

Mándy Gábor

Hihetetlen történetek

ISBN: 978-963-12-9248-0

2017

Az Olvasó figyelmébe:

Eredetileg verseket írtam, mert nem szerettem hosszú ideig vacakolni a fogalmazással. Ehhez viszont koncentrálni kellett. És amikor már nem volt elég energiám a koncentrációhoz, elkezdtem prózákat írni. De ezek is nagyon rövidek, pár oldalnál egyik sem hosszabb.

Ha valakinek ez nem elég, olvassa el még egyszer!

Köszönetnyilvánítás

Életművemet azon személyeknek ajánlom, akik nélkül nem jöhetett volna létre:

- * Apámnak, aki nélkül én sem jöhettem volna létre;
- * Anyámnak, aki özvegyen is felnevelt, és végig aggódott, hogy valami butaságot csinállok;
- * a Nagybácsinak, aki elmesélte, hogy régebben még ennél is rosszabb volt;
- * a Zsandár kutyának, aki, miután megsimogattam, a fenekembe harapott, és ráébresztett arra, hogy jóért nem mindig lehet jót várni;
- * a Tanító néninek, aki bízott benne, hogy előbb-utóbb csak megjön az eszem;
- * a Tornatanáromnak, aki belenyugodott abba, hogy tigrisbukfenc nélkül is fel lehet nőni;
- * Első szerelmemnek, aki megtanított a csalódások elviselésére;
- * Feleségemnek, aki a válással lehetővé tette, hogy törvényesen más asszonyokat is kipróbáljak;
- * Kolléganőmnek, akitől megtanultam, hogy házasságon kívül is létezik házasélet;
- * Főnökömnek, aki őrmester-stílusával kárpótolt azért, hogy nem voltam katona;
- * A Nyugdíj Intézetnek, amely alkalmat adott rá, hogy végre elkezdhessek élni;
- * Pszichiáteremnek, aki meggyőzött róla, hogy nálam sokkal bolondabbak is vannak;
- * Urológusomnak, aki elmagyarázta, hogy hetven fölött már normális, ha nem áll fel, de csöpög;
- * Végül az Úristennek, aki ezt az egész cirkuszt kitalálta.

Az író ebédje

Már kezdett beesteledni. Az ösvény előtt csikorogva fékezett a kopott Ford. Egy kicsit hátrált, aztán a vezető, fekete műbőrkabátban, kiszállt, köpött egyet, odasétált a csomagtartóhoz, és felnyitotta. Behajolt, kihúzott egy pokrócba takart nagy tárgyat, és szuszogva bevonszolta a fák közé. Kis idő után visszatért, kivett egy ásót, körülnézett, és visszasétált az erdőbe.

Ugyanabban az időben, a fenti helyszíntől 380 méterre, egy biológiatanár visszatette a lencsevédőt a tükörreflexes fényképezőgépére, ivott egy kortyot a kulacsából, berakta a jegyzeteit a táskájába, a táskát a vállára vette, és elindult az erdő széle felé. Jó napja volt, több mint ötven különböző növényről, virágokról és gombákról sikerült jó minőségű fotót készítenie.

Az író mindezt sokkal részletesebben írta le, mesterségének szabályai szerint. Elmúlt dél, megéhezett. Azt mondta magában: „Ezt így hagyom. Majd ebéd után javítgatok rajta.”

De aztán rájött, hogy amit egyszer leírt, azon már nem lehet változtatni. A műbőrkabátos elkövette, amit elkövetett, oda utazott az erdőhöz, már bent van, a saját jogán létezik. Ha egyszer bőrkabát van rajta, akkor már nem viselkedhet úgy, mintha mackónadrágot viselne. Ha egy kopott autóval jött, akkor már nem jöhet biciklin. Ha kivett egy takaróba burkolt tárgyat az autóból, akkor már nem vehet ki horgászbotot. Nem hazudtolhatja meg magát. Ugyanígy, a tanárnak ott kell lennie, ha egyszer oda ment, ugyanaznap nem viheti a diákjait kirándulásra. Nem fotózhatja le a növényeket egy ócska fényképezőgéppel - valószínűleg egész életében arra a tükörreflexesre spórolt.

Az író tovább dolgozott a történeten, gondosan ügyelve arra, hogy amit először leírt, azt ne írja felül egy későbbi mondat. Az irodalmi mű úgy fejlődik, mint egy fa gyökerei: jobbra-balra kanyarodhatnak, de nem nőhetnek vissza.

Végül az éhség győzött, az író elment egy közeli vendéglőbe, hogy bekapjon valamit. De gyorsan és idegesen evett. Nem akarta túl hosszú ideig magukra hagyni a hőseit. Túlságosan veszélyes lett volna. Igaz, hogy a létrehozott figurák a továbbiakban már maguk alakítják a történetet, de az írónak ébernek kell lennie. Mindenért ő a felelős.

A túlélő

A hajó viharba került és elsüllyedt. Az utasok többségének sikerült partra evickélnie. Kiderült, ez egy lakatlan sziget. De a borzalmak csak most kezdődtek.

Először a tinédzserek pusztultak el. Sétálómagnóikból és MP3-as lejátszóikból kifogyott az elem, és enélkül nem tudtak élni.

Utána a nők következtek. Elfogyott a szempillafesték és a csökkentett kalóriatartalmú rostos édesség. Megcsúnyultak, sorra eltűntek, soha többé nem mutatkoztak.

A férfiak idegeit is próbára tette az a tény, hogy csak meleg sört lehetett inni, utána meg már azt sem, de feltalálták magukat. Koszos alsóneműikből rongylabdát gyúrva egy darabig a tengerparton fociztak. Aztán kezdeti félénkségüket legyőzve elkezdtek megenni egymást.

Egyetlen férfi élte túl a katasztrófát, öt hat hónappal később Fa Nándor eltévedt vitorlása szedte fel.

Azóta a húsételekre rá se bírok nézni!

Családrege

Joachim Himmelbaum arra volt predesztinálva, hogy nagy ember legyen: egy nagy múltú kereskedőház megalapítója, a város férfitársadalma által irigyelt Hannelore Hartung jó módú férje, hat gyermek büszke atyja, illetőleg tizennyolc unoka nagyatyja, számos kereskedelmi társulat megbecsült igazgatósági tagja, királyi tanácsos, a rajnai hadjárat becsületkeresztel kitüntetett hőse.

Sajnálatos módon, még kisgyermekkorában, az utcán megvadult lovak lökték fel, és súlyos fejsérüléssel kórházba kellett szállítani. Az orvosprofesszorok mindent megtettek, de a gyógyulásra eleve kevés esély volt.

Eltelt az első nap, és a kis beteg állapota nem javult.

Eltelt a második nap, de a kis beteg állapota nem javult.

Eltelt a harmadik nap, de a kis beteg állapota nem javult.

Eltelt a negyedik nap, de a kis beteg állapota nem javult.

Végül a tizenegyedik napon a kisfiú meghalt.

Van az úgy, hogy a bennünk szunnyadó potenciál nem tud kibontakozni.

Tolvajok

Az irodában hirtelen sokan lettek. Három ember nyomult be egyszerre. A raktáros felnézett.

- Mit akartok?

- Veled kell beszélünk, Kónya - mondta az egyikük, egy tagbaszakadt melós.

- Tessék. Miről van szó?

A tagbaszakadt becsukta maga mögött az ajtót.

- Augusztus óta itt dolgozol, ez alatt megismertünk.

- Igen. És?

- Van egy ragyogó ötletünk.

- Mondjad!

- Kevés munkával nagyon sok pénzhez lehet jutni.

- Nocsak. Ez engem is érdekel. Aztán hogy?

- Gyártjuk ezeket a méregdrága kütyüket. Azok vagy jók, vagy nem jók.

- Többnyire jók. Nagyon kevés a selejt.

- De hogy mi a selejt, azt te állapítod meg, Kónya.

- Mondjuk. Még a főnök is ellenőrizheti.

- De gyakorlatilag te döntöd el. A főnök megbízik benned. Nem?

- Hát, ha úgy vesszük. Még eddig mindent rám hagyott.

- Na látod, Kónya, erről van szó. Mi van, ha egy kicsivel több selejtet állapítasz meg?

- De hogy állapíthatnék meg több selejtet, amikor jók?

A két kisebb ember is közelebb jött.

- Figyelj! Ha olyat is selejtnak nyilvánítasz néha, ami nem teljesen rossz, azt eladhatjuk a feketepiacon, és meggazdagodhatunk. Mi is, te is.

- De hát ez nem lenne tisztességes.

- Van másik érvünk is - mondta a tagbaszakadt.

- Mi az?

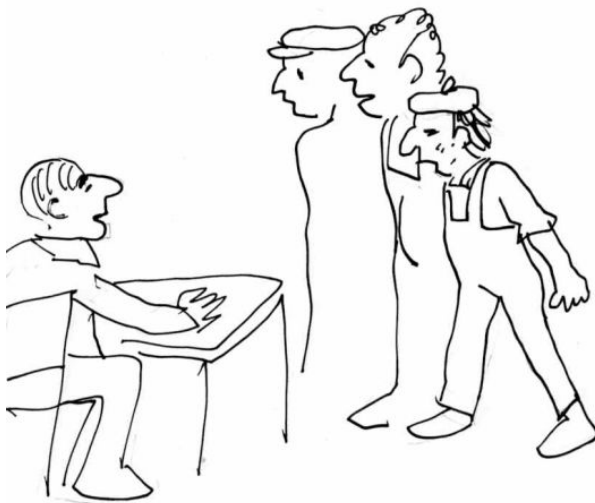
- Agyon is üthetünk, ha nem szállsz be - mondta az egyik kisebb, akinek himlőhelyek voltak az arcán.

- Húha - mondta Kónya. - Ilyen komoly a dolog?

- Ilyen komoly, Kónya - mondta a tagbaszakadt. - Ajánlom, hogy ne ellenkezz.

- De ha észreveszik, hogy csalog, kirúgnak - akadékoskodott Kónya.

- Ugyan! Hol leszel már akkor!

A raktáros hallgatott.

- Na, mi lesz? - sürgette a tagbaszakadt. - Beszállsz, vagy agyonüssünk?

A raktáros rájuk nézett, és rekedt hangon azt mondta:

- Fiúk, én nem tehetek ilyet.

- Miért ne tehetnél? Egyszerű.

- Üssük agyon - javasolta a himlőhelyes.

- Miért nem tehetsz ilyet? - követelte a tagbaszakadt.

- Azért - mondta a raktáros, tagolva ejtve ki a szavakat -, mert ez a gyár...

- Mi van a gyárral?

- Ez a gyár az... enyém.

Nagy röhögés tört ki. De a tagbaszakadt egy mozdulattal elhallgattatta a többieket.

- Tényleg?

- Tényleg - mondta a raktáros.

- Hogy lehetne a tiéd, amikor Csikai Műveknek hívják?

- Csak volt Csikai Művek. Szeptemberben eladta. Én vettem meg. Azóta Kronbergnek hívják.

A tagbaszakadt nem adta fel.

- Na és? Te Kónya vagy.

- Én vagyok Kronberg - mondta halkán a raktáros. - A Kónya csak álnév.

A három fickó összenézett.

- Most már tényleg üssük agyon - mondta a himlőhelyes. - Ha hazudott, akkor azért, ha meg tényleg ő az új tulaj, akkor hogy ne rúghasson ki bennünket.

Ezen elgondolkodtak.

- Van másik érvem is - jegyezte meg a raktáros.

A himlőhelyes már szorongatni kezdte a nyakát. A tagbaszakadt megállította.

- Hagyd. Hátha alkut ajánl. Na, halljuk az érvet!

A raktáros felmutatott a falra, ahol az a mennyezettel találkozott.

- Látjátok azt a kis fekete izét?

- Az egy pók - mondta a tagbaszakadt.

- Nem azt - mondta a raktáros. - Ott mellette. Azt a skatulya-szerű valamit.

- Igen. Mi van vele?

- Az egy ipari kamera. Ami itt zajlott, az mind fel van véve. Én szereltetem fel. Az első nap, amikor enyém lett minden.

A három támadó elcsöndesedett.

- Szóval te vagy az új tulaj. Kónya, aki valójában Kronberg - mondta a tagbaszakadt.

- Igen.

- És mi a fenének álltál be raktárosnak?

- Tudni akartam, mit veszek meg. Látni akartam. Belülről. Aztán egy hónap után, szeptemberben írtam alá az adás-vételi szerződést.

- És most mi lesz? Ki akarsz bennünket rúgni?

A raktáros elmosolyodott.

- Nem. Minden marad a régiben. Csak rajtatok tartom a szemem. Hogy ne lopjatok.

- Még semmit sem loptunk - érvelt az, akit Csányinak hívtak.

- Ez a szerencsétek. Most pedig fejezzük be ezt a beszélgetést.

- Elmehetünk? - kérdezte a tagbaszakadt.

- Igen. Csak senkinek ne szóljatok a dologról. Még további megfigyeléseket kell végeznem. Ugye, értitek?

A három melós elkullogott. Kónya megtörölte az izzadt homlokát, odament a csaphoz, teletöltötte a poharát, ivott. Aztán leült, és lehunyta a szemét. Rettenetesen fáradtnak érezte magát.

Romantikus történet

A kastély tágas parkjában felfigyeltem egy gyönyörű szőke hölgyre. Bordó köntöse a földet söpri, nyaka izgatóan fehérlik. Keblemben vadul dobog a szívem. Feléje sietek, s a közeli bokorról letépett égővörös rózsát feléje nyújtom. A hölgy meglepődik, de tetszik neki a gesztus. Elmosolyodik, a virágért nyúl, mélykék szeme a szemembe fúródik. Mindketten pihegünk, és egy kicsit elpirulunk...

Milyen szép jelenet! Persze, mindezt csak kitalálom. Életem sokkal szürkébb. Reggel kidobott a feleségem, délelőtt a tőzsdén minden pénzemet elvesztettem, utána az utcán kábán bolyongva egy utcai lövöldözés kellős közepébe csöppentem, majd egy ufó elrabolt, pici zöld emberkék kivették az agyamat, majd valamit beleültetve visszatették, és most a hipertéren át egy úrkabinba zárva a fénysebesség kétszeresével száguldok egy ismeretlen galaxis felé. Odakint a fekete űr, le vagyok szíjazva, és ilyen történetekkel próbálom meg elterelni a figyelmemet arról, hogy valójában semmi sem történik velem.

Időzavar

Minden azzal kezdődött, hogy Béládi az unokatestvérének címzett levelében eltévesztette a dátumot: 1997 helyett 1979-et írt. Feladta a levelet, majd elment, hogy felkeresse a barátnőjét. Útközben vett egy csokor virágot. Meglepődött, milyen drágán adták. Befordult az ismerős utcába, de a park sarkán nem találta a megszokott újságos standot. Megérkezett a ház elé. A kapu-telefonra más név volt írva. Megdöbbent. Hogy lehet ez? Hiszen a múlt héten még itt találkoztak. Nem mert becsöngetni. Visszaforodult, és a virágokat beledobta egy kukába. Vett egy újságot (annak is felment az ára), és abból végre megtudta, hogy rossz időzónába tévedt.

Ilyen esetek később is megtörténtek, sőt, egyre gyakrabban. Elég volt egy évszámra gondolnia, és máris abban az esztendőben találta magát. Az egyik nap ennél a cégnél dolgozott, a másik nap egy másiknál. Egyik nap Kriszti volt a barátnője, a másik nap Bea. Az egyik nap házas volt, a másik nap elvált, a harmadik nap pedig még csak udvarolt a későbbi feleségének.

Aztán már évszámokra sem kellett gondolnia, elég volt hozzá egy ismerős utcasarok, egy zeneszám a rádióból vagy egy jellegzetes felhőrajzolat. Béládi végleg eltévedt, úgy bolyongott az időben, mint egy stoppos, akit ide-oda visznek, és már elfelejtette, hogy melyik városba is akart menni.

Állapota fokozatosan súlyosbodott, és az orvosok nem tudtak segíteni rajta.

Halálos ágyánál megjelent az összes ismerőse, barátja és szeretője. Az Ausztráliába kivándorolt unokatestvére is. A felesége is, aki a házasságuk második évében autóbalesetben halt meg. Béládi már nem tudott beszélni, de arcán örök mosoly ragyogott, láthatóan elégedett volt.

Én is így szeretnék meghalni.

A véletlenek összjátéka

Görögországi üdülése alatt B. János karambolozott az autójával, és meghalt. Minden a véletlenek szerencsétlen összjátékának volt köszönhető.

Mert mennyire másképp alakult volna a helyzet, ha B. János Görögország helyett az anyósát látogatja meg Kiskundorozsmán!

Vagy ha elvállalja azt a hétvégi különmunkát!

Vagy ha nem kap rendkívüli fizetésemelést!

Vagy ha nem jut eszébe az a gazdaságos termelést célzó ötlet, amiért megjutalmazták!

Vagy ha annak idején nem veszik fel az egyetemre, és apja fagylaltozójában kénytelen dolgozni!

Vagy ha az apja ötvenhatban nem kési le a disszidenseket szállító autót!

Vagy ha nem derül ki olyan gyorsan, hogy már a szülőszobában elcserélték az ugyanaznap született K. Elemérrel!

Akkor most K. Elemér karambolozott volna, és B. János vígan élne!

Sir Douglas nyomában

A dzsungelben botorkálva végre meglátott egy emberi alakot. Már nincs egyedül.

- Hahó! Uram!

- Hahó!

- Örülök, hogy végre talállok egy embert ebben a rengetegben.

- Hát még én hogy örülök! Ritkán téved erre egy finom fehér ember.

- Sir Douglast keresem, aki hat hónapja látogatott el a kannibálok szigetére, és azóta nem adott hírt magáról.

- Remek. Én tudom, hol van. Jöjjön, megmutatom.

- Hálásan köszönöm. Tudja, a tudományos társaságból engem küldtek kideríteni az igazságot. Sir Douglas nagy tiszteletben áll, és a fél világ aggódott a sorsa miatt. De jó, hogy találkozhatom vele!

- Induljunk! Itt befordulunk a dzsungelba... aztán egyenesen... Innen már látszik is.

- Hol? Nem látom.

- Ott, a fa tetején.

- A fa tetején?!

- Hát persze. Az ott Sir Douglas koponyája.

- Ó, hát meghalt? Ezek szerint az én küldetésemnek semmi haszna sem volt.

- Volt haszna.
- Ezt hogy érti? És ki maga egyáltalán?
- A kannibálok beszerzője.

Az utolsó szó jogán

Tekintetes bíróság! Egy sorozatgyilkossággal vádoltak meg. Szomorú vagyok, de nem magam miatt, hanem az ártatlan áldozatok miatt. Ezeket a gyalázatos bűntetteket nem én követtem el, de megértem, hogy az esküdtek erre a következtetésre jutottak. Az én ujjlenyomatomat a legtöbb helyszínen megtalálták, s a tudomány mai állása szerint ez ellen nincs apelláta.

Ugyanakkor fontos figyelembe venni, hogy még soha senki sem bizonyította be az ujjlenyomatok törvényszerű egyediségét. Az a tény, hogy eddig nem találtak két embert teljesen azonos ujjlenyomattal, nem érv amellelt, hogy ez lehetetlen is lenne. Hiszen eddig jórészt csak a bűncselekményt elkövetőket, illetve az ezzel vádolt személyeket vizsgálták meg. Egy teljes lakosságra vonatkozó vizsgálat valószínűleg egészen más eredményt adna. Erre a kirendelt védő is megpróbált rámutatni, de talán ő sem igazán hitte el, amit mond, így az érvelése nem lehetett meggyőző.

Az ujjlenyomat azonossága minden egyéb tényt háttérbe szorított, és az sem számított, hogy a nyolc esetből háromszor nem is tartózkodtam az országban. Inkább az alibimet nyilvánították hamisnak, annak a több tucatnyi embernek a tanúvallomását pedig, akik - messze Európában - egy előadásomat hallgatták éppen, amikor az egyik gyilkosság történt, nem is voltak hajlandók felvenni. Azt a rejtélyes jelet sem tudom értelmezni, amelyet a gyilkos minden esetben a helyszínen hagyott, ez számomra tökéletesen érthetetlen, megfejtethetlen.

Mondom, megértem azokat, akiket megtévesztett az ujjlenyomat azonossága. Ha nem én lennék én, valószínűleg engem is megtévesztene. Mindannyian tévedhetünk. De én tudok valamit, amit ők nem - hogy ugyanis ártatlan vagyok.

Amellett szeretném felhívni a figyelmet egy tényezőre. A sorozatgyilkosságokat olyan torz lelkületű emberek szokták elkövetni, akik fogócskáznak a nyomozókkal, és élvezik, hogy a hatóságok nem tudják elkapni őket. Képzeljék bele magukat ennek a sorozatgyilkosnak a helyébe! Hogyan fog reagálni, ha megtudja, hogy engem ítélték el helyette? Úgy fogja érezni, hogy elloptam a gyilkosságait! Mit tehet egy sorozatgyilkos ilyen esetben? Nagyon valószínű, hogy elkövet még legalább egy gyilkosságot, ezzel jelezve, hogy él és virul, és a következő bűntény helyszínén minden valószínűség szerint meg fogják találni ugyanezt a furcsa jelet. Elvégre a sorozatgyilkosság is egy szakma, amiben nagy jelentősége van a védjegynek. A tárgyalás elején ezért kértem, hogy zárják ki a sajtót. Minél kevesebb részlet szivárogo ki, annál jobb. Az sem lenne kíváncsi, hogy ezt a jelet valaki más használja a gyilkosságainak szignálására, mert ez nem csak a valódi gyilkost dühítené fel, hanem a nyomok azonosíthatósága is kárt szenvedne.

Mindezekre tekintettel arra kérem önöket, hogy akár elítélnek, akár nem, az ítéletet ne hozzák nyilvánosságra, ne provokálják ezzel a valódi elkövetőt. Persze a gyilkos előbb-utóbb mindenképpen újra le fog sújtani, de talán nem siet annyira, ha nem tudja meg, hogy a dossziéját már lezárták. Időt kell nyerni, mert ezzel életet nyerünk.

Arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzem-e magam, igennel kell felelnem. Persze nem ebben az ügyben, hanem más ügyekben.

Amikor az édesanyám már nagyon beteg volt, nem ültem az ágya mellett, hogy a kezét fogva az utolsó percig vigasztaljam, hanem önző módon egy tudományos cikket dolgoztam, amely ráadásul meg sem jelent. Ha a riadt tekintetére gondolok, ahogy várta helyzetének javulását, de már nem igazán bízott benne, most is elfutja szememet a könny. Segíthettem volna neki elviselni az elviselhetetlent, de én mással voltam elfoglalva. Csődöt

mondtam mint gyermek, csődöt mondtam mint érző ember. Mi lehet a büntetési tétele ennek a szívtelen viselkedésnek?

És voltak más, közönséges bűneim is. A munkahelyemről hazahordtam a nyomtatópapírt, nem vallottam be egynémely adózandó jövedelmemet, egyszer figyelmetlenségből áthajtottam a piros lámpán, és csak a véletlenen múlt, hogy nem történt baleset. Számtalanszor hazudtam, más feleségét szerettem, a saját feleségemet megcsaltam, és amikor valakit ütlegetek az utcán, gyáván elfutottam, nem védtem meg az áldozatot.

Ki mondja meg, hogy melyik bűnért mi jár? És mi tudná feloldani a lelkemben égő lelkifurdalást?

Kegyelmet nem kérek. Ebben a vádpontban nincs miért kegyelmet kérnem, a többi pontban ugyan nem vádoltak meg, de a bűnösségemet elismerem, és a szívemben békével várom a méltó büntetést.

Az utolsó napon

A fellebbezést elutasították. A halálos ítéletet megerősítették. Robert sztoikus nyugalommal vette tudomásul. Teljesen ártatlan volt. Más helyett ítélték el, és a bíróság nem vette figyelembe a mellette szóló érveket. Mivel Alabama állam bírósága csak korlátozottan alkalmazza a siralomház intézményét, ez automatikusan holnapi kivégzést jelentett.

Robert számot vetett a lehetőségeivel. Még van egy napja. Valamivel kevesebb, mint 24 óra. Legalább húsz. Mivel tölthetné el a leghasznosabban?

Úgy döntött, hogy átnéz egy mikrobiológiai szakkönyvet. Ez a témakör mindig érdekelte, hogy mi van a sejtek működése mögött. Az élet titka. Nem akart úgy meghalni, hogy ne tudja meg, mi is valójában az élet. Hogy mit veszít el.

A börtönkönyvtárból kikölcsönzött egy ilyen tárgyú könyvet, és nagy izgalommal kezdte olvasni.

Mi készíteti az élőlényeket a külvilággal való interakcióra, mitől fejlődnek egy irányban (és sosem vissza), mi készíteti őket a szaporodásra? Mitől viselkednek az utódok ugyanúgy, mint az elődök? Robert belevetette magát a könyvbe, és azt sem vette észre, hogy megéhezett. A börtönőr a másnapi kivégzése alkalmából egy saját pénzből vásárolt süteményt is rakott a tálcára. Szimpatikusnak találta Robertet, ő sem hitte el, hogy szörnyű gyilkosságokba keveredett.

Mitől élő az élő, mitől különbözik alapvetően az élettelen-től, hol az élő és a holt határa, mi a titka az élő szervezetek egyedi, de az összes élőre jellemző tulajdonságainak? Hogy áll össze mindez a kémiai reakciókból, mi szabályozza ezeket az

automata módjára működő mechanizmusokat, amelyekben nincs szilárd alkotóelem, minden a folyadékokban zajlik?

Megismerte Leibniz irányított automatákkal kapcsolatos elképzelését és Schrödinger gondolatait a molekulán belüli kombinációkról, az élő anyag következetes működéséről.

Robert úgy kapta be az ebédet, hogy nem is figyelt rá. Megszállottan olvasott tovább. Most épp a két komponensből álló, „oszcilláló”, óraként „ketyegő”, meghatározott időközönként színváltó folyadékokról volt szó. Ha ezt a folyadékot megfigyeljük, a reakció mindkét tartályban ugyanúgy folytatódik. A szerző tovább megy, hasonlóságot mutat ki a sejtek citoplazmája és a folyadék működése között. Még ha ez a citoplazma vándorol is, fotoszintézis közben, a működése akkor is változatlan marad.

A könyvben leírt automatizmus kémiai energiát használ a szervezet működtetésére, a táplálék energiáját alakítja át mozgássá, illetve hőenergiává. Az idegrendszerünkben pedig (de az elektromos rájában is) a kémiai energia elektromossággá is alakulhat.

Amikor Robert idáig jutott, már nagyon kifáradt. Pihent egy kicsit, de utána folytatta a könyv tanulmányozását, az ismereteknek az agyában való elraktározását.

- Nem akar mozogni egy kicsit? - szólt be a börtönőr. - Ez ma még magának is jár.

- Nem, köszönöm - mondta Robert. - Nagyon érdekes a könyv, egy picit pihentetem a szememet, és utána folytatom.

Délután a kémiai folyamatok vezérlésében mélyedt el. A szabályozás az egyirányultságot, kényszerpályák sokaságát jelenti, amelyeken az energia célzottan áthalad. Különösen tetszett neki, hogy az enzimek valójában katalizátorok, és különböző folyamatokat indukálnak, amelyek végül magát az enzimet újra előállítják, egy önfenntartó és önszabályozó körfolyamat kereté-

ben. Ami az egyik ciklusnak a terméke, az a másiknak a hajtóanyaga.

Robertnek erős szívdobogása lett, amikor a világegyetemben sok helyen jelen lévő formaldehidről és a formóz reakciókról olvasott, amelyek önreprodukáló jellegűek, és alapanyagot gyártanak a kémiai automaták vezérlőegységéhez.

Már zúgott a feje, de képtelen volt abbahagyni az olvasást. Következtek a kétdimenziós membránok, amiket a szappanbuborék felfújódásának példáján mutatott be a szerző. A formóz ciklus apró formaldehid-molekulákkal táplálkozik, és cukrot állít elő, a Calvin-ciklus széndioxidot fogyaszt, és elektromos töltéssel rendelkező cukorfoszfátokat termel, egy másik ciklus pedig szintén széndioxidból szerves savakat termel. Az úgynevezett mikrogömbökkel elérhető, hogy szabályosan osztódjanak is, ami már megfelel a baktériumok üzemmódjának.

Este lett, a börtönőr behozta a vacsorát, de ő rá sem nézett. Rendületlenül olvasott tovább.

A könyv részletesen leírta a ribonukleinsavak és a dezoxiribonukleinsavak felépítését, és hogy hogyan lehet kísérleti körülmények között reprodukálni az ősföldi folyamatokat. A következő fejezet az öröklődő és a változást okozó tényezőkkel foglalkozott, és ez már igazán az élet keletkezésének titkának elméleti megfejtését ígérte. Robert úgy itta be a sok új ismeretet, mint az itatóspapír a tintát.

Reggel már jöttek érte, de még mindig nem ért a könyv végére. Utolsó percében lefirkantott néhány sort, és átadta a börtönőrnek.

- Üzenet a hozzátartozóknak? - kérdezte az őr.

- Nem. Ezt a szerzőnek juttassa el. Feltétlenül! Ugye megígéri? A börtönőr bólintott, és ránézett a cédulára. Ez állt rajta:

„Végtelenül boldog vagyok, hogy elolvashattam az Ön könyvét. Gratulálok. Ez volt életem legnagyobb élménye. Halálomig hálás leszek érte.”

- Sajnos, a postaköltségre már nincs pénzem - mondta Robert. De megadom a másvilágon. Feltéve, hogy egy helyre kerülünk.

Halála előtt

Halála előtt egy hónappal Ervin megtudta a barátnőjétől, hogy terhes, és meg akarja tartani a babát. Ervin megígérte, hogy elveszi feleségül.

Halála előtt három héttel kitűzték az esküvőt, és értesítették a családtagokat és barátokat.

Halála előtt két héttel Ervin orvoshoz ment, aki biztosította róla, hogy teljesen egészséges, és ilyen szervezettel akár száz évig is élélhet.

Halála előtt négy nappal a főnöke közölte, hogy jó munkája jutalmául előléptetik.

Halála előtt három nappal Ervin és a jövődő kismama elmentek karikagyűrűt választani. A gyémántgyűrű igen sokba került, de Ervin úgy gondolta, ilyen illik a nagy alkalomra.

Halála előtt két nappal Ervin lottószelvényt vett, és a jövődő nyereményben bízva lefoglalt egy szobát két személyre egy velencei szállodában.

Halála előtt egy nappal Ervin nagy összegű személyi kölcsönt vett fel a nászútra, arra az esetre, ha mégsem nyerne a lottón.

Halála előtt négy órával megrendelte az esküvői vacsorát.

Halála előtt három órával elment egy fodrászhoz, hogy az esküvőn jól nézzen ki.

Halála előtt 67 perccel a buszon találkozott régi nagy szerelmével, akit már három éve nem látott. Nagyon megörültek

egymásnak. A hölgy elszomorodott, amikor megtudta, hogy a férfi hamarosan megnősül. Még mindig szerette. Ervin megingott.

Halála előtt 34 perccel Ervin úgy döntött, megtartja házassági ígéretét, és hűséges is marad jövőendő feleségéhez. De a régi nagy szerelmével megbeszélte, hogy ezentúl minden évben legalább egyszer együtt töltenek egy napot.

Halála előtt 25 perccel elbúcsúztak egymástól. - Akkor jövő ilyenkor ugyanitt! - mondta a hölgy. Ervin mosolyogva ment tovább. - Milyen szerencsés vagyok! - mondta magában - Két ilyen klassz nő is szeret.

Halála előtt 23 perccel Ervin vett az utcán egy stanicli tökmagot.

Halála előtt 16 perccel találkozott egy koldussal, és jókedvében adott neki egy ötszázast. - Jöjjön erre holnap is! - mondta a koldus. - Számíthat rám - válaszolta.

Halála előtt 10 perccel Ervin szórakozottan eldobta a tökmag zacskóját.

Halála előtt 9 perccel visszament a zacskóért, és zsebre gyúrte, hogy majd egy utcai szemétkosárba dobhassa.

Halála előtt 6 perccel megállt a sarkon, hogy élvezze az arcát cirógató napsütést. Szeretett volna idén egy kicsit leburnulni.

Halála előtt 1 perccel arra jött egy locsolóautó, és felfröccsentette a vizet. Ervin levette a szemüvegét, hogy megtörölje.

Halála előtt 38 másodperccel a szemüveg egyik lencséje leesett, és legurult az úttestre. Ervin utána nyúlt, de nem látott jól, csak tapogatózott.

Halála előtt 27 másodperccel Ervin elérte a szemüveglencsét, de elesett, és ott feküdt az úttest szélén, nem tudott

felállni. A lencsét bedugta a zsebébe, és megpróbált visszamászni a járdára.

Halála előtt 21 másodperccel a sarkon befordult egy személyautó, és nagy sebességgel közeledett. A sofőr a mobiltelefont babrálta, és már nem vette észre az úttesten kapálódzó embert.

Halála előtt 10 másodperccel Ervinnek sikerült visszamászni a járdára, a falhoz támaszkodott, és hálát adott az Istennek, hogy megmenekült. Reszkető térdekkel álldogált még, és mélyeket lélegzett.

Halála előtt 2 másodperccel a feje felett, a második emeletről kiugrott egy szerelmi csalódástól szenvedő fiatal nő.

Halála előtt 1 másodperccel Ervin meghallotta a zajt, és kíváncsian felnézett.

Ervin halála után 10 perccel az egyik járókelő mentőt hívott. A nőt hamarosan bevitték a kórházba, és sikerült megmenteni.

Halála után három hónappal az öngyilkos nő kijött a kórházból, nemsokára hozzáment a kedveséhez, és azóta is boldogan élnek, ha valaki a fejükre nem esett.

Lilike

Az író-olvasó találkozó végén a híres író még egy darabig ott maradt, hogy a könyveit dedikálja. A sor végén egy csontos arcú, hajlott hátú öregúr ácsorgott, a legújabb regénnyel a kezében. Ő is megkapta a dedikációját, de tovább is ott maradt, és közelebb hajolt.

- Elnézést, még volna egy személyes kérésem - mondta.

- Mi lenne az? - kérdezte az író.

- Hogy lehetne megismerkedni Lilikével?

- Lilikével? - hökkent meg az író.

- Hát Lilikével, a regénye főszereplőjével.

- Sajnálom, de Lilike nem valóságos személy, csak egy irodalmi hős. Én találtam ki.

- Nincs modellje sem? Nem egy bizonyos hölgyről mintázta?

- Több nőből alkottam meg. Ilyen az írói munka. Az ember körülnéz, lát különféle embereket, férfiakat és nőket, aztán a fejében valahogy kialakulnak a figurák, akik már nem hasonlítanak egyik konkrét személyre sem.

- Értem. De ő annyira valóságos, hogy egészen beleszerettem - mondta az idős úr.

- Ezt bóknak veszem - mondta az író. - Ezek szerint jól meg van írva.

- Higgye el, Lilike él. Élnie kell! - erősködött az olvasó.

Az író feszengeni kezdett. Nem tudta, mitévő legyen.

- Hozzon össze Lilikével! Nem leszek hálátlan - folytatta az öregúr. - Van egy kis nyugdíjam, megfizetem.

- Értse meg, hogy nem tudok összehozni egy élő személyt egy regényhőssel! - mondta az író, mind idegesebben. Nem tudott mit kezdeni a rajongóval, és baljós történeteket hallott olyanokról, akik ölni is tudtak, csak hogy a fantazmagóriájuk megvalósuljon. (Nemrég olvasta újra Stephen Kingtől a Tortúra című thrillert.)

- Tudja, mit? - kezdett alkudni az öreg. - Írjon bele engem is a történetbe! Az új kiadásba.

- Nem tehetem. Ez a történet már be van fejezve.

- Hát írja meg a folytatást! Amiben Lilikével találkozunk, és szeretjük egymást. Hozzon létre egy olyan szereplőt, amelyikbe én is beleképzelhetem magamat!

- Miért, most nem tudja beleképzelni magát a történetbe?

- Nem tudom. Nincs ilyen alak.

- Ott van Boldizsár, a pilóta.

- Hogy képzelhetném bele magamat egy pilóta helyébe? A tériszonyommal?!

- Képzeletben minden lehetséges. Képzeletben meg is fiatalodhat.

- Nem, nem. Olyannak írjon meg, amilyen én vagyok. Egy szeretni való idős úr, akinek arany szíve van.

- Nézze, nem akarom megbántani, de ez a Lilike magát észre sem venné.

- Honnan tudja? Ki kell próbálni.

- Ezt nem kell próbálgatni.

- De ha, mondjuk, megmentem az életét, akkor csak észrevesz, nem?

Az író elgondolkozott. Vannak kifizetetlen számlái, egy kis külön pénz tényleg nem jönne rosszul. Jól van, megírja a folytatást, és ez a csodabogár is szerepelni fog benne. Ennek nem is kell megjelenie, elég, ha kéziratban átadja.

Megállapodtak. A rajongó egy hét múlva megkapta a kéziratot, az író pedig a pénzt. A történetben Lilikét elüti egy biciklista, az Öreg épp arra sétál, megmenti, utána beülnek egy presszóba, az Öreg szerelmet vall, Lilike rájön, hogy egész életében épp egy ilyen érett és tapasztalt férfira vágyott, és a nap végén még a lakásába is felmegy.

Két hét múlva csöngött a telefon. Annak a folyóiratnak a szerkesztője volt a vonalban, amelyikben korábban már megjelent néhány novellája.

- Megkaptam a Lilike-történet folytatását - mondta. - Nem tudtam hinni a szememnek. Ilyen vacak szöveget még sosem küldtél be.

Az író összeráncolta a homlokát.

- De hát én nem küldtem be semmiféle szöveget.

- Dehogynem. Itt az aláírásod a végén. És te vagy a feladó is.

- Mondom, én nem küldtem semmit - erősködött az író.

- Akkor magyarázd meg, kérlek. Te írtad alá, a te írógépeddel gépelték. Csak az a furcsa, hogy az „Öreg” tintával végig át van javítva „dr. Gerencsei Lászlóra.” Mondd, ki az a doktor Gerencsei László?

Az írónak fény gyúlt az agyában.

- Ja, Gerencsei úr? Egy habókos rajongóm. Tetszett neki a történet, és megkért, hogy folytassam, úgy, hogy ő is szerepel

benne. De arról nem volt szó, hogy meg is jelenik. Biztosan ő küldte be. Nyugodtan dobjátok a szemétkbe!

- És attól nem félsz, hogy ha mi elutasítjuk, a másolatokat majd sorra elküldi más szerkesztőségeknek is? Ez nagyon kellemetlen lenne neked.

- Igazad van. Akkor adjátok ki, de az ő nevén!

- Ez nem megy. Egyrészt nem annyira jó, másrészt ehhez meg kellene kérni az ő beleegyezését is. Az lenne a legjobb, ha átírnád. A magad nevében. Lehetne humoros, abszurd vagy parodisztikus is.

Az író mérlegelte az eshetőségeket.

- Jól van. Átírom. Átírom én! De jaj lesz neked, doktor Gerencsei László! Úgy meghalsz majd, mint a pinty!

Holnap vasárnap

Vasárnap délután az agg diktátor fiatal felesége lustán elnyújtózott az ágyban.

- De jó lenne, ha holnap is vasárnap lenne - mondta.

A diktátor ezen eltűnődött, majd elővette a mobiltelefonját, kiment a hallba, és egy rövid beszélgetést folytatott a miniszterelnökkel.

Vacsora után bekapcsolta a tévét. Egy filmet vetítettek. Aztán felbukkant a bemondó.

- Megszakítjuk adásunkat. Rendkívüli közleményt olvasunk be. A Minisztertanács röviddel ezelőtt szeretett elnökünk kezdeményezésére úgy döntött, hogy megajándékozza népünket egy soron kívüli vasárnappal. Holnap a vasárnap zárva tartó üzletek nem nyitnak ki, de a tömegközlekedési eszközök, az orvosi ügyeletek, a patikák és az éttermek a vasárnapi munkarend szerint működnek.

Nemsokára híreket mondtak. Az elnöki hivatal szóvivője sajtóértekezletet tartott, és hosszasan magyarázta a rendkívüli vasárnap előnyét a népegészségügyre és a nemzeti összefogásra, majd élesen bírálta egyes ellenzéki politikusok reagálását, akik nem állottak voluntarizmussal vádolni a kormányzatot.

Aztán megszólalt a Tudományos Akadémia nemrég kinevezett elnöke, aki kifejtette, hogy a Földnek a Nap körüli pályáján éppen most adódott egy olyan alkalom, hogy egy napot be lehetett toldani. Ezt a plusz napot majd az év végén veszik vissza, így aggodalomra semmi ok.

Végezetül a nemzetgazdasági minisztert is megszólaltatták, aki felvetette, hogy a rendkívüli vasárnapot természetesen majd le kell dolgozni, de egy olyan, későbbi időpontban, amikor az állampolgárok szervezésére ez a többletmunka a legkisebb plusz terhelést jelenti. Így a gazdaságot semmi kár nem éri, mégis élvezhetjük a rendkívüli pihenőnap előnyeit.

Ezután megváltoztatták az esti programot. Megismételték a diktátor születésnapja tiszteletére rendezett operaházi gálaműsort.

A diktátor felesége odabújt a férjéhez:

- Imádom, hogy ilyen erős és hatalmas vagy. Minden kívánságomat teljesíted.

- Ez a legkevesebb - mondta az agg diktátor.

- Szeretnék ma éjjel egy jót szeretkezni - mondta a feleség.

A férj bólintott, és megnyomott egy gombot. A palota testőrségének egy fiatal, jóképű tagja jelent meg az ajtóban. A diktátor a feleségére mutatott, majd kiment a szobából.

Pikareszk

Tom Loser egy londoni árva kisfiú volt, szeretett a kikötőben kószálni, vonzották a nagy hajók és a nagy szakállú matrózok. De ez lett a veszte. Egy napon felcsalták egy halászhajóra, és soha nem engedték vissza. Rabszolgaként dolgoztatták, miközben a hajó az óceánon portyázott. Így teltek a hónapok és az évek. Mialatt leadták az árut, Tomot a többi szerencsétlennel együtt egy kabinba zárták. Enni adtak neki, de amikor ki akart szállni, a kapitány gúnyosan rámutatott a szürke óceánra: - Csak tessék.

Egy este Tom arra lett figyelmes, hogy egy hatalmas, bálna-szerű valami emelkedik ki a tengerből, mintegy száz méterre tőlük. A saját hajójának a legénysége már aludt, a legtöbben részegen, senki sem törődött Tommal, aki már fiatalember lett. Ő is csak azért volt a fedélzeten, mert szerette bámulni a csillagokat.

Tom észrevette, hogy az a nagy szürke valami egy tenger-alattjáró. Két-három matróz volt a fedélzeten. Integetett nekik, azok is visszaintegettek. A fiú hirtelen elhatározással belevetette magát a tengerbe, és kutyaúszással a tengeralattjáró felé közeledett. A matrózok kimentették, kikérdezték, és beleegyeztek abba, hogy egy ideig náluk vendégeskedik, aztán az első alkalmas kikötőben kiteszik.

Így is történt. A tengeralattjáró francia illetőségű volt, és egy föld körüli hadgyakorlat keretében, Afrikát megkerülve, Vietnam felé vette az útját. Tom így került egy haiphongi kikötőbe. A matrózok ott kitették, és sok szerencsét kívántak neki.

Tom addigra már úgy-ahogy megtanult franciául, Vietnam-ban beállt egy büfébe kuktának.

Mikor Haiphongban sétált az utcán, felszedte egy fiatal vietnami nő. Elment vele, de mikor lefeküdtek volna, rendőrök törtek rájuk. Kiderült, hogy a nő még 16 éves sincs, Tom börtönbe került.

A börtönben megismerkedett egy buddhista pappal, akitől megtanulta, hogyan távolodhat el szellemileg a valóságos környezetétől. Néhány hónap múlva kiengedték. Állást keresett.

Először egy vándorcirkuszban lett kisegítő, azután egy konzervgyárban nemrég elhunyt állatok húsát dolgozta fel, majd ginzeng-gyökérből készített szexuális serkentő italt palackozott egy illegális üzemben. Ő ragasztotta rájuk a címkét: „Made in China”.

Ezt követően egy nagy étteremben lett pincér. De az élete cseppet sem lett nyugalmasabb. Egy vendége az étteremben lett rosszul, és el kellett kísérnie a lakásáig. Ott viszont maoista partizánok ejtették fogságba, és Burmába hurcolták. Hónapokig tartották fogva, de sikerült megszöknie.

Végül kalandos úton (amit elképzelni sem tudok) a KGB-hez került. A parancsnok elbeszélgetett vele, látta, hogy eszes és munkabíró, így vele töltötték be azt az állást, amely valakinek a hirtelen halálesete miatt megüresedett..

Tomot Szibériába szállították, ott alaposan kiképezték, kitanulta a kémkedés fortélyait. Hamarosan Kanadában, Montrealban vetették be, ahol kamatoztatni tudta az angol-francia nyelvtudását. Álcázásnak azt találták ki a számára, hogy bicikli-pumpa-alkatrészeket árusít. Ilyen holmikat nem nagyon vásárolt senki, de a bolt szépen prosperált. A titkos dokumentumokat biciklipumpába rejtve csempészték ki.

Egyszer át kellett ugrania Amerikába, hogy egy fontos csomagot átvegyen. Ott azonban már a CIA emberei várták, akiknek egy idő óta felkeltették figyelmét a biciklipumpa-alkatrész

szaküzlet kétes üzelvei. Feltették neki a kérdést: átáll hozzájuk, vagy véletlenül belefullad a Nagy tavak valamelyikébe.

Tomnak nem volt nehéz a döntés. Élni szeretett volna, és a kalandok is vonzották, ezért aláírta a szerződést az amerikaiakkal. Ettől kezdve hol ilyen, hol olyan információkat továbbított a biciklipumpa-alkatrészekkel együtt. Az oroszok azonban valahogy megneszelték ezt, és egy londoni úton Tom tudomására jutott, hogy el akarják tenni láb alól.

Sétált a Temze partján, és azon töprengett, hogyan bújhatna ki a csávából. Egyszer csak megszólította egy nő. Beszélgetni kezdtek. Kiderült, hogy a hölgy a saját jachtjába keres segítőt. Tom átgondolta a helyzetét, és úgy találta, hogy ez remek alkalom lenne arra, hogy nyomtalanul eltűnjön a világ, és különösen a két titkosszolgálat elől. Igent mondott, és követte a hölgyet.

Beszállt a csónakba, és elindultak a jacht felé. Tom addigra már meglehetősen elfáradt, és elszunyókált. Csak akkor ébredt fel, amikor egy halászhajóhoz értek. Két erős matróz fogta meg, felcipelték a fedélzetre, a raktérbe lökték, és nemsokára kifutottak a nyílt vízre.

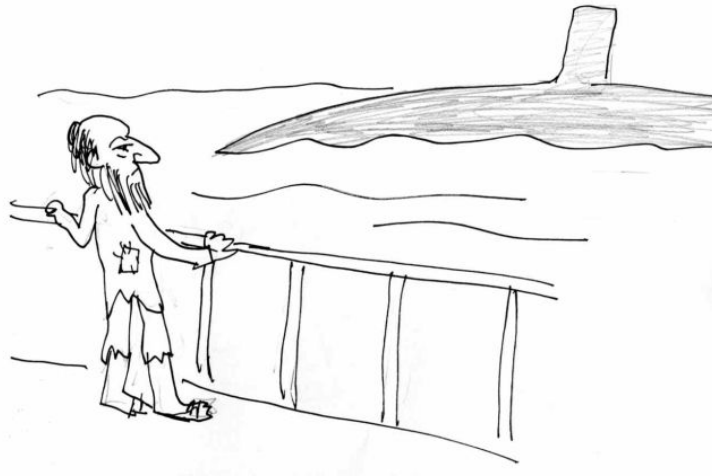
Ismerős volt a hely. Aztán rájött, hogy ez ugyanaz a hajó, amelyiken még gyerekként szolgált. A személyzetből csak egy nagyon öreg matróz maradt meg, a többi kicserélődött. A nő nem volt sehol, az ő szerepe arra korlátozódott, hogy őgyelgőket szólítson meg a parton, és a hajóhoz csalja őket.

Újrakezdődött Tom kálváriája. Reggeltől estig robotolnia kellett, és csak napjában háromszor kapott egy kis halat, kenyér nélkül, némi alkohollal. (A víz túlságosan értékes volt ahhoz, hogy az étkezésekhez pazarolhassák.) Pihenésképpen a buddhista paptól tanult spirituális eltávolodást gyakorolta.

Újabb évek teltek el így, Tom megöregedett és elfásult. Időnként mesélt sorstársainak a kalandos életéről, de az évek során minden történetét betéve tudták.

Tom minden este felment a fedélzetre, csillagokat nézni. Egyszer csak látta, hogy a mélyből egy óriási tengeralattjáró emelkedik fel. Biztosan ez is hadgyakorlaton vett részt. Nem volt messze, néhány száz méterre csupán.

Tom arra gondolt, hogy beleveti magát a vízbe, hátha ugyanúgy kimentik, mint gyerekkorában. De már nem volt annyi ereje, hogy átmásszon a korláton.

Közel a csillagokhoz

Redwood lerogyott a hóra. A csúcs már csak 200 méterre volt, de most elfogyott az ereje. Kifújta magát, aztán ivott a teából. Jéghideg lett az is, pedig a termoszt egy órája töltötte meg forró fekete angol teával.

Arra gondolt, hogy a Himalája meghódítása felnőtt életének a megkoronázása. A tudományos tanulmányai mit sem értek. Nem volt, aki értékelte volna, az iránt a szakterület iránt majd csak a késői utókor fog érdeklődni. Ha az emberiség egyáltalán megéri azt az időt. A pakisztáni-indiai konfliktus megint kiújult, az alpinistáknak is egy hónapot kellett várniuk, amíg feloldották a tilalmat.

Az expedíciót üldözte a balszerencse. Egymás után kidőltek a tagjai. A legelsőknak még szerencsájük volt, mert visszaindulhattak a nepáli faluba, de a többi négy biztosan ott veszett, halálra fagyott a szörnyű viharokban.

Redwood egyedül maradt, de már az ő sorsa is megpecsételődött. Segítők nélkül nem jut vissza élve, a készletei is fogytán voltak. Egyetlen esélye maradt: hogy elérje a csúcsot, amiért mindezt az erőfeszítést vállalta és elszenvedte.

Még 200 méter. Nem lehet, hogy ne sikerüljön. Redwood imádkozott, jöllehet már évek óta nem hitt az Istenben. Ha van is Isten, nem törődik vele. Pláne most nem, amikor kizárólag az ő emberi hiúságának kielégítéséről van szó. Mit érdekelné az az Istent? De imádkozott mégis. Mit veszíthet azzal?

A vihar hirtelen elült. Mégis segít az Isten? Vagy ez csak a végső csapda? Mindegy, neki ez a szélcsönd az egyetlen lehető-

sége. Feltápáskodott, kiválogatta azokat a holmikat, amelyeket magával visz. A többi itt maradhat. Az már nem kell senkinek.

Minden egyes lépés fáj. De haladt, előre haladt. A lejtő kegyetlenül meredek volt, a jégcsákányt markoló ujjai meggémberedtek. De ment tovább, a hősiesség vagy a hiúság hajtotta, de ennek most semmi jelentősége sem volt.

És sikerült. Felért a csúcsra. Kibontotta a kis zászlócskát. Leszúrni már nem volt ereje, kemény volt a talaj, a jég alatt is szikla. De sikerült rögzítenie a zászlócskát a jégdarabok között. Jó erősen. Talán nem ragadja el a szél.

Az ő zászlócskáján ott volt a fia fényképe is. Az anyja már tíz éve nem él, a fiú is negyvenéves, megáll a saját lábán. Íme, jelképesen elkísérte az apját a világ tetejére.

Redwood megpihent, majd a hátizsákjában kotorászott. Végre megtalálta a kis rádió adó-vevő berendezést. Bekapcsolta. Pislogott, már alig volt benne feszültség. Igazított a hangoláson, majd bejelentkezett. A vonal másik végén a fia volt. De nem válaszolt. Most talán éppen alszik.

Azt akarja neki megmondani, hogy ne várja vissza. Az apa elérte a célját, de innen már nincs visszaút. Mostantól kezdve ő a családfő, ő a rangidős Redwood. És hogy úgy emlékezzen rá, hogy az apja megtette, amit elhatározott. Minden kedvezőtlen előjel ellenére.

Leszállt az éj. Tiszta volt az ég. Tele csillagokkal. Ilyen élesen soha nem látta még csillogni őket.

A rádió kis lámpája kihunyt. Lemerült az akkumulátor. Most már tényleg teljesen egyedül van.

Egyedül. Habár úgy tűnt, mintha a csillagok lassan közelebb jönnének.

Istenem, tényleg. Közelebb jönnek, közrefogják. Lassan ő is csillaggá változik, egy lesz közülük.

Valójában nincs is halál.

Isten hozott az Alvilágban

- Dobro pászalovaty! Isten hozott az Alvilágban! - így fogadta Kamenyev és Zinovjev a titkos börtönbe belépő Pjatakovot, a volt anarchistát.

Pjatakov viszonzta az üdvözlést, és körülnézett.

- Hova kerültem? - kérdezte.

- Most mondtuk - nevetett a két bolsevik. - Az Alvilágba.

- És nagy szerencséd van, hogy nem végeztek ki. Mert az ítélet halál volt, ugye?

- Az - mondta Pjatakov. - És önök hogy kerültek ide?

- Nyugodtan tegeződhetünk - mondta Kamenyev. - Itt már mindegy. Mi már meghaltunk.

- Még az a szerencse, hogy élünk - tette hozzá Zinovjev. - Pontosabban élő halottak vagyunk.

- Ez tehát egyfajta siralomház, és bármikor megölhetnek bennünket?

- Rosszabb. Mi már meghaltunk, és mégis élünk. Ez a halál utáni élet.

- És mindezt Zsakov elvtársnak köszönhetjük - fűzte hozzá Kamenyev. - Andrej Jegorovics ugyanis a politikai elítélteket megpróbálja kicsempészni ide, vagyis elcseni a kivégző osztagok elől. Úgy tesz, mintha ő végezne ki bennünket, de csak bezár ebbe a barlangba.

- Bennünket életben hagy, de a világ előtt meghaltunk - mondta Zinovjev.

Pjatakov nehezen értette meg a dolgot, és nem múlt el az az érzése, hogy ez csak az igazi kivégzés előtti állapot. Bár Kamenyev és Zinovjev kivégzéséről már jó fél éve tényként értesült, ezért nem tudta teljesen elhinni, hogy a két bolsevik vezető életben van.

További kérdéseket tett fel. Lassan megértette, hogy mi történt. Zsakov egy állami kivégzőhely parancsnoka volt Szibériában. Rábeszélte a főnökeit, hogy a kivégzendőket neki adják át, és ő majd egy olyan helyen öli meg őket, ahol senki sem követi nyomon az eseményeket.

Ez a vezetőségnek is kényelmes megoldás volt, nem kellett jelen lenniük a legkegyetlenebb résznél, és lassan eufémizmussá vált, hogy azt mondják, illetve azt írják az ügyiratra, hogy „átadva Zsakovnak”. Ami lefordítva azt jelentette, hogy „Szibériában kivégzendő”.

Ha tudták volna, hogy Zsakov nagy kockázatot vállalva megkíméli a halálra ítélték életét!

A kivégzőhelytől kissé távolabb volt egy elhagyott barlang. Zsakov azt alakította át börtönné néhány legközelebbi munkatársával. A halálra ítélték oda kerültek, és ott csendesen folytatták életüket. Vagyis nem az eddigi életüket, arra nem volt lehetőség, de legalább éltek, és igyekeztek feldolgozni, mi történt velük és az országgal.

Hogy követni tudják az eseményeket, Zsakov az általa elolvasott újságokat továbbadta a foglyainak. Egy idő után pedig még rádiót is szerzett nekik. Az élelmezés gondját pedig úgy oldotta meg, hogy látszólag új őröket vett fel, de ezek az őrök csak papíron léteztek. A fejadagjukat a foglyok fogyasztották el.

Tuhacsevszkij fél év múlva, 1937. június 15-én került hozzájuk. A foglyok már hallottak a peréről, és a halálos ítéletről is tudomásuk volt. Távolról is tisztelték katonai erényeit, hadvezetői képességeit, és tisztában voltak vele, hogy csakis ár-

mánykodás révén keveredhetett gyanúba. Az ítélet meghozatala előtt olyan kegyetlenül vallatták, hogy az arcán és a hátán soha nem gyógyultak be a sebek.

A marsall izgatottan beszélt a spanyol polgárháború tapasztalatairól és haditechnikai újításairól.

- A következő háborúban a tankok játsszák a fő szerepet - mondta. - Mindent meg kell tenni, hogy a Vörös Hadsereget a legkorszerűbb páncélosokkal lássuk el, az ellenséges tankok ellen pedig kifejlesszünk egy hatékony páncélelhárító rendszert.

- Mi már nem fogjuk ellátni a Vörös Hadsereget - mondta keserűen Zinovjev. - De reméljük, hogy akik fenn vannak, illetve akik megmaradtak a „csisztká” után, azoknak is lesz ennyi eszük.

Borisz Alekszandrovics Vasziljev, a neves sinológus és műfordító ugyanannak az évnek a novemberében csatlakozott hozzájuk. Magas műveltsége és jó kedélye hamarosan a társaság központjává tette. Olykor hosszú részleteket idézett fejből a Vízparti történetből és más klasszikus kínai művekből.

A következő év februárjában követte őt egy másik neves orientalista, a japán kémnek kikiáltott Suckij, aki fordulatokban gazdag élete során az Ermitázsban is dolgozott, egyetemi tanár volt Leningrádban, majd legális élete végén az akadémia ázsiai múzeumának is igazgatója lett. Mint a taoizmus szakértője és oroszországi népszerűsítője, társait legelőször is meditálásban és a lelki békéjük megtalálásában segítette.

Még egy hónap sem telt el, és máris két új taggal bővült az alvilági közösség. Ekkor végezték ki a párton belül nagy tekintélynek örvendő Buharint, valamint Rikovot. Mindkettőjüket ugyanazon a napon, március 15-én. Legalábbis a papírok szerint.

Szomorúsággal vegyes örömmel fogadták őket. Nekik is nehéz volt megérteniük ezt a halál utáni furcsa állapotot.

Zsakov kísérletet tett a magyar kommunista vezető, Kun Béla megszerzésére is, de hozzá már nem érkezett meg. Feltehetőleg a kínvallatás során halt meg.

Trockijt sem tudta megmenteni. Sztálin legnagyobb párton belüli ellenlábasát, a Nagy Októberi Forradalom katonai vezetőjét, később a Vörös Hadsereg megszervezőjét ugyanis még 1928-ban száműzték. Miután emigrációban is folytatta politikai tevékenységét, 1940-ben, már a II. világháború alatt, Mexikóban egy Sztálin által megrendelt merénylet áldozata lett.

A foglyok nagy vitákat folytattak a párt stratégiájáról és taktikájáról, nagy terveket állítottak szembe egymással - miközben már semmi esélyük sem volt a történetek befolyásolására.

És egyre gyarapodott a tábor. Neves tudósok és mérnökök is közéjük kerültek. Így például a kémikus Mengyev, akit a társai Mengyelejevnek becéztek, a zseniális atomfizikus Burjov (őt Kurcsatov intézetéből rántották ki, és ha ő életben marad, talán a szovjeteknek sikerül először megalkotni az atombombát). Ide került a rakétatechnika egyik úttörője, Igor Koncsalov, valamint Kalasnyikovnak, a nemsokára világszerte ismertté váló AK-47 géppisztoly későbbi megszerkesztőjének hasonló nevű rokona is. Ő is tehetséges mérnök volt, szerkentyűi a tábort szinte komfortossá tették.

A szovjet-német meg nem támadási paktum hírére Tuhacsevszkij valóságos búskomorságba esett. Addigra rájött, hogy a rá nézve terhelő hamis dokumentumot a németek eszkábálták össze, feltehetően azzal a céllal, hogy eltávolíttassák a Vörös Hadsereg éléről a legtapasztaltabb kádereket. És Sztálin bevette a cselt, a hadsereg vezetésében már alig maradt rátermett főtiszt. Amikor Hitler megtámadta Lengyelországot, Tuhacsevszkij rémálma valósággá vált. Biztos volt benne, hogy a nem túl távoli jövőben Hitler megszegi az egyezményt, és a Szovjetunióra támad.

Azonnal el kell rendelni az általános mozgósítást! - morogta magában. - A háború kitörése remek alkalom lenne, hogy gatyába rázzuk a hadsereget, és megtanítsuk az embereket a modern fegyverek használatára. És meg kell növelni a katonai kiadásokat, tankokat, páncéltörő ágyút, géppisztolyt gyártani. Persze a legnagyobb titokban.

Burjov nem sokáig bírta a bezártságot, 1939-ben szökést kísérelt meg, és az őrk nem tehettek mást, mint hogy lelőjék. A titkos börtönről semmi nem szivároghatott ki.

Két természetes haláleset is történt. 1943-ban, hatvan éves korában elhunyt Kamenyev, majd egy évvel később Zinovjev is. Szervezetük az állandó föld alatti léttől elgyengült, Zsakov pedig nem volt felkészülve a bonyolultabb orvosi beavatkozásokra. De a többiek életben maradtak.

A háború eseményeit nagy izgalommal, de egyben tehetetlen dühvel követték. Nem tudták elhinni, hogy Hitler egészen Moszkváig eljutott. Tuhacsevszkij részletes elemzésekkel kísérte az eseményeket, és ha ott vannak a Vörös Hadsereg akkori vezetői, sokat tanulhattak volna tőle, és valószínűleg a háború jóval előbb véget ér. De a tudást a saját hibáikon keresztül kellett megszerezniük, és ez sok áldozatba került. Nagyon sok áldozatba.

A leningrádi blokád különösen fájdalmasan érintette Suckijt. Tisztában volt vele, hogy milyen értékek kerültek veszélybe az Ermitázsban. Csak remélni merte, hogy valakinek gondja volt a felbecsülhetetlen értékű remekművek biztonságba helyezésére.

Sztálingrádot úgy élték át, mintha ők is az első vonalban harcoltak volna. A győztes csata után egy kicsit megnyugodtak, de nagyon izgultak, hogy a németeket minél gyorsabban sikerüljön kivenni, és Hitlert legyőzni.

A berlini győzelemmel véget ért az európai háború, de nem ért véget a sztálini terror. A hirosimai és nagaszaki atomtámadás pedig sokként érte őket. Burjov már nem élt, hogy elmagyarázhassa nekik, mi is történhetett, ők pedig attól féltek, hogy Amerika ellenük fordíthatja a nukleáris fölényét. Aztán jött a koreai háború, a vietnami partizánharc a franciák ellen. Mindent megvitattak, és gyakran egymásnak is estek, de semmibe sem tudtak beleszólni.

Így folyt ez a titkos történet egészen 1953-ig. Amikor Sztálin meghalt, a kis tábor lakóit valóságos eufória kerítette hatalmába. Végre eljött a szabadulás órája! A felfüggesztett halálból vissza-kerülhetnek a valóságos életbe.

Velük örült Zsakov is. Úgy érezte, volt értelme a konspirációnak. Ezzel életüket mentett meg. És nem is akármilyeneket. A halálra ítélt emberek, politikusok, tudósok, katonatisztek valójában az ország legjobb koponyái voltak.

Amikor Hruscsov átvette a hatalmat, Sztálin közvetlen utódait, Malenkovot és Beriját azonnal kivégeztette. Azaz kiadta a parancsot, azt sem várva meg, hogy az ellenük indítandó per elkezdődjön. De egy Jablonszkij nevű belügyi tiszt, aki jól ismerte Zsakov üzelmeit, bizalmasan megkérdezte tőle:

- Hruscsov elvtárs! A szokásos módon?

Az új főtitkár meglepődött.

- Hogyhogy a szokásos módon?

Jablonszkij kínosan érezte magát. Némi hallgatás után muszáj volt magyarázkodni.

- Hát úgy, hogy a kivégzendőket Szibériába visszük.

- És ott végzik ki őket?

- Képletesen - mondta Jablonszkij, és már megbánta, hogy szóba hozta a dolgot.

- Nem képletesen kell kivégezni őket, hanem ténylegesen - csattant fel Hruscsov. - De jöjjön, meséljen csak nekem erről a szibériai dologról!

Jablonszkij kénytelen volt feltárni a nagy titkot, amit Sztálin elől még sikerült elrejteni.

Hruscsov elrendelte, hogy minden foglyot azonnal ki kell végezni.

- De Nyikita Szergejevics, ők túléltek a sztálini korszakot! Most végezzük ki őket?

- Most. Nem gondol arra, hogy milyen sérelmeket halmoztak fel ezek az emberek? Ha most visszaengednénk őket a társadalomba, minden a feje tetejére állna! És ha át akarnák venni a hatalmat? Most, hogy a pribékeket eltávolítottuk, nem vállalhatunk ekkora kockázatot. Nem, erről szó sem lehet.

Jablonszkij lesújtva távozott.

Hruscsov átadta a kivégzési listát egy másik belügyesnek, de Jablonszkij és Zsakov nevét is hozzáírta.

Az Alvilág egyik napról a másikra megszűnt létezni. Úgy szűnt meg, ahogy létrejött. Nyom nélkül, a legnagyobb titokban.

A Szovjetunió megerősödött, fellőtték az első szputnyikot, aztán következett Gagarin, és a többi úrsiker.

A szibériai börtön titka feledésbe merült. És így is maradt volna, ha egy bizonyos Gubenko nevű agronómus rá nem bukkan a kétszeres kivégzés adataira egy vízmosásban. Ezt a történetet annak a feljegyzésnek a nyomán írtam (itt-ott kiegészítve a hiányokat és fantáziával pótolva a tényeket). Sajnos az eredeti dokumentum egy lakástűzben megsemmisült. De el kell hinniük, hogy mindez megtörtént. Így. Valahogy.

Most 1964. október 15-e van. Tegnap bement a tévé, hogy Hruscsov egészségi állapotára hivatkozva lemondott, és szerepét a Brezsnyevből, Kosziginből és Podgornijből álló trojka vette át. Ennek nagyon örülök. A több vezető nagyobb demokrátiást jelent. Talán most javul a helyzet.

Novikov, avagy hogy mentettem meg Hirosimát

A nevem Andrej Andrejevics Beljajev. De ezen a néven hiába keresnek a könyvekben. Beljajev 1939 januárjában megszűnt létezni.

1.

Ez úgy történt, hogy a Frunze Katonai Akadémián már évek óta engem tartottak a legjobb tanulónak. Kitüntetéssel végeztem, és nagy jövőt jósoltak nekem a katonai pályán. Talán ezzel hívtam fel magamra Sztálin elvtárs figyelmét is. Kihallgatásra berendelt a Kremlbe. De erről senkinek sem volt szabad tudni.

Nagy megtiszteltetés volt ez, előtte való nap végig az egyenruhámat és a csizmámat tisztogattam, csinosígtattam, és azt fogalmazgattam magamban, hogy majd hogy szólítom meg.

Eljött a nagy nap. Egy elhárítós tiszt keresett fel. Vele kellett mennem. Két sarokkal arrébb már vált bennünket egy gépkocsi. Olyan szép, hogy eddig még álmomban sem gondoltam rá, hogy egyszer beleülhetek. A tiszti akadémián legfeljebb teherautóval közlekedhattünk.

Megérkeztünk, és egy nagyon kanyargós úton jutottunk el egy fényes, festményekkel borított hallba. Ott a tiszt azt mondta, hogy üljek le és várjak, Sztálin elvtárs nemsokára idejön.

Jó sokáig kellett várnom, de egyszer csak megláttam Sztálin elvtársat. Alacsony, zömök ember volt, egyáltalán nem hasonlított a plakátokra. De hát ő volt az, személyesen.

Leült velem szemben.

- Na, itt van a mi ifjú katonai zsenink - mondta.

Szabadkozni próbáltam, de belém fojtotta a szót.

- Csak ne szerénykedjen. A legjobb ajánlásokat adták önről. És irigykedtek is, ami szintén egyfajta ajánlás - mondta, és hunyorított a szemével.

Aztán kifaggatott. Olyan dolgokat kérdezett, amiket nyilván tudott már, de a számból akarta hallani. Az elfogódottságtól dadogva válaszoltam a kérdéseire. Tudni akarta, hogy vannak-e testvéreim. Nincsenek. Él-e az apám. Nem él, a világháborúban esett el. Milyen kapcsolatomban van az anyámmal. Nagyon jó. Tud-e titkot tartani az anyám. Tud, ha nagyon muszáj.

A végén kiderült, hogy a katonai tervezésnél van rám szükség. Méghozzá a legnagyobb titokban. Annyira, hogy a csoport többi tagja sem tudhat erről.

- Nagy tisztesség ez, nagyon bizalmas munka - mondta. - Ha elvállalja, évekig nem tud majd senki önről. Vállalja?

Persze, hogy vállaltam. De elszorult a szívem, amikor arra gondoltam, hogy az anyám évekig nem fog tudni hallani rólam.

Sztálin elvtárs mintha csak kitalálta volna a gondolatomat, azt mondta, hogy bár anyám nem fog tudni írni nekem, de én írhatok neki. Ez is több, mint a semmi.

Akkor a nagy ember felállt.

- Most menjen haza. Majd kikísérik. Búcsúzzon el az édesanyjától, nyugtassa meg, hogy biztonságban lesz, de senkinek sem szabad beszélnie róla. A vlagyivosztoki katonai körzetbe kerül, és onnan ritkán jön posta, de semmi baja nem lesz.

- Holnap reggel kilenckor jelentkezzen a Kreml déli kapujánál, ezzel az igazolvánnyal.

Ránéztem.

- De ez nem az én nevemre szól. Novikov van ráírva - mondtam.

- Ettől a perctől önt Novikovnak hívják. A Beljajevet felejtse el.

2.

Anyámat sikerült megnyugtatnom, és azt is megígértettem vele, hogy senkinek nem szól egy szót sem. Eszembe jutott, hogy talán a névváltoztatásra is azért volt szükség, hogy Beljajevként már ne is tudjanak rólam.

A Kremlben bevezettek egy alagsori helyiségbe. Minden kényelemmel el volt látva. A vezetőm mondta, hogy pakoljak ki, máától kezdve itt fogok lakni.

- De nekem a vlagyivosztoki katonai körzetbe kell mennem - tiltakoztam.

- Ez a vlagyivosztoki katonai körzet - mondta.

Az első nap semmi sem történt. Kaptam reggelit, ebédet, vacsorát, még hozzá sokkal finomabbat, mint amit az akadémián ettünk.

Másnap kaptam egy bőröndnyi iratot, amin át kellett rágnom magam. Hát, nagyon izgalmas olvasmány volt, de csöppet sem szívderítő. Jelentések az ipar, a közlekedés, a hadsereg helyzetéről, mind szigorúan titkos, és nagyon lehangoló.

Kiderült, hogy a gazdaság rossz állapotban van, a termelési adatok csak statisztikailag jók, de a minőség csapnivaló, és sokan a termelés lassításával válaszoltak a szigorú belbiztonsági intézkedésekre. Ha így marad, nem sok remény van arra, hogy a Szovjetunió fejlett ipari országgá váljon.

Engem elsősorban a hadsereg helyzete érdekelt. A jelentésekből kiderült, hogy a képzettség alacsony, a fegyverek régiek, gyakran működésképtelenek. Vannak korszerű fegyverek is, de kevés. Tulajdonképpen a tömeghadsereg megmaradt a világ-háborús szinten.

Mindent kijegyzeteltem és elemeztem. Épp befejeztem, amikor hoztak egy fejhallgatót. A honvédelmi bizottság ülését kellett végighallgatnom. Kívülről, titokban. Ők arról sem tudtak, hogy létezem.

Először a nemzetközi helyzetet elemezték. Csehszlovákia, Németország, Lengyelország, a brit-francia-szovjet tárgyalások kudarca.

- Hitler meg nem támadási szerződést ajánlott fel - mondta Sztálin. - Mi a véleményük erről?

A többségnek az volt a véleménye, hogy bármilyen furcsán is hangzik, el kell fogadni az ajánlatot, hiszen a szovjet állam nincs abban a helyzetben, hogy önállóan helyt tudjon állni egy német támadással szemben.

Nekem más volt a nézetem, gyorsan le is írtam. És jó, hogy leírtam, mert késő este hívatott Sztálin elvtárs.

- Meghallgatta a bizottsági ülést? - kérdezte.

Bólintottam.

- És mit gondol a mi ifjú stratégiánk a német ajánlatról?

Izgatott lettem. Lehet, hogy tényleg szükségük van ezeknek a nagy embereknek az én véleményemre? Sztálin biztatóan mosolygott. Belevágtam.

- Amennyire én meg tudom ítélni, a németek semmiképp sem vállalnák, hogy mostanában megtámadjanak bennünket. Egyezmény nélkül sem. Valószínűleg kelet felé fognak terjeszkedni, olvastam, hogy Hitler a szláv fajt alacsonyabb értékűnek tartja. Csehszlovákia egy részét már megszerezte. A következő áldozat Lengyelország lehet. De mi egyelőre aligha kerülünk sorra. Túl nagy falat lennénk.

- És a britek meg a franciák?

- Ha velünk nem akarnak együttműködni, semmi esélyük, hogy egyedül megfékezzék Hitlert.

És akkor miért nem lenne jó a meg nem támadási egyezmény?

- Mert úgysem tartanák be. Nem egyezmény kell, hanem elrettentő erő. Erőltetett módon fejleszteni kell a Vörös Hadsereget.

- De mikorra éadjuk el a németek szintjét? - kérdezte Sztálin.

- Minél előbb el kell kezdeni - mondtam. - olvastam a jelentéseket. Vannak jó fegyvereink, de nem elegendő számban. Fel kell fejleszteni a fegyverkezésünket. Tudom, hogy az emberek életén kellene javítani, de egyelőre a fegyverkezés, a katonai képességeink fokozása sürgősebb. Elsősorban is páncéltörő ágyúk kellene, tankok, repülőgépek. Ha nem tudjuk megakadályozni, hogy megtámadjanak bennünket, akkor legalább le kell lassítanunk az ellenség előrehaladását. Mint ahogy Kutuzov tette Napóleonnal.

Sztálinnak tetszett a lelkesedésem.

- Azonkívül - folytattam - nem tudom, hogyan reagálnának a nyugati kommunista pártok, ha Hitler mellé állnánk. Együtt kell vele működni, amíg ez ésszerű, de én mindezt titokban tenném.

- Valamilyen titkos megállapodásra gondol, fiam?

- Igen. Meg kell nyugtatni a németeket, hogy háború esetén semlegesek leszünk, de közben a legkomolyabban készülünk kell a honvédelemre.

Sztálin elvtárs bólintott, felállt, és távozott. A szívem a torkomban dobogott.

Rövidesen megtudtam, hogy elfogadták a javaslatomat. Megkezdődött a szovjet hadiipar nagymérvű átalakítása, korszerűsítése. Kijelölték a sorozatgyártásban részt vevő üzemeket és a típusokat. Azokat a fegyverfajtákat fejlesztik, amelyeket magam is említettem: tüzérségi ütegek, tankok, páncéltörő és légvédelmi ágyúk, repülőgépek. Ha volt is megállapodás a németekkel, azt nem jelentették be. Úgy éreztem, hogy valamivel én is hozzájárultam a haza védelméhez.

3.

Amikor a németek megtámadták Lengyelországot, Sztálin elvtárs sürgősen beszélni akart velem.

- A németekkel annak idején megállapodtunk a lengyel területek felosztásában - mondta. - Most jött el az idő. Még várunk pár napot, de amint összeomlik a lengyel ellenállás, mi is megindulunk. Mi a véleménye, fiatalember?

- Persze, el kell foglalnunk azt a területet, amit nekünk ígértek. De ennek lesz egy nagy hátránya.

- Mi az?

- Megszűnik az ütköző zóna a németek és mi közöttünk. Ezért én továbbra is megtartanám a régi határt, ott építeném ki az igazi védelmi vonalat. Más szóval, ha meg is szállnám a lengyel területek bennünket illető részét, továbbra is megtartanám ütköző zónának. Csak kisebb katonai egységeket állomásoztatnék ott. Viszont ameddig lehet, minél több ügynököt dobnék át a határ német oldalára. Mert biztos vagyok benne, hogy előbb-

utóbb bennünket is megtámadnak, és akkor ezek az ügynökök informálni tudnak bennünket.

- Birtokba kell vennünk azt a földet - mondta Sztálin. - Az a föld a miénk!

- Természetesen. Én csak azt mondom, hogy az előretolt védővonal helyett jobb a mostani. Egy egész erőrendszer épült fel a cári időkben, azokat viszonylag olcsón és könnyen korszerűsíteni lehetne.

- Jó, ezt majd még megvitatjuk a bizottság tagjaival - mondta Sztálin.

- De van itt egy másik kérdés is - mondtam. - A németek Lengyelország elleni támadása a legjobb ürügy lenne egy általános mozgósításra. Amire a védelmi képességünk fokozása, a rendcsinálás érdekében nagy szükségünk volna.

- Megőrült? Nem provokálhatjuk a németeket - mondta Sztálin haragosan.

- Szerintem nem ezen múlik - válaszoltam, az érveléstől kimelegedve. - A németeket titkos csatornákon könnyen meg lehet nyugtatni. Azzal, hogy a mozgósítás kizárólag belpolitikai célokat szolgál, és nem érinti a határ menti körzeteket. Meg fogják érteni. Attól pedig egyáltalán nem kell félnünk, hogy emiatt bennünket már most megtámadnak. Azt a háborút sokkal jobban elő kell majd készíteniük, nem lehet csak szimpla folytatása a lengyelországi hadjáratnak.

Sztálin töpregett egy ideig, majd felállt és távozott.

Nagyon izgatott voltam. Kétségek gyötörtek, hogy vajon helyes tanácsokat adtam-e.

Másnap hallottam a rádióban, hogy a szovjet kormány élesen elítéli a fasiszták Lengyelország elleni rablóháborúját, Moszkvától keletre elrendelte az általános mozgósítást, és be-

jelentette, hogy a testvéri lengyel nép védelme érdekében a Vörös Hadsereg lengyel területekre vonult be. Megnyugodtam. De azért egy kicsit aggódva vártam a fejleményeket.

4.

A németek megelégedtek a lengyelek fölött aratott győzelmükkel. A Lengyelországban tevékenykedő ügynökeink sem tapasztaltak semmilyen gyanús mozgólódást a szovjet-német határon.

Közben azonban mi megtámadtuk Finnországot. Ezt nagyon rossz döntésnek tartottam. Nem kérték ki a véleményemet. És láttam, hogy a Vörös Hadsereg siralmas teljesítményt nyújtott. A hadműveletek elhúzódtak, és csak nagy nehezen sikerült a győzelmet kicsikarni. Most ütött vissza, hogy a Tuhacsevszkij-káderek eltávolítása miatt sok volt a tapasztalatlan katonai vezető.

Aztán Németország nyugatnak fordult, és néhány hónapon belül lerohanta Belgiumot, Hollandiát, sőt, Franciaországot is térdre kényszerítette. Ez elkeseredéssel töltött el. Amikor alkalmam volt Sztálinnal beszélni, figyelmeztettem, hogy most mi következünk. Sztálin csak somolygott a bajsza alatt. És neki lett igaza. Hitler délen folytatta, elkezdte a Balkán meghódítását. Ez azonban szintén aggodalommal töltött el, hiszen most már a déli határainkat is fenyegették.

Sztálin derűlátó volt, a figyelmeztetéseim jó időre leperegtek róla. De közben folytatódott a Vörös Hadsereg felfegyverzése. 1941-re kétszer annyi hadosztályunk lett, mint 1939-ben volt, az ágyúk, páncéelhárító és légelhárító fegyverek aránya is lényegesen megnőtt. Sztálin megfogadta a tanácsomat a cári erődrendszer korszerűsítésével kapcsolatban. Nagy úrméretű és könnyen mozgatható páncéltörő fegyverek kerültek az erődökbe.

1941 májusában több forrásból jelezték, hogy a németek átcsoportosítják erőiket, és nem zárható ki egy Szovjetunió elleni

támadás. (Ezek közül a legpontosabb Sorge tokiói értesülése volt, a támadás pontos dátumával. De erről csak később értesültem, Sztálin pedig nem vette figyelembe.)

Egyébként nem álltunk rosszul, a légierő tekintetében szám-beli fölényünk volt, a repülőgépeinket sikerült az országhatártól biztonságos távolságba telepíteni, a régi határ mentén kiépített védelmi vonalat pedig sok ezer páncéltörő üteggel erősítettük meg.

Június elején a németek fokozták a felderítő repüléseket. Azt tanácsoltam Sztálinnak, hogy igyekezzünk minden határsértő gépet lelőni, és hivatalosan is tiltakozzunk a „baráti” német kormánynál, hivatkozva az eddigi jó együttműködésre. Ebben semmi provokatív nincs. Sztálin kelletlenül, de hozzájárult. Nem lett volna jó, ha a németeknek pontos adatokkal rendelkeznének az erőink elhelyezéséről. Ha nem akadályozzuk a német légi felderítést, akkor kénytelenek lettünk volna maketteket alkalmazni, fából készült tankokat és nem repülő repülőgépeket oda helyezni a valódi stratégiánk álcázása céljából. De mint később kiderült, a németek nem vették észre a kiürítést, és teljes erejükkel csaptak le a semmire.

Június 19-ére minden készen állt. A szovjet-német határ mentén már csak 10-20 ezer katonánk állomásozott, aknákat raktunk le, és a nyugati hadsereg 90 százalékát a védelmi vonalra vontuk vissza. Nagy izgalommal vártuk a híreket. Mint hallottam, a honvédelmi bizottság ülésén felvetődött, hogy Hitler majd határprovokációkkal kezdi az esetleges háborút. De amikor alkal-mam volt beszélni Sztálinnal, azzal érveltem, hogy a németek eddig is a villámháború hívei voltak. És mikor jön legjobban a villámháború, ha nem egy erős ellenféllel szemben? Ezért hát biztosra vettem, hogy Hitler bennünket is váratlanul és nagy erővel fog megtámadni.

Június 22-én aztán elkezdődött a német támadás. Gyorsan sikerült elfoglalniuk a kiürített területeket, de két teljes napba

került, mire elérték az igazi védelmi vonalunkig. Hitler már az első nap estéjén világga kürtölte a rádióban, hogy elkezdődött a bolsevizmus elleni szent háború, és hogy a német csapatok gyorsan törnek előre.

Nagyon örültem, hogy a pszichológiai hadviselésre vonatkozó ötletemet is megfogadták. A két határ közötti területekre német szövegű táblákat helyeztünk ki: *„Idáig eljöttél, pedig nem hívtunk. De hogy jutsz majd haza?”* Nem tudom, mennyien látták ezeket a feliratokat, de néhány zsákmányolt fényképen feltűnt, ezek megőrizték a táblák látványát. És biztosan okozott egy kis kellemetlen érzést. A katona érzései, kétségei pedig nagyon is befolyásolják a harckészségét.

Sztálin rádióbeszédben jelentette be a háború kitörését, és a következményekért minden felelősséget a németekre hárított. Felhívta a katonákat, hogy hazafiságtól átítatva álljanak ellent, a hadköteleseket pedig felszólította, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a kijelölt körzetekben. (Most vettük csak igazán hasznát az 1939-es mozgósításnak. Néhány napon belül csaknem 20 millió férfinak és nőnek kellett bevonulnia, felvenni az egyenruhát, a fegyvert, és már tudták a pontos helyüket a hadseregben.)

A németek a harmadik napon ütköztek a szovjet védelem acélfalába, és sehol sem tudtak áthatolni rajta. Újra és újra próbálkoztak, de mindannyiszor kudarcot vallottak. Több alkalommal páncélosokkal próbáltak áttörni, de csak a kilőtt, lángoló tankok füstje jelezte elszántságukat. A háború első hetében 462 tankot veszítettek. Nagyon hasznosnak bizonyult a páncéltörő ágyúk kihelyezése.

A német harci repülőgépekkel is felvettük a harcot. Bár a mi gépeinket nagyobb arányban lőtték le, lassan a német légierő is veszített az ütőképességéből. A mi gépeink már az első napoktól kezdve intenzíven lőtték és bombázták a német állásokat, arra sem hagytak nekik időt, hogy beássák magukat. Amikor felhős volt az ég, a mi gépeink kis magasságban folytatták a támadáso-

kat, míg a német repülőik ilyenkor föl sem szálltak. És a második hét végére a pilótáinknak gyakorlatilag sikerült kiharcolniuk a légi fölényt. Attól kezdve folyamatos volt a bombázás. A pilóták friss adatokkal szolgáltak az ellenség elhelyezkedéséről, így a tűzérés is folyamatosan tudta rombolni a német állásokat.

Állóháború alakult ki. A Vörös Hadsereg kiválóan tartotta magát, de a hadtáp és a felfegyverzés még mindig lassan haladt. A front német oldalán lévő 20-30 kilométeres sávot (az eredeti lengyel területeket) viszont - szintén az én javaslatomra - „halálzónának” tekintettünk, ott minden német hadmozdulatot észleltünk, minden egységet és jármű-csoportosítást szétlőttünk és szétbombáztunk.

Ez a furcsa hadviselés eltartott október végéig. Addigra sikerült összegyűjteni egy offenzívához elég erőt. A támadó hadműveletek október 28-án kezdődtek el, három ponton egyszerre. A német front gyorsan összeomlott. Az utánpótlásukat teljesen elvágtuk, fogytán volt a lőszer, az élelem, nem jutott el hozzájuk az erősítés, de még a meleg holmi sem. A halálzónában a pilótáink gyakorlatilag mindenre lőttek, ami mozgott. (Később tudtam meg, hogy a parasztok járműveit is elpusztították, sok ezren haltak meg így.) Előbb megjött a hideg. A németek ugyan a lakosságtól rekviráltak ennivalót, de fura látványt nyújtottak orosz usankában és civil télikabátban.

A döntő sikert az jelentette, hogy sikerült 600 ezer német katonát fogságba ejteni. És ez újabb alkalom volt a pszichológiai hadviselésre. Tanácsomra a Moszkva hangja (és ennek nyomán a londoni rádió is) heteken keresztül olvasta be a hadifoglyok nevét. Azok a németek, akiknek a keleti fronton voltak a hozzátartozóik, attól kezdve ott ültek a rádió előtt, remélve, hogy a szeretteik neve is elhangzik a fogságba esett, vagyis életben maradt katonák között. Nem a német győzelemben voltak érdekeltek, hanem a kapitulációban.

A hadműveletek november 5-ére befejeződtek. Sztálin a november 7-iki beszédében felszólította Hitlert, hogy mondjon le, az elfoglalt területeket adják vissza, és fizessenek jóvátételt az okozott károkért. Hivatalos válasz nem érkezett, de Hitler a rádióban a végső győzelem elkerülhetetlenségéről szónokolt, mondván, a bolsevikok hamarosan a történelem szemétdombjára kerülnek.

A fronton átmeneti csönd uralkodott. De közben gőzerővel folytak az újabb offenzíva előkészületei, haladt a hadosztályok feltöltése emberrel, fegyverrel, lőszerral. A Vörös Hadsereg bevethető létszáma elérte az öt milliót, míg a németek legfeljebb ennek felével rendelkeztek az 1939-ben elfoglalt lengyel területeken. Nekünk még további két millió katonánk volt a Távol-Keleten, a moszkvai körzetben pedig több mint tíz millióan készültek fel a későbbi bevetésekre.

5.

Az újabb offenzíva keretében 1941. december végére a csapataink egészen Varsóig törtek előre, behatoltak Csehszlovákiába, és eljutottak a magyar határig.

Sztálinnak javasoltam, hogy a nyugati előrenyomulást erősítse, és ne törődjön a déli front helyzetével. Magyarországot a legjobb lenne kikerülni, és ugyanígy Romániával és Bulgáriával sem foglalkoznék. Ha bajba kerül az anyaország, a németek úgyis visszarahannak, és maguktól kiűrik a Balkánt.

Mint később megtudtam, Sztálin közvetítők útján felvette a kapcsolatot Horthyval, Magyarország kormányzójával, és arra kérte, hogy ne támogassa Hitlert, maradjon távol a hadműveletektől. Horthy nem válaszolt, de rövidesen beszédet mondott a magyar rádióban, és felhívta a honvédeket, hogy az ő kezükben van a haza és a lakosság sorsa, ezért mindenki a legjobb képességei szerint álljon helyt. Közben a hadsereget két körzetbe

irányította át: Budapest köré (a Győr-Veszprém-Gödöllő-Vác körzetbe), valamint a Kárpátokba, ahol Árpád-vonal néven nagyszabású védelmi építkezések kezdődtek. De ez alibi-erődítés volt, hiszen a szovjet csapatok kikerülték a Kárpátokat, nem volt szükségük rá. Hitler pontosan látta ezt, de arról nem tudott, hogy Horthy konkrét ígéretet is kapott a kormányunktól a hatalma átmentésére. A németeknek nehéz lett volna beavatkozni, mivel magyar főváros köré vont katonai gyűrű nagyon megnehezítette volna a katonai akciót, nem is beszélve arról, hogy Bécs irányából már közvetlen fenyegetésnek voltak kitéve.

Amikor a Vörös Hadsereg gyakorlatilag felszámolta a Harmadik Birodalom keleti katonai hódításait, 1942. január elsején a szovjet kormány előterjesztette a második békejavaslatát, ezúttal a német törvényhozóknak címezve. Ez jóval szigorúbb volt, mint a korábbi: Németország vonuljon ki minden megszállt területről, fizessen jóvátételt, Hitlert pedig állítsák nemzetközi bíróság elé. Csak ezzel kerülhetnék el a szovjet előrenyomulást.

Természetesen erre sem érkezett válasz. Hacsak nem tekintjük válasznak Hitler dühöngő rádióbeszédét, amelyben egyes tébolyult senkik elfogadhatatlan ötleteire utalt, illetve kijelentette, hogy a Harmadik Birodalom és a Führer örök, a végső győzelem mindenképpen és elháríthatatlanul bekövetkezik, akármit is gondolnak erről a bolsevik és zsidó urak.

Két hétig megint szüneteltek a harcok (eltekintve a szörvályos és sikertelen német ellentámadásoktól).

1942 áprilisáig tartott az újabb offenzíva. Ennek során felszabadítottuk egész Lengyelországot és Csehszlovákiának a müncheni szerződésben elcsatolt területeit, behatoltunk Ausztriába, és végig felsorakoztunk az 1938-as, Anschluss előtti német határon. Szlovákiának a magyarok által meg nem szállt területeit is kitakarítottuk (bár a hegyekben elég sokáig eltartottak a harcok), és felszámoltuk a Tiso-féle szlovák fasiszta államot is.

A Balkánról megkezdődött a német megszálló csapatok hazarendelése, de ezeket a magyar-osztrák, illetve a jugoszláv-osztrák határon kialakított szovjet védővonal visszatartotta.

1942 május elsején hangzott el a szovjet kormány harmadik békefelhívása. Ezt már nem a politikusoknak, hanem egyenesen a német tábornoki karnak címezték. Felszólítottuk őket, hogy Hitlert távolítsák el, bármilyen eszközzel, és aki ezt megteszi, az a háború után jóval enyhébb ítéletre számíthat.

Természetesen ennek sem volt foganatja. Hitler ellen ugyan két merényletet is megkíséreltek, de ezek mögött nem álltak komolyan vehető katonai vezetők, és egyik sem járt sikerrel.

Itt szót kell ejteni az amerikaiakról és a britekről. Mindkét ország vezetői támogatást nyújtottak nekünk, de ez tisztán gazdasági, kereskedelmi, illetve hadiipari volt. Nem akaródzott nekik részt venni a hadműveletekben. Annak ellenére, hogy 1941 decemberében Japán megtámadta az Egyesült Államokat, és Németország - sosem fogom megérteni, mi okból - hadat üzent Amerikának. Ez jó alkalmat szolgáltatott volna az európai beavatkozásra, de nem éltek vele.

Ígérettek a második front megnyitását, de ez sohasem történt meg. Közben a Vörös Hadsereg, nagy veszteségek árán, már Berlin felé közeledett.

Ekkor is volt egy javaslatom a pszichológiai hadviselésre. Röplapokon terjesztettük, hogy „Tűzhenger” néven olyan hadműveletet indítunk, amelynek során először mindent szétlövünk, majd elfoglaljuk a romokat. Egy határ menti kisvárossal ezt meg is tettük, és a röplapon közzé tettük, hogy Berlin is így jár majd. (Mint később megtudtam, jó néhány kisebb-nagyobb német települést is leromboltak ennek ürügyén, pedig erre igazán nem volt szükség. Én csak ijesztgetésre gondoltam.)

1943 februárjában bekerítettük Berlint, északon a tengerparton több várost is elfoglaltunk, délről pedig München ellen készültünk haladni.

Időközben Franciaországból is elkezdődött a németek haza áramlása, aminek nyomán kitört a francia ellenállók felkelése. A megszállók azonban nem tudtak olyan gyorsan az anyaországba jutni, az összeomlás a küszöbön állt. Csapataink München, Stuttgart és Karlsruhe felé nyomultak előre, a francia-belga határ felé.

Ekkor beszéltem Sztálinnal utoljára. Javasoltam, hogy mindeképpen vonjuk be az amerikaiakat. Ha a hadműveletekben már nem is tudnak részt venni, legalább Németország megszállását bízzuk rájuk. A Szovjetunió egyedül aligha tudja ellátni a német polgári lakosságot, és jobban járunk, ha Németországot az amerikaiaknak adjuk, mintha belekeverednénk egy hosszadalmas és nagyon bonyolult európai szerepvállalásba.

Sztálin úgy nézett rám, hogy tudtam, ezzel az ötlettel elvesztettem a jóindulatát. Nem kérte ki a véleményemet többé, de egyelőre tovább kaptam az ellátást.

Ezután még írtam neki egy memorandumot, amelyben javasoltam, hogy az európai háború után csoportosítsuk át az erőinket, és támogassuk a kínai kommunistákat a japán megszállók elleni harcban, végső soron pedig szerezzük vissza Japántól a Kuril-szigeteket, és ha kell, más japán területeket is szálljunk meg.

Erre nem kaptam választ. A fejlemények alapján azonban látom, hogy Sztálin megfontolta, és meg is valósította a javaslatomat. Amikor 1943 végén, Hitler öngyilkossága után néhány nappal Németország letette a fegyvert, tárgyalások kezdődtek a megszállásról. Az Egyesült Államok vállalta az élelmiszer-ellátást, és az országot megszállási zónákra osztották fel.

1944 tavaszán a Vörös Hadsereg átcsoportosította erőit, behatoltunk Kínába, megerősítettük Mao Ce-tung kommunista csapatait, ősszel megtámadtuk a japánokat, februárra megvertük a Kvantung-hadsereget, májusban megszálltuk és visszacsatoltuk a Kuril-szigeteket, és a Japánhoz közeli légitámaszpontokat felajánlottuk az amerikai légierőnek. Japán összeroppant a csapásaink alatt, ami oda vezetett, hogy 1945 július 12-én feltétel nélkül kapitulált.

Mint később kiderült, az amerikaiak július 16-án az új-mexikói sivatagban felrobbantották a világ első atombombáját, de ledobni már nem volt kire. Mint hallottam, Hirosimában tervezték bevetni, de a háború korábbi befejeződésének köszönhetően Hirosima megmenekült.

Hirosimát megmentettem.

Ezt a kéziratot 1945. szeptember 1-én zárom. Az egész világon beköszöntött a béke. Rám már nincs szükség. Úgy hallottam, hogy holnap átszállítanak a Lubjanka börtönbe. Remélem, ott sem fognak rosszul bánni velem. Elvégre kulcsszerepem volt a győzelem kivívásában.

Én bizakodom.

A félelemről

Az egész ház a pincében kuporgott. Időről időre összerezzentek, ahogy a közelben becsapódott egy-egy bomba. Már tíz napja zajlottak a légítámadások, az ágyúk, aknavetők, légvédelmi lövegek dőrejeit is hallották. Az egyik délelőtt pedig egészen közlelről hallani lehetett a géppisztolyok kerepelését.

Mindenki félt. A legtöbbben lehajtott fejjel imádkoztak, néhányan magukban beszéltek. Kohutné, akinek a férje a nem jött vissza a frontról, görcsösen ölelte magához a kisbabáját. Nem lehetett több háromhónaposnál.

Krizsa Józsi bácsi hallgatott, behunyt szemmel ült a fal mellett.

- Én nagyon félek - mondta neki Juli, egy fiatal szolgálólány.
- Józsi bácsi nem fél?

- Minek féljek? - mondta az öreg. - Segítene az valamiben?

Többen is ránéztek.

- Tényleg nem fél? - kérdezte egy tisztviselő az első emeletről. - Vagy nincs is tisztában vele, hogy mi történhet velünk?

- Dehogynem vagyok tisztában - mondta az öreg csöndesen. - Az történik velünk, ami a sors könyvében meg van írva. Azt meg nem tudjuk megváltoztatni. Még imádkozással se.

- A sors könyve. Honnan tudja maga, mi van abba beleírva?

- Majd kiderül.

- Mi lesz velünk, ha eltalál bennünket egy bomba. Ettől se fél?

- Nézze, kétféle bomba van. Van olyan, ami épp a fejünkre esik, és van olyan, amelyik nem. Maga szerint melyik fajtából van több?

Egy kamaszgyerek elrikkantotta magát: - Abból van több, amelyik nem a mi fejünkre esik!

A többiek is elvigyorodottak, de lehetett látni a kényszerezettségét.

- Addig pedig - folytatta Józsi bácsi - próbáljuk meg élvezni, amit még lehet. Nem mehetünk fel, hogy felnézzünk az égre, de tudjuk, hogy van ég, és hogy az kék. Ha fenn lennénk, cirógnánk az arcunkat a napsütés. Fel tudjuk idézni, milyen volt.

- Mit ér az emlék, amikor csak a falakat láthatjuk?

- Nem csak a falakat láthatjuk - folytatta Józsi bácsi. - Az embereket is látjuk. Mindegyik egy élettörténet, egy sors, tele jó mozzanatokkal.

Ránézett a szolgálólányra.

- Itt van például ez a Juli. Nézzék, milyen gyönyörű az arca. Milyen szépek a szemei. Ezeket a szemeket nézzék, ebben gyönyörködjenek!

A szolgálólány szemérmesen lehuntya a szempilláit, és egy picit elpirult.

Itt van ez a kisgyermek. Ő biztosan egy jobb világban fog élni. Háború és félelem nélkül. Igaz, asszonyom?

Kohutné bólintott, de nem válaszolt.

- Vagy itt van ez az úr - mutatott a sánta emberre. - Az egyik lába elveszítette az erejét, de a másik még egész jó. És erős karjai vannak, hogy meg tudja magát támasztani. Ha alaposan körülnéznék, bőven találhatnak olyan dolgokat, amelyekben gyönyörködhetnek, amiből erőt meríthetnek.

- Itt csak magából meríthetünk erőt - mondta a tisztviselő. - Ha egyáltalán elhiszi, amiket mond.

Ekkor kinyílt az ajtó, világosság szűrődött be, és két fekete egyenruhás, karszalagos ember botorkált le a lépcsőn. Nyilasok. Mindenki rájuk nézett, kíváncsisággal vegyes félelemmel.

Az egyik nyilasnak géppisztoly volt a vállán, a másiknak pisztolytáska az oldalán.

- Kik maguk? - kérdezte a pisztolytáskás. - Nem zsidók?

- Nem vagyunk zsidók - mondta a tisztviselő. - Rendes magyar emberek vagyunk.

- Igen? És miért nem ássák a tankcsapdát odafent?

- Gyöngék vagyunk mi ahhoz - mondta a sánta. A lába kinyújtva hevert a padlón.

- Gondolják, hogy a tankcsapda megakadályozza az oroszokat, hogy bejöjjenek az utcánkba? Ha már Sztalingrádtól idáig eljöttek, meg fognak állni a Nagyvárad téren?- mondta Józsi bácsi. - Jobban tennék, fiam, ha már nem lövöldöznének, hanem szaladnának. Amíg még van hova szaladni.

A revolveres közelebb lépett, és biztosan valami nagyon csúnyát mondott volna erre, de hirtelen léptek zaja hallatszott a járdán és orosz beszédet lehetett hallani.

A géppisztolyos önkéntelenül a fegyveréhez kapott, de meggondolta magát. A társa talált néhány nagy krumplis zsákot, a mögé mind a ketten lekuporodtak. Épp idejében, mert már újra kinyílt a pinceajtó, és a lépcső tetején két szovjet katona jelent meg.

Mindenki elszörnyedt, a szolgálólány a fejére húzta a kendőjét.

Józsi bácsi lassan fölállt, odament Kohutnéhoz, óvatosan a karjába vette a kisbabát, és megindult fölfelé a lépcsőn. - Jöjjön! - mondta. Az asszony reszketve követte.

A szovjet katonák nem tudták mire vélni, de utat engedtek.

Józsi bácsi a lépcső tetején visszafordult, és azt mondta: - Jöjjenek utánam! Először az asszonyok. Utána a férfiak. Mind! Egyenként.

Azok lassan fölálltak, és megindultak fölfelé. A sánta öreg is velük bicegett. A katonák oldalt álltak, és engedték a kivonulást.

Amikor már mindenki felért, Józsi bácsi odaadta a csecsemőt az anyjának, de ő még visszadugta a fejét az ajtóból. Lefelé mutatott, és azt mondta: „Fasiszták.” És az ujjával mutatta: kettő.

- Fasisztü? Dvóje? - mondta az egyik katona. Józsi bácsi bólintott. A katonák a dobtáras géppisztolyukat előre tartva lassan lejjebb ereszkedtek a lépcsőn. Addig a lakók már mind kiléptek az udvarra.

Az egyik szovjet katona kilőtt egy rövid sorozatot, és várt.

A pisztolyos nyilas lassan feltápászkodott. Feltartotta a kezét, és láthatóan reszketett. A fegyver nem volt nála. Aztán a másik is felállt. Ő is fegyvertelen volt.

A katonák a falhoz állították őket, az egyik körbejárta a zsákot, megtalálta a géppisztolyt és a revolvert.

- Nu, davaj, davaj! - lökött egyet a géppisztoly csövével az egyik nyilason. Elindultak fölfelé.

A lakók az udvaron álltak, várták, mi fog történni. Egy közeli utcából lövöldözés és egy tank csörömpölése hallatszott. Amikor a két katona a nyilasokkal felért, Józsi bácsi a nyilasokra mutatott, és azt mondta „Magyarok. Ne bántsátok őket!”

- Karasó - mondta az egyik katona, és a kezével mutatta, hogy visszamehetnek.

Józsi bácsi betereelte a lakókat a pincébe. Amikor visszaértek, a tisztviselő megkérdezte: - Krizsa úr! Tudta, hogy ez fog történni? Nem félt attól, hogy mindannyiunkat lelőnek?

- Ez csakis úgy történhetett, ahogy megtörtént. Az oroszoknak be kellett jönniük, a nyilasoknak el kellett bújniuk, nekünk fel kellett mennünk. Nagyon bíztam benne, hogy ez a két szerencsétlen nyilas nem fog tűzharcot kezdeni. De a legjobban attól félttem, hogy az oroszok odavágnak egy kézigránátot. Akkor aztán most szellőztethetnék.

Ezen mindenki elmosolyodott.

- Szerintem Józsi bácsi tényleg nem fél - mondta a szolgálólány. - Jó neki. Én meg, azt hiszem, bepisilem.

- Ezzel nincs egyedül - gondolta a sánta.

Még egy ideig izgatottan tárgyalták a történeteket, de nem-sokára megint csend lett.

Az utcán még többen szaladgáltak, géppisztolysorozatok közeledtek és távolodtak.

Ők pedig reszkettek tovább. A kamaszfiú odatelepedett Józsi bácsihoz, és leült melléje. Az öreg átkarolta, de nem szólt egy szót sem.

Müller

A háború végén Müllert is elkapták. Nem is nagyon akart bujkálni. Még az SS-egyenruhát sem vetette le.

A fogolytáborban egy amerikai tiszt hallgatta ki. Azt kellett eldöntenie, hogy a bűnössége alapján a hadifoglyok melyik csoportjába kerüljön.

- Herr Müller, meg tudja magyarázni, hogy miért tartotta magán az egyenruháját? Nem volt mibe átöltöznie?

- Én természetesnek tartottam, hogy egyenruhában fogjanak el.

- Ez valami büszkeség?

- Nem. Katona voltam, és az is maradok.

- Meggyőződéses náci?

- Azt nem mondanám.

- De háborús bűnöket követett el. Részt vett a civilek meggyilkolásában.

- Háború volt.

- A civilek ellen?

- Hitler azt mondta, hogy háborúban nincsenek civilek. Igaza volt. Egy másik faj ellen harcoltunk. Az erősebb győz, a gyengék elhullanak.

- Talán a szociáldarwinizmus híve? Hogy az emberek között ugyanolyan harc dül, mint az állatok között?

- Ha maga mondja. Én nem gondolkodtam el erről elméletileg. De ugyanez megy a játszótéren is. Az erősebb gyerek elveszi a játékot a gyöngébbtől. Nem szabad gyöngének lenni.

- És ezért harcolt, ezért gyilkolt?

- Igen. Hittem a mi fajunk erejében.

- Az árja faj felsőbbrendűségében?

- Ez nem felsőbbrendűség, hanem inkább fölény. Aki erősebb, annak van joga élni.

- De végül elvesztették a háborút.

- Igen. Kiderült, hogy nem mi vagyunk az erősebbek. Látja, most is az erősebb győzött. Mindig az erősebb győz.

- És ezért kellett meghalnia negyven-valahány millió embernek?

- Ezt sajnálom. Előbb is feladhattuk volna. Ha az oroszok nem adták fel Sztálingrád előtt, akkor nekünk kellett volna feladnunk Sztálingrád után. Vagy legalábbis akkor, amikor az oroszok már a határainkon álltak.

- Hitler még akkor is hitt a végső győzelemben, amikor Berlin be volt kerítve.

- Hitler hülye volt. Sohasem gondoltam, hogy ő a mi igazi Vezérünk.

- És akkor maga miért követte őt?

- Hadvezérnek lennie kell.

- Tehát most másképp látja az erőviszonyokat?

- Igen. Korábban nem számoltam azzal, hogy maguk az oroszok mellé állnak. Ez, hogy úgy mondjam, nem is volt sportszerű.

- Önöknek is megvoltak a szövetségeseik.

- De kik? Japán és Olaszország magának kereste a bajt. A magyarokról, románokról meg jobb nem is beszélni.

- Ha győztek volna, most mit csinálna?

- Nem tudom. Földet nem művelnék, de segítenék az elfoglalt területek igazgatásában. Érettségim van, az elég.

- És mi lenne az ott lakókkal? Rabszolgák lennének a saját földjükön?

- Lehet. De az is lehet, hogy elzavarnánk őket. Elvégre mi a földet is jobban meg tudnánk művelni. Ők egyszerűen nem érdemelnék meg, hogy ott maradhassanak.

Az amerikai tiszt elhallgatott, és figyelmesen nézte a németet. Az állta a tekintetét. De a végén mégis csak lesütötte a szemét.

- Amiket elmondott, és ezeket el is hiszem, az alapján hosszú, talán életfogytiglani börtönbüntetésre kell ítélnünk. Nem tudom, hogyan segíthetnék magán - mondta a tiszt.

- Rajtam nem is kell segíteni. Vállalom a sorsomat. Tévedtem. Tévedtünk. Rosszul számoltunk. De ennek így kellett lennie.

- Imádkozzon, hogy megkegyelmezzon magának az Úr.

- Isten már döntött. Nem állt mellénk, mi pedig nélküle túl gyöngék voltunk.

- Hisz Istenben?

- Hiszek. Mindaz, amit a Biblia leír a zsidók harcairól, igaz. A zsidók Isten segítségével népeket irtottak ki, az asszonyokat, a csecsemőket is megölték, a házakat felgyújtották, még a tevék lábát is elvágták. Mi sem csinálhattuk volna kegyetlenebbül. Most azonban Isten a másik oldalra állt. Ezt nem tudhattuk előre.

- Akkor tehát semmit sem bánt meg abból, amit tett?

- Nem. Illetve azt az egyet, hogy túl sokáig elhúztuk. Előbb kellett volna feladnunk. Mint az első háború végén. Akkor talán megmaradna a remény, hogy a következő alkalommal mi győzzünk. De elfoglaltak bennünket, maguk és az oroszok. Már nem lesz következő alkalom.

A tiszt visszaküldte Müllert a cellába, és azon tűnődött, hogy tényleg nem lesz-e következő alkalom. Ő is ismerte a Bibliát. Isten időnként meggondolja magát.

Egy hadifogoly kívánságai

Történetünk hőse egy német professzor, aki hadifogságba esett, mégpedig 1940-ben, amikor is Birmingham körzetében lelőtték a repülőgépét. A fogolytáborok felállítása még a kezdeteknél tartott Nagy-Britanniában. A professzor kihallgatást kért a tábor parancsnokától.

- Klaus Hoffmann százados, Jénából. Az angol nyelv és irodalom professzora voltam, mielőtt be kellett vonulnom. Nem vagyok pilóta, oda fel sem vettek volna. Navigátori feladattal bíztak meg egy Ju 88-as felderítő repülőgépen.

- Mit akar, százados? Talán panaszt kíván tenni?

- Dehogya. Nagyra értékelem az emberséges bánásmódjukat, sir. Minden a legnagyobb rendben van.

- Akkor hát miért akart velem beszélni?

- Arra gondoltam, hogy hasznosabb is lehetnék az önök számára, mint hogy itt fogva tartsanak és etessenek.

- Az ön státusa hadifogoly, és ezen nem áll módomban változtatni.

- Persze, értem. De talán fel tudnák használni a nyelvtudásomat. Most, hogy sok embert igénybe vesz a katonai szolgálat, biztosan szükségük van új erőkre.

- Professzorként aligha foglalkoztathatnánk egy hadifoglyot.

- Akkor esetleg a légoltalmi szolgálatban. Hadd segítsek megvédeni az országukat, helyreállítani, amit a honfitársaim lerombolnak. Ez a háború eltart még egy darabig. Nekem régi

vágyam volt, hogy Nagy-Britanniában éljek és dolgozzak. Tudja, Shakespeare országában...

- Attól tartok, ez az álom nem fog beteljesülni. Ha megengedném, hogy akármilyen biztosítékok ellenében is elhagyja a tábort, a fejemet vennék.

- Persze, persze. De nem akar ezen változtatni?

- Attól tartok, hogy nem akarok. El sem tudja képzelni, mennyi papírmunkával járna az ilyesmi. Erre nekünk nincs időnk.

- Azért szóljon, ha adódik valamilyen lehetőség. Biztos vagyok benne, hogy most és a jövőben más hadifoglyok is szívesen dolgoznának önöknek. Elvégre rokonok vagyunk, angol-szászok. Csak ez az ostoba háború fordított bennünket egymás ellen. Már másodszor ebben az évszázadban.

- Ebben egyetértünk - mondta a parancsnok. - Majd utánanézek. Most elmehet.

Ez után a beszélgetés után néhány héttel egy eligazításon szóba került a hadifoglyok eltartásának költsége, és a táborparancsnok felvetette az ötletet. Kiderült, hogy az első világháborúban már volt példa ilyesmire, több országban is a fronttól távol parasztnak adták ki a hadifoglyokat, akik munka fejében ellátták őket élelemmel. És csak nagyon kevesen kísérelték meg a szökést. Abban maradtak, hogy magasabb szinten is megbeszéljék a dolgot.

Amikor visszaérkezett, a táborparancsnok megemlítette a dolgot a feleségének.

- Ez egyáltalán nem rossz ötlet, Thomas - mondta a feleség.
- A professzor esetleg német órákat adhatna Billnek. Igaz, hogy a német nyelv most nem nagyon kapós, mindenki utálja a németeket, de egyszer vége lesz a háborúnak, és akkor újra ki fogunk békülni. Bill még nagy karriert csinálhatna ezzel a készséggel. Mit szólsz hozzá, drágám?

A táborparancsnok elgondolkozott.

- Jó, gyertek be Billel a héten, majd behívom a professzort. Valószínűleg nem is fogad el pénzt, az különben is illegális lenne. Szerintem örülni fog a lehetőségnek. Hogy ne érezze mindig fogolynak magát.

És így is történt. Anya és fia bejöttek a táborba, és a parancsnok behívatta Hoffmant.

Az elmaradhatatlan angol formaságok után rátértek a lényegre. És a nyelvészprofesszor készségesnek mutatkozott. Megbeszélték, hogy ezentúl hetente egy nap két-két órát foglalkozik a fiatalemberrel.

- Tudom, hogy ez a kérés szokatlan - mondta az anya -, de biztosíthatom, hogy mindent megteszünk majd azért, hogy ne érezze magát kihasználva.

- Ó, nem, asszonyom, ez a munka nekem is sokkal jobb, mintha csak a honfitársaimmal tölténém el az időt.

A táborban lézengő német bajtársak furának tartották ezt a megbízatást, és arról kezdtek pusmogni, hogy Hoffmann talán áruló, és róluk kell jelentgetnie. De ez a gyanú eloszlott, amikor látták, hogy a professzor kizárólag könyveket olvas, és az óráira készül, velük még az eddigieknél is kevesebbet foglalkozik. Kártyáztak hát tovább, és nem is törődtek vele. A háta mögött viszont úgy nevezték, hogy „az angol”.

A fiatal Picklewick (mert így hívták a táborparancsnokot) okos volt és szorgalmas. Az első hetekben átvették a grammatikát, átismételték az alapokat, és utána már elsősorban csak társalogtak. A professzor lediktálta és gyakoroltatta az egyes élethelyzetekben szükséges kifejezéseket, meg-megállva a nyelvi érdekességeknél. Nagyon élvezte, hogy újra taníthat. A repülő kaland már csak egy lidérces álom volt.

Ez így ment addig, amíg nem kapott találatot a tábor. A bomba egy barakkra esett, és jó pár másikat lerombolt. Nagy szerencse, hogy abban az időben senki sem tartózkodott a barakkokban, hiszen éppen ebédeltek. Így is többen súlyos sérüléseket szenvedtek, örök és foglyok is. A német hadifoglyok szidták a pilótákat, mondván, biztosan elnézték a térképet, hiszen a környéken semmilyen katonai célpont nincs. Hoffmann igyekezett védeni a társait az örök haragjától, a Picklewick-család előtt pedig sajnálatát fejezte ki.

A táborparancsnok nem sérült meg, de megrázta az eset. Úgy rendelkezett, hogy ezekre az órákra a felesége vigye el autón a professzort. - De jól vigyázz, szívem, bele ne keveredjeteke valamibe, mert nekem kell tartanom a hátamat ezért.

És így is történt. Picklewick asszony jött az autóval, felvette Hoffmant, két-három órát náluk töltött, majd visszavitte. Mindenki boldog volt.

A fogolytársak megvitatták az új helyzetet. Elkezdtek megkérni Hoffmant, hogy hol ezt, ahol azt vegye meg nekik és hozza be a táborba. A parancsnok azonban leállította ezt. Attól kezdve a foglyok vacsoránál adhatták le a kéréseiket, és a kért cikket vagy be tudták szerezni, vagy nem.

Hoffmann gyorsan feltalálta magát Picklewickéknél, és lassan már családtagnak érezhette magát. Bill az otthoni környezetben ugyan lustulni kezdett, de az anyja egészen összeemelegetett a professzorral.

Megértem az olvasó frusztrációját, de itt közbe kell lépnem. A történet nem fordulhat szerelmi románccá. Igaz, hogy a professzor mind nagyobb csábításnak volt kitéve, különösen amikor az asszony az egyik óra végén megkínálta egy itallal, és felajánlotta a tegezést („szólítson Elizabethnek”), de semmiképp sem léphetett bizalmas kapcsolatba vele. Továbbra is hadifogoly volt, a szívélyes bánásmód ellenére. És tudta, hogy sokat

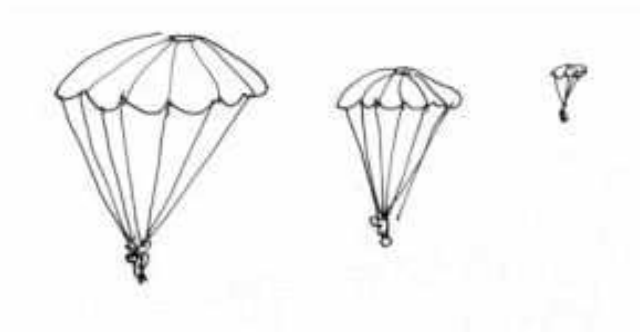
kockáztatna, ha változtatna a kettőjük viszonyán. Különben sem volt egy vérmes típus.

Az asszony is tisztában volt a helyzetükkel, ezért ő sem feszegette a dolgot. Az azonban kiderült, hogy jól érzik magukat egymás társaságában.

A férj is megbarátkozott a professzorral. Amikor otthon volt, meg tudta vele beszélni a németországi politikát, együtt szidták Hitlert, és Hoffmann hatására a parancsnok még egy regényt is elolvasott..

Egyszer aztán parancs jött a hadvezetőségtől: az arra alkalmas hadifoglyokat a hírszerzésben kell alkalmazni. Egy alapos pszichológiai vizsgálat után ki fogják őket képezni, és utána átdobják német területre. Volt, aki örült a lehetőségnek, hiszen így viszontláthatja a családját, de Hoffmann el volt keseredve. Azt hitte, hogy megúsza a háborút, és most újra az életét kell majd kockáztatni. Igaz, hogy nem Hitlerért, hanem Hitler ellen. És nem is tehetett mást. Ha Nagy-Britanniát választja új hazájának, akkor az életét is fel kell tudnia áldozni érte.

A kiképzés alatt néhány levelet váltott a házaspárral, de már nem találkozhatott velük.

Eljött a bevetés ideje. Repülőre szálltak, és Franciaország fölött ugrottak ki. A német egyenruhának és a papírjaiknak

köszönhetően aránylag könnyen bejutottak Németországba, majd felvették a kapcsolatot a már ott dolgozó brit ügynökökkel. De Hoffmannak nem volt szerencséje. Egy nap belefutott egy német járőrbe, és gyanúsnak találták.

A háború után Picklewick asszony megpróbálta felderíteni, mi történt a professzorral, de semmilyen nyom nem került elő. Valószínűleg egy tömegsírban fekszik, a nácik többi áldozatával együtt.

* * *

Már befejeztem ezt az elbeszélést, amikor eljutott hozzám a hír: a szibériai Csitában, a postán találtak egy elkallódott és dátum nélküli levelet, amelyet egy bizonyos Klaus Hoffmann írt, Thomas Picklewicknek címezve, és abban kifejezte reményét, hogy egyszer még viszontláthatja a vendégszerető brit családot. „Ez minden kívánságom” - áll a levélben.

Hogy hogyan került oda, azt sosem sikerült kiderítenem.

Kihallgatás

- Utoljára kérdezem - mondta a nyomozó. - Hol van az a kurva stencilgép?

Kovács értetlenkedve nézett vissza.

- Mondtam, hogy nem tudok semmiféle stencilgépről. Higgye el, én a rendszer legodaadóbb híve vagyok, és készségesen együttműködöm önökkel, segítek mindenben, ha tudok, de ebben nem tudok segíteni.

A sebhelyes arcú ránézett a nyomozóra. Az bólintott. Kovács kapott egy pofont.

- Egyetértek a rendszer céljaival, de ellenzek bizonyos módszereket - pontosított Kovács.

A nyomozó újra bólintott, és a sebhelyes arcú most még nagyobb ütött. Kovácsnak megrepedt a szemhéja.

- Eddig szívesen együttműködtem volna önökkel, de most elvették a kedvemet - mondta Kovács. - Így akkor sem mondanék semmit, ha tudnám, mit akarnak azzal a nyavalyás stencilgéppel.

Megint kapott egy nagy pofont, amitől lecsuklott a feje.

- Tudják, mit? - mondta Kovács összeszorított szájjal. - Már utálom is magukat. És a rendszert is, amelyik ilyen embereket alkalmaz.

A sebhelyes arcú tovább ütötte, és már beszélni sem volt hajlandó.

Ekkor megszólalt a telefon.

- Mi az istent csinált maga, Dobozi?! - hallatszott a házi vonalon.

- A rossz Kovácsot hozták be!

- Hogyhogy? - mondta a nyomozó. - Kovács Jenő, a Hajnal utca 34-ből. Ez állt a papíron.

- A fenét! Kovács Jenő a Hajnal utca 34 béből! Eltévesztették a házszámot!

- Bocsánat, nem vettem észre, hogy két 34-es szám van. Akkor kimegyünk, és azt is behozzuk.

- Nem hozzák. A maguk megjelenése után a mi Kovácsunk megneszelte a dolgot, és ismeretlen helyre távozott. Ezt elbaszták, Dobozi.

- Rettenetesen sajnálom. És akkor ezzel a Kováccsal mi legyen?

- Dobják ki. De előbb írassák alá vele, hogy nem történt semmi.

A nyomozó letette a kagylót, és megfordult. A rossz Kovács nem szólt, csak szomorúan nézett.

Négyszemközt

Szabó beengedte a Költőt, ülőhellyel kínálta, aztán belülről bezárta a lakás ajtaját, és a zsebébe dugta a kulcsot.

- Miért zártad be?

- A biztonság kedvéért. Hogy senki se zavarhasson meg bennünket.

- De hát ki zavarna meg? Miért félsz ennyire?

- Nyugalom. Mindent elmondok. Az a fontos, hogy most négyszemközt vagyunk. Amiről beszélgetünk, azt senkinek sem szabad megtudnia.

A Költőt zavarta ez a nagy titkolódzás, kényelmetlenül érezte magát.

- Ki akarná tudni, hogy mi ketten miről beszélünk? Nincs neked üldözési mániád?

Szabó odahozott egy borosüveget két pohárral, és maga is leült.

- Vannak, akik tudni szeretnék.

- Kik?

- Az most nem fontos. Vannak. De mi barátok vagyunk, igaz?

- Persze. Te a pályám kezdete óta sokat segítettél. Lényegében a legjobb barátom vagy.

Szabó a vendége szemébe nézett.

- A kapcsolatunk most egy picit változni fog. Én tovább is a barátod maradok, ha úgy tetszik, a legjobb barátod, de a társalgásunknak szabályozottabbá kell válnia.

- Mit értesz ezen? - kérdezte a Költő, egyre idegesebben.

Szabó elgondolkozott, és töltött a poharakba.

- Amit mások előtt mondasz nekem, az nem marad kettőnk között.

- Besúgó lettél, vagy mi? - kérdezte a Költő, és olyan mozdulatot tett, mint aki fel akar állni.

- Nehéz ezt meghatározni - mondta Szabó, és nyugalmat erőltetett magára.

- Spicli lettél. Valld be! - sürgette a Költő.

Szabó megpróbált barátságosan és szeretettel nézni a beszélgetőpartnerére.

- Erről nem tudok beszélni. Gondolj, amit akarsz. A lényeg az, hogy valaki szeretné tudni, hogy mi a véleményed bizonyos kérdésekről, és miről beszélsz a legközvetlenebb barátaiddal. Erről engem megkérdeznek, és nem akarom, hogy el kelljen árulnom téged.

- De hát ez csak tőled függ! - vágott közbe a Költő. - Ha nem akarsz elárulni, akkor ne jelents!

- Ez nem olyan egyszerű. Feltételezem, hogy mást is megkértek erre a szívességre.

- Kit? - kérdezte a Költő, egy kissé feldúltan.

- Azt nem tudhatom. De logikus. Elvégre az én jelentéseim hitelességét is ellenőriznie kell valakinek. Ez már csak ilyen szakma. Az egyetlen dolog, amit tehetsz, az, hogy kissé visszafogod magad, és olyan esetben, amikor többen is halljuk, nem mondasz semmit, amit fel lehetne hozni ellened.

A Költő gyanakodva nézte a házigazdát, és megpróbálta mérlegelni a helyzetet.

- Tehát fogjam be a pofámat.

Szabó elmosolyodott.

- Nyilvánosan. Négyszemközt ugyanolyan nyílt lehetsz velem, mint eddig. Csak ne legyen fültanúja. És másnak se mondd el, hogy nekem mit mondtál. Hogy le ne bukjak. Mert az nekem is rossz, és neked is. Erről a beszélgetésünkről meg különösen ne beszélj. Ha megtudják, hogy felfedtem magam, akkor nekem annyi.

Egy ideig hallgattak.

- A kurva életbe! - fakadt ki a Költő. - Hogy így belemásznak még a legszemélyesebb viszonyainkba is.

- Egyetértek - mondta Szabó, és odakínálta a poharat. - Na, igyunk rá!

- Mi lesz ebből a kurva országból? - mondta a Költő elkeseredetten.

- Valami csak lesz belőle. Valamikor - mondta Szabó, és ő is belekortyolt az italba.

Emberrablás

A lány kinyitotta szemét. A helyiségben kevés fény volt, de ki tudta venni a férfi arcát, aki merev tekintettel figyelte őt.

- Hol vagyok? - kérdezte a lány.

- A lakásomban - felelte a férfi.

- Hol?

- A város szélén.

- És hogy kerültem ide?

- Elkábítottam, és ide hoztam. De ne aggódjon!

- Hogyhogy ne aggódjak?! - kiáltott a lány. Felpattant volna, de gúzsba volt kötve.

- Kikötöttem - mondta a férfi. - De csak azért, hogy ne hisztizzen. Nem fogom bántani.

- Ez emberrablás!

- Igen, az.

- Ezért le fogják csukni!

- Tudom.

- Meg akar erőszakolni?

- Nem. Egy ujjal sem fogok magához nyúlni.

- Miért hozott ide?

- Elmesélem, csak nyugodjon meg!

- Oldja el ezeket a köteleket!

- El fogom oldani. Nem lesz bántódása. De nem most.
- Ez már magában erőszak!
- Mindent meg fogok indokolni.
- Szomjas vagyok. Adjon egy pohár vizet!
- Azonnal.

A férfi felállt, és rövidesen visszatért a pohárral. Odavitte az ágyhoz, bal kezével alányúlt a lány tarkójának, egy kicsit megemelte, és a poharat odaemelte a szájához. A lány ivott, de néhány csöpp lecsorgott az ajkáról. A férfi letörölte.

- Maga gyönyörű - mondta a férfi. - Szívesen udvarolnék magának.

- Ezt így nem lehet.

- Sajnálom. De ezt az egészet azért csináltam, mert nagyon tetszik nekem.

- Ilyet akkor se csinálhat! Gondolja, hogy bele tudnék szeretni egy ilyen erőszakos emberbe?

- Vannak ilyen nők.

- Hát én nem ilyen vagyok. Engedjen el!

- Mindjárt. De előbb elmesélem az egészet.

És a férfi beszélni kezdett. Elmondta, hogy már régóta figyelte a lányt, egyre erősebbé vált benne a vágy, hogy megérintse, megsimogassa, magához ölelje. Próbált vele szemezni, de a lány észre sem vette. Ez nagyon rosszul esett neki. És lassan megszületett benne a terv: el fogja rabolni, és döntésre viszi a dolgot.

A lány dühösen hallgatta, és közben néhányszor megpróbálta meglazítani a kötelékeit. A férfi odament az ágyhoz, megsimogatta a lány arcát, majd leült egy székre.

- Szóval ez az egész csak egy performansz, azért, hogy felhívjam magamra a figyelmét. Hogy ne felejtsem el.

- Hát, ezt elérte - mondta a lány. - És most elenged?

- Persze - mondta a férfi. - De előbb még megbeszélünk néhány dolgot.

- Mit kell még megbeszélni?

- Itt van a névjegykártyám. Tegye el. És jelentsen fel, ha úgy gondolja.

- Fel is jelentem.

- Tegyen, ahogy jólesik.

- Kicsoda maga? Szexőrült?

- Lehet, hogy őrült vagyok - mondta a férfi. - De nem akarok semmit erőszakkal megszerezni.

- Ez már maga is erőszak.

- Igen, de ennyi elkerülhetetlen volt. Ha nem kábítom el, nem kerül ide, és sohasem hallgat meg engem.

Egy darabig csend volt.

- Mit fog tenni, ha elengedem? - kérdezte a férfi.

- Hazamegyek.

- Elvihetem az autómmal?

- Nem. Nem lenne bizalmam beszállni az autójába.

- Ez érthető. Akkor taxit hívok.

- Nem kell! Csak engedjen el! Gyalog megyek.

- Ez túlságosan fárasztó lenne. A legközelebbi buszmegálló három kilométer.

A lány megint megpróbált szabadulni. A férfi taxit hívott, megadta a pontos címet, majd eloldotta a lányt.

- Ne szaladjon el! A taxi mindjárt itt lesz, és hazaviszi. Adok pénzt. Ez elég lesz a taxira, és némi kárpótlás is benne van.

- Nem kell a pénze!

- Tudja, mit? Vigye el, és majd később adja vissza, ha akarja. De én a maga helyében megtartanám. És a taxit mindenképpen én fizetem. Elvégre nélkülem nem került volna a város szélére.

A lány végül elfogadta a taxit, hazament, és napokig vívódott.

Megbeszélte a dolgot a legjobb barátnőjével. A barátnő arra biztatta, hogy tegyen feljelentést. Abban is segítette, hogy találjon egy ügyvédnőt.

Két hét múlva rendőrök jelentek meg a férfi lakásán. Elvitték, őrizetbe vették, bent tartották.

A per előkészítése jó ideig eltartott, de végül eljött a tárgyalás napja. A közönségben ott ült a lány és a barátnő. A férfi nem fogadott el ügyvédet, hivatalból kirendeltet sem.

- Mi volt a célja az emberrablással? - kérdezte a bíró.

- Szeretem. És máskülönben nem vett volna észre - felelte a férfi.

- Tudatában volt annak, hogy ez bűncselekmény?

- Igen.

- Megbánta a tettét?

- Nem. Visszatekintve sem tudnék jobbat kitalálni.

A férfit hat évi börtönre ítélték, a bulvárlapok hónapokig csemegézték a részleteket. A férfi a börtönigazgatóságon keresztül leveleket kezdett írni a lánynak, de mivel választ nem kapott,

nem tudta, hogy a címzett megkapta-e ezeket a leveleket. Megkapta. De nem olvasta el, olvasatlanul berakta egy dobozba. A pénz mellé.

Az újságcikkek nyomán feltűnt néhány udvarló. A lányt megzavarta a hirtelen támadt hírnév, de bízott benne, hogy a sorsa jobbra fordul. Férjhez ment, és gyereke is született.

A férfi tovább írta a leveleket. Napló volt ez, és soha véget nem érő vallomás. A házasság megromlott, a férj lelépett, elváltak, az asszony magára maradt a gyerekkel.

És akkor eszébe jutott a férfi. Elkezdte olvasni a leveleket, időrendi sorrendben. Nagyon furcsán érezte magát, a düh és a kíváncsiság keveredett a lelkében. Végül összeszedte minden erejét, és válaszolt. Valódi levelezés kezdődött közöttük, majd eljött a nap, amikor meglátogatta a férfit a börtönben.

- Milyen gyönyörű - mondta a férfi a beszélőn. - Ugyanolyan szép, mint évekkel ezelőtt.

- Maga pedig megkomolyodott.

- Sohasem fogok megkomolyodni.

- Még mindig eszébe jutok?

- Persze. Csak maga jut eszembe. Maga az első nő az életemben. Ha ez kapcsolatnak számít.

- Hát, meglehetősen furcsa kapcsolat. Még azt is mondanám, hogy beteges.

- Ha beteg vagyok, azt is magának köszönhetem. A maga betege vagyok. Amióta megláttam.

Néhány héttel később az asszony elvitte a gyermekét is. A férfi örömmel ismerkedett a kisfiúval, és az is érdeklődött a mosolygó bácsi iránt.

Tovább tartott az ismerkedés, és amikor a férfi jó viselkedése okán három év múlva szabadult, ott várta az asszony, a gyerek és a barátnő (aki már megbékélt a férfival, egy kicsit még irigykedett is). Az újságírók ismét felbukkantak, de a sztori már lecsengett, nem volt mit írni róla.

A történet csattanó nélkül ér véget. A férfi és a nő összeházasodott.

Most is boldogan élnek, de a megismerkedésükről nem beszélnek. Nem tudnak vele mit kezdeni.

(John Fowles Lepkegyűjtő című regényétől ihletve.)

Életre-halálra

- Hogy kerültem ide? - kérdezte a férfi, ahogy kinyitotta a szemét.
- Nagyon fáj a jobb lábam.

- Balesetet szenvedett, de megmentettem - mondta a nő.

- És miért vagyok ide kötözve az ágyra? - kérdezte a férfi. - Egyáltalán, ki maga?

- Hogy én ki vagyok, annak már nincs jelentősége. És annak sincs, hogy maga kicsoda. Elég annyi, hogy a foglyom.

- De hát miért? Mi történik itt?

- Hogy mi történik? - mondta a nő hűvösen. - Leszámolás.

- Velem akar leszámolni? Miért? És milyen jogon?

- Nézze, nincs sok értelme, hogy erről beszéljek, de azért elmondom. Velem nagyon szemetek voltak a férfiak.

- Nagyon sajnálom. De mit tehetek erről én?

- Maga is férfi. És valahogy ki kell egyenlítenem a számlát.

- Nem azzal kellene kiegyenlítenie, aki rosszul bánt magával?

- Na persze. Velük már kiegyenlítettem. Most maga jön.

- De hát én nem követtem el maga ellen semmit! Én ártatlan vagyok!

- Mind ezt mondják. A világ egy óriási férfi-összeesküvés. Maguk a csábítók, a megerőszakolók, az erejükkel visszaélők, a...

- Ne általánosítson! - vágott közbe a férfi. - Én senkivel sem erőszakoskodtam. Ami azt illeti, még egy kicsit mazochista is vagyok.

- Mazochista? Ez is csak szerepjáték. A dominát a férfi fizeti, hogy pontosan azt tegye, amit a férfi akar. Maguk irányítanak mindent, a nőknek csak a maguk szabályai szerint lehet viselkedniük.

- De ez túlzás!

- Ne vágjon a szavamba. Maga a foglyom, és most én beszélek - mondta a nő, egy kissé ingerülten.

- Bocsánat, mondja tovább!

- Még kislány voltam, amikor egy pasas megerőszakolt. Sírtam, kiabáltam, ő pedig megpofozott, és elvette a szüzességemet.

- Ez valóban szörnyű.

- Hallgasson! Utána az utcagyerekek vertek meg. Aztán az egyik tanító fektetett le. Aztán egy hülye autószerelő...

- Ezt velük beszélje meg!

- Nem lehet. Már mind halottak.

A férfi egy kis ideig hallgatott.

- Maga ölte meg őket? Mindet?

- Mondjuk úgy, hogy belesétáltak a saját csapdájukba.

- Azért ez akkor is gyilkosság.

- Ezek nem voltak emberek, ezek szörnyek voltak. Ha eltaposok egy csótányt, az is gyilkosság?

- Az ember nem csótány. Lehet gonosz, lehet bűnöző, és el kell nyernie a büntetését, de akkor sem állat.

- Már elnyerték a büntetésüket.

- Maga által.

- Én csak segítettem nekik meghalni.

- Jó, ha nem is értek egyet, fel tudom fogni. Csak azt nem értem, hogy én hogy kerülök bele ebbe.

Most a nő hallgatott egy darabig. Aztán megszólalt:

- Véletlenül egyszerre parkoltunk Saint Davisnél. Láttam, hogy megpaskolta a pincérnő fenekét. Ismeri? Talán a barátnője?

- Nem, de az csak nem bűn? Ő is nevetett. Ha ott volt, akkor maga is látta.

- Nevetett. Ugyan mi egyebet csinált volna? Maga volt, aki fizetett. Maga miatt el kellett viselnie a molesztálást. De még van egy kis tartozása.

- Ezért akar megbüntetni? Ezt nem gondolhatja komolyan!

- A játszma nem ér véget azzal, hogy elveszük a mézet. A méhek szerint még nincs vége.

- Értem. És maga a méhecske.

- Nem. Én egy darázs vagyok. És halálos a csípésem.

- Azt akarja ezzel mondani, hogy nem hagyom el a házát élve?

- Végre megértette, professzor.

- De még mindig nem értem, hogy kerültem ide.

- Beszállt az autójába, aztán a Fort Mount utáni kanyarban durrdefektet kapott, lesodródott az országútról.

- És maga?

- Én láttam, megálltam, odamentem. Ájultan feküdt a kocsi-jában, az autó úgy állt a szakadék szélén, hogy csak egy picit kellett rajta billenteni. Kihúztam magát a kocsiból. A kocsi le-esett, és összetört, fel is robbant. Magát beraktam az én autóm-ba, és ide hoztam.

- És? Azért mentett meg, hogy megöljön? Hogy bosszút álljon rajtam, ártatlanon, azért a sok rosszért, amit a férfiaktól kapott?

- Látom, jól forog az agya. De, ahogy mondtam, egyáltalán nem ártatlan.

- És mit akar velem csinálni? Nem tudom, hogy a többi férfi hogy végezte, de nem fél, hogy elkapják? Hogy engem keresni fognak, és a nyomok ide vezetnek?

- Magát nem fogják keresni. Maga egy halott, aki benne égett az autójában.

- Nem lett volna egyszerűbb, ha hagyja, hogy ott pusztuljak el?

- Magát én akarom megölni. De nyugodjon meg, nem maga lesz az utolsó áldozat ebben a háborúban. A nők felkelése elkezdődött.

- Nézze, én megértem a helyzetet, és át tudom érezni az érzéseit. Még azt is, hogy rajtam is bosszút akar állni. De nem halaszthatnánk el a kivégzésemet?

- Mire lenne az jó?

- Ha most megöl, holnap kereshet új áldozatot. De ha nem öl meg egyszerre, hanem naponta egy kicsit, akkor jó sokáig kiélvezheti a bosszút. Ha erről van szó, én kész vagyok feláldozni magam a többi, valóban bűnös férfi helyett. Tudja, ártatlanul, mint Jézus Krisztus. Magamra veszem a többiek bűneit.

- Hogy ölhetném meg naponta egy kicsit? Ne beszéljen ostobaságokat!

- Én megmondom, hogy csinálja. És közben kielégül a bosszúszomja.

- Szóval maga akar irányítani? Tipikus férfi. Ezt nem veszem be.

- Nyugalom. Csak a maga szemével próbálom megvizsgálni a helyzetemet. Először is kössön ki rendesen, nem ilyen vacak madzaggal. A legjobb lenne egy lánc. Van lánc a háznál?

- Megnézem - mondta a nő, és kiment a szobából.

Hallatszott, ahogy keresgél, fiókokat húzigál, pakolgat. Aztán visszajött, egy biciklilánccal és egy lakattal a kezében.

- Ez jó lesz? - kérdezte.

- Tökéletes. Most kösse ki először a jobb csuklómat, aztán a másikat. És szerezzen valamiféle éjjeli edényt is, hogy ne csináljam össze az ágyat. Mert ha enni ad, akkor valahol távoznia is kell az anyagnak.

- Túl sokat itt nem fog enni - jegyezte meg a nő, miközben feltette a láncot, bezárta a lakatot, a kulcsát pedig letette az asztalra.

- Majd meglátjuk. Lehet, hogy ez a játék hetekig, hónapokig is eltart, és nem valami nagy élvezet ám megölni egy csontvázat.

- Őszintén szólva nem gondoltam, hogy ilyen komplikált lesz ez a dolog. A többiekkel könnyebb volt. Gondolja, hogy hónapokig akarok szórakozni magával?

- Az nem tőlem függ, kedvesem.

- Kedvesem? Mi az, udvarolni akar? A maga helyzetében ilyennel nem is próbálkoznék.

- Dehogyan. Tudom, mire megy ki a játék. Csak azt akarom, hogy amit csinál, azt rendesen csinálja, ne szúrja el nekem.

- Mit számít az már magának?

- Esztétikum. Mindennek megvan a maga esztétikai dimenziója. Erre a tettere is úgy akar majd visszaemlékezni, hogy szép munka volt. Vagy nem?

- Hát, ezen nem törtem a fejemet. El akartam tenni láb alól, és kész. Szerintem maga túlkomplikálja a dolgokat.

- Ezt bízza rám. Én értek hozzá.

- Hogyhogy? Kicsoda maga?

- Filmrendező. Krimiket és thrillereket rendezek a tévében.

- Csakugyan? Ezt nem is gondoltam volna. Hogy hívják?

- Bill Hatfield.

- Bill Hatfield, a rendező.

- Személyesen. Miért, hallott rólam?

- Valami rémlik. Milyen filmeket rendezett? - vált kíváncsivá a nő.

- Többek között a *Bosszú egy pillangóért* címűt. Az egyébként épp egy olyan kislány megrontásáról szól, amilyen maga is lehetett. Láthatja, hogy átérzem a helyzetét.

- Hát, nem gondoltam volna, hogy épp egy ilyen pasit kapok el. Akkor maga egy celeb? És most mit akar?

- Ebben a szituációban már csak egy vágyam lehet. Megrendezni az utolsó filmemet. Amiben magam is játszom, és meghalok. Igazából.

- Hú, de izgi! - lelkesedett a nő.

- Bizony. És persze maga lesz a női főszereplő. A gyilkos.

- Aszta! De ha maga meghal, nem fogja látni a filmet.

- Így van. De nem kell, hogy a színész éljen. Elég, ha a filmet megnézik. Tudja, a művész célja az örökkévalóság. Ha ebben a filmemben meghalok, az bekerül a filmtörténeti tankönyvekbe is.

A nő egy pillanatra eltűnődött ezen.

- De ahhoz, hogy megrendezze ezt a filmet, előbb-utóbb el kell, hogy engedjem.

A férfi bólintott.

- Attól tartok. De kárpótolja az a tudat, hogy a filmforgatáson végül is teljesül a maga gyilkos vágya.

A nő elgondolkozott.

- De hogy ölöm meg?

- Azt majd kitaláljuk. A filmbeli gyilkosság a szüzsé dolga. Az igazi, hát az nyilván véletlen baleset lesz, hogy magát ne ítéljék el. De az ráér. Most tegyen velem, amit akar. Persze úgy, hogy holnap még életben legyek. És majd megszüljük ennek a gyilkosságnak a forgatókönyvét. Együtt megbeszéljük, és én kidolgozom. Érték hozzá. Ehhez értek igazán.

A nő vigyorogva ment ki. Tett-vett, aztán bejött egy szendviccsel.

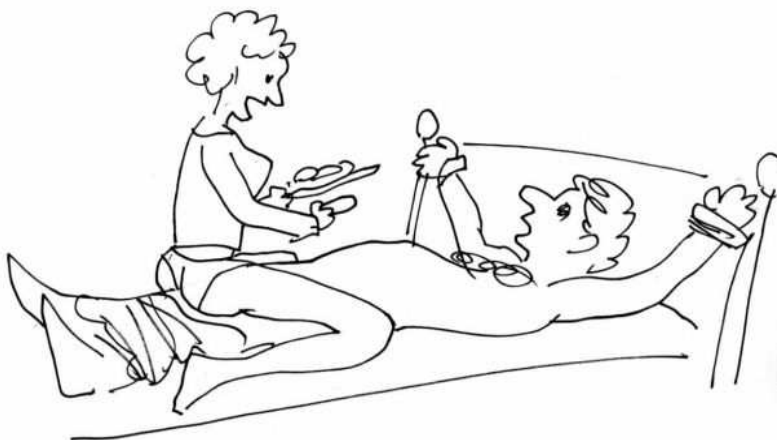
- Ezt egyem meg? - nevetett a férfi. - Na látja, hogy nem fogok éhezni. De hogy egyem meg, ha mind a két kezem ki van kötve?

- Majd én etetem meg. Mint egy kisiút.

- Hm. Megetet, mint egy kisiút, és utána megöl? Legalább előtte erőszakoljon meg!

- Meg is erőszakoljam?

- Azt tehet velem, amit akar, a foglya vagyok, a rabszolgája, ne fogja vissza magát! A maga kezében a sorsom.

A nő felnevetett, etetni kezdte a férfit, és amikor egy morzsa a férfi bozontos mellére esett, matatott rajta, a keze a férfi hasa felé vándorolt. És már ott is volt, már a kezében volt, már megkívánta, már rá is huppant.

Amikor végeztek, a nő ráomlott a férfira.

- Nem, ez nem jó! - tiltakozott a férfi. - Nem így kell valakit megerőszakolni. Most tessék, én is eléleztem. Pedig csak rabszolga vagyok.

- A maga hibája. Maga lyukat beszélt a lábaim közé - mondta a nő, és sokáig nevetett a saját viccén.

Elkezdtek megtárgyalni a film cselekményét. Késő este felajánlotta a férfi, hogy felhívja a producerét, egy bizonyos Frank Goldmeyert, és megpróbálja neki eladni a film ötletét.

A nő némi húzódozás után behozta a hordozható telefont. A férfi tárcsázott.

- Halló, Robinson? Itt Bill Hatfield. A Frankie gyerekkel akarok beszélni. Bent van?

- Ne hülyéskedj. Te vagy Frankie, megismerem a hangodat - mondta az ügyeletes.

- Remek. Erre számítottam. Mondd meg Frankienek, hogy valami drámai esemény közbejött, nem tudtam hazajönni. De feltétlenül akarok vele beszélni, az új filmem ügyében, amit utoljára rendezek.

- Az új filmed ügyében? Mióta vagy te filmes?

- Tudom, tudom. De ez egy óriási sztori lesz, már a film női főszereplőjét is megtaláltam. Nagyon beleváló. Tudod, megvan benne az a gyilkos báj, amivel minden pasit levesz a lábáról. Most épp itt vagyok nála.

- Gyilkos báj? És ott vagy nála? Á, azt hiszem, kezdem érteni.

- Nagyszerű. Ha bejön a Frankie gyerek, mondd meg neki, hogy feltétlenül hívjon vissza. Várj! Kíírta a telefon a számot? Jó. Ezen a számon hívjon vissza. Életfontosságú! Remélem, Frankie ad némi pénzt erre a filmre. A sokszorosát fogja behozni. Világszenzáció lesz! Én játszom a főszerepet, és képzeld, meg fogok halni benne. Igen, jól értetted. Meg fogok halni. Igazából.

- Ó, ó. Értem, Frankie. Tarts ki!

- Nagyon bízom benned, Robinson. Akkor várom a hívást.

- Tyűha, ez durva - mondta magában az ügyeletes, és tárcsázott egy másik számot.

A férfi kikapcsolta a telefont, és visszaadta a nőnek.

- A kocka el van vetve.

- És ezt mind miattam csinálja? - kérdezte a nő ellágyulva.

- Ha egyszer meg kell halnom, haljak meg látványosan!

- Milyen aranyos - mondta a nő.

- Akkor kezdjük szólni a történetet! Nem akarja, hogy valamelyik korábbi áldozatát is belevegyük? Úgy értem, a sztoriba.

- Nem, legyen maga az egyedüli áldozat. Az intimebb.

- Igaza van - mondta a férfi. - Az intimebb. Legyen tehát egy gyilkosság. Kéjgyilkosság? Szerelmeskedés közben akar megölni?

- Lehet róla szó - mondta a nő, és újra elkezdte piszkálni a férfit. - Szóval Billnek hívnak. Engem meg Miának. Tehát Mia megöli Billt. De hogy kerülnek össze?

Miközben áttekintették a lehetőségeket, a bűnügyi történet fordulatait, tovább játszottak az ágyon. A férfi még mindig kikötve, a nő pedig rajta hevert.

Egyszer csak fura fény villant meg az ablaküvegen.

Léptek hangzottak, és valaki megzörgette az ajtót.

- Mi az? Vársz valakit? - kérdezte a férfi.

A nő nem válaszolt, hanem leugrott az ágyról, gyorsan magára kapott valamit, és az ajtó felé lépett.

Az ajtót berúgták. Két rendőr nyomult be rajta, a kezükben kivont pisztoly.

- Frankie, jól vagy? Már aggódtunk érted. Remélem, időben jöttünk - mondta az egyik.

- Túl korán ideértetek - mondta a férfi.

A nő szeme kerekre tágult.

- Micsoda? *Te* vagy Frankie? Hazudtál nekem, te szemét!

A két rendőr lefogta a nőt, és megbilincselte. A férfi intett a szemével a lakatkulcs felé. Gyorsan levették a csuklójáról a láncokat.

- Bocsánat, még nem mutatkoztam be - mondta a férfi, miközben felöltözködött. - Francis K. Shell, megyei nyomozó.

- Csapdába ejtettél, te rohadék!

- Ez tisztán véletlen volt. Csak nem gondolja, hölgyem, hogy vállalom ezt a balesetet egy sorozatgyilkos elfogása reményében? Majdnem meghaltam.

- Semmit sem tudsz rám bizonyítani, hülye zsaru!

- Azt majd meglátjuk. Mindenesetre meg kell, hogy mondjam, ez volt eddig a legkalandosabb esetem. A legveszélyesebb, de egyben a legélvezetesebb is.

- A legélvezetesebb? - hümmögött a másik rendőr. - Ezt majd el kell mesélned odabent.

- Úriember nem fecseg - mondta a férfi, és ő is kisántikált a lakásból.

(Stephen King Tortúra című regényétől ihletve.)

Téridő

A Suzuki csendesen duruzsolt, és falta a kilométereket. Balázs bekapcsolta a rádiót. Pár perc zene után egy női hang jelentkezett be, a közlekedési hírekkel. *„Az M5-ös autópályán, Ócsa térségében az imént balesetről kaptunk jelentést, torlódásra lehet számítani. A helyszínelés nemsokára elkezdődik. Aki teheti, időben térjen le, és kerülje el ezt a szakaszt.”*

Balázs kinézett, látott egy táblát, nemsokára Ócsa következik. Azt mérlegelte, hogy érdemes-e letérnie, vagy inkább várja ki, amíg a póru jár autót mellett elvezetik a forgalmat.

Előre nézett. Senkit nem látott az autópályán, torlódásnak nyoma sincs. Úgy döntött, még egy darabig nem tér le.

A zenét újra közlekedési hírek szakították meg. *„A rendőrség közleménye szerint egy Suzuki hátulról beleszaladt egy lovat szállító teherautóba. A személyautó súlyosan megrongálódott, még folyik a helyszínelés.”*

Balázs keresett egy olyan állomást, amelyiken zenét adtak, de utána visszatért, mert kíváncsi volt, mi újság az M5-ösön. Még mindig semmi furcsát nem látott.

„A baleset helyszínéről jelentkezünk” - mondta megint a rádió. *„A Suzuki vezetője súlyosan megsérült, de a teherautósofőr megúsza kisebb karcolásokkal, mindkettőjüket elszállították a mentők. A 26-os kilométerkönnél lassan újraindul a forgalom, de jelenleg még sok jármű vesztegel itt. Néhány perc múlva visszatérünk a legfrissebb közlekedési információkkal.”*

Balázs a visszapillantó tükörben látott néhány gépkocsit, de balesetnek semmi nyoma. Hajtott tehát tovább, de fura érzés kerítette hatalmába. Már közeledett a 26-os kilométerköhöz, és

még mindig se rendőrök, se roncs. Milyen balesetről beszélnek ezek?

Baloldalt nagy sebességgel közeledett egy 4 kerék meghajtású, csillogó Mercedes, Balázs csak bámulta, ahogy elsuhan. Egyeseknek mi mindenre telik! Aztán hirtelen jobbról, a gyorsítósávon feltűnt egy teherautó, amely valamit húzott maga után. Balázs rálépett a gázra, hogy a teherautó előtt biztonságosan elhaladhasson, de a másik is gyorsított, nyilván úgy vélte, hogy még befér.

Balázs az utolsó pillanatban megpróbálta balra rántani a kormányt, de a kezei nem engedelmeskedtek. Az utolsó kép, ami megmaradt az agyában, egy ló nagy kerek tompora volt. Utána minden elsötétült.

Képtelen volt megmozdulni, minden tagja fájt. Hosszú percek teltek el így.

Aztán a zörejekből lassan összeállt az autórádió hangja, ahogy egy kedves női hang megszakítja az adást:: *„Az M5-ös autópályán, Ócsa térségében az imént balesetről kaptunk jelentést, torlódásra lehet számítani. A helyszínelés nemsokára elkezdődik. Aki teheti, időben térjen le, és kerülje el ezt a szakaszt.”*

A téridő szövetében egy kis ránc keletkezett, de már kezdett kisimulni.

Éberen

1.

A detektív leállította a videó-lejátszót.

- Nos, Mr. Robinson, nem vett észre valami különöset?

- Nem. Mit kellett volna észrevennem?

- Nézze, már háromszor lejátszottuk magának a felvételt. Azt kellett volna észrevennie, hogy ön egy másodperccel korábban a földre vetette magát, mint ahogy a nagykövetet lelőtték - mondta a detektív ingerülten.

- Ja, értem - mondta Robinson. - Ez valóban igen különös.

- Van rá magyarázata? - kérdezte a detektív. - Nézze, a feltetelezésünk az, hogy ön tudott a merényletről, azt is tudta, mikor dördül el a lövés.

- Nem volt tudomásom arról, hogy mi készül, azt sem tudtam, hogy akit lelőttek, az nagykövet.

- Jó - mondta a detektív. - Gondolkozzon még rajta egy kicsit. Egyáltalán, hogy került a repülőtérré?

- A barátnőmet vártam.

Itt megakadt a beszélgetés. Robinsont egy időre magára hagyták.

Amikor a nyomozók visszajöttek, Robinson jelezte, hogy mondani akar valamit.

- Na? Rájött, hogy honnan tudta, mikor kell a földre vetnie magát? - kérdezte a tiszt.

- Nem tudom pontosan, de van egy elképzelésem.

- Ossza meg velünk!

- Tudják, ilyesmi nem először fordul elő velem. Mintha valahogy megérezném, hogy mi fog történni.

- Úgy érti, látja a jövőt?

- Nem, dehogy. De lehet, hogy a körülményekből következtetni tudok rá.

- Milyen körülményekből?

- Ebben az esetben talán láttam valami furcsát a jelenlévők arcán. Hogy mind egyfelé néznek. Esetleg hallottam egy oda nem illő neszt. És mindebből, anélkül, hogy tudatában lettem volna valamilyen következtetésnek, a testem magától cselekedett. Hasra vágtam magam, de nem tudtam, miért.

A detektív gyanakodva nézett Robinsonra.

- Azt mondta, nem először fordult elő. Tudna még említeni ilyen eseteket?

Robinson gondolkozni kezdett.

- Igen. Ilyen volt, amikor, még középiskolás koromban, kirándultunk. Egy meredek hegyoldal mentén kapaszkodtunk fel. Éppen egy barlangszerű beszögelés mellett álltam, amikor azt vettem észre, hogy odasimulok a falhoz, minél beljebb az üregbe. Egy pillanattal később legurult egy kő, és eltalálta az egyik társamat. Eltörte a lábát, onnan kezdve kézben kellett levinnünk.

- És maga ezt is előre megérezte?

- Nem tudom. Csak azt tudom, hogy egy másodperccel az eset előtt valami nem stimmelt, ami arra készítetett, hogy védelmet keressek. Talán annak a hangja, hogy a kő alatt meglazult a talaj, talán már a gurulás zaja, nem tudom.

- Ezt elmondta valakinek?

- Az orvosnak elmondtam, de azt mondta, ne képzelődjek, és ne legyenek lelkiismeretfurdalásaim.

- És nem gondolt többet az esetre?

- Egy ideig nem. De aztán történt megint egy nagyon furcsa dolog.

- Ezt is mesélje el!

- Egyik barátom zsidó, és meghívott egy zsidó ünnepségre. Szónoklatot tartottak, én a nézőközönség soraiban ültem. És egyszer a szomszéd ház ablakában a sötétben megláttam egy fejet. Nem volt különösebben gyanús, talán barnább volt egy kicsit a megszokottnál, és feltűnt a nézése. A távolság miatt egy szót sem hallhatott, de figyelt. Akkor is elfogott ez a különös érzés, felálltam, és kimentem a teremből. És néhány perc múlva betört az ablak, és a szónok sebesülten, véresen esett a földre.

- Ez volt a Cohen-féle eset? - kérdezte a detektív.

- Igen, az. Az előadót nem ismertem, de utána vallomást tettem a rendőrségen.

- Mi történt, amikor ez a rossz előérzete volt? Miért nem kiáltotta el magát, hogy veszély van?

- Nevetségesnek éreztem magam.

- A barátjának sem szólt?

- Neki sem. De ő utánam jött, még a lövés előtt. Kíváncsi volt, mi ütött belém. Neki elmondtam a dolgot, de ő sem vette komolyan, annak ellenére, hogy mindennek szemtanúja volt. Napokig töprengtem ezen, aztán elmentem a rendőrségre. De nem tudtam segíteni.

- Ezt hogy érti?

- Az elém rakott fotók között nem ismertem fel a merényletet. Semmit sem tudok róla, azon kívül, hogy ott volt az ablakban, és erősen figyelt.

A detektív sokáig hallgatott. A munkatársai is tanácstalanul látszottak.

- Tudja, mit? - mondta végül a detektív. - Kivizsgáljuk ezt az állítólagos képességét. Most benn tartjuk, és hívunk egy pszichiátert.

- Felhívhatom a barátnőmet?

- Sajnos, nem. Összeesküvés gyanúja esetén ez nem lenne ésszerű. De ide hívhatjuk az ügyvédjét, ha gondolja.

- Nincs ügyvédem - mondta a férfi. - Elfogadom azt, akit majd kirendelnek. De az sem sürgős. Magam is nagyon kíváncsi vagyok a vizsgálat eredményére. Elvégre a kérdés az, hogy megbolondultam-e.

Néhány másodperc telt el, az egyik rendőr közelebb jött, azzal a szándékkal, hogy egy másik helyiségbe kísérje. De Robinson megelőzte. Felpattant, a többiek csodálkozva néztek rá. Abban a pillanatban a szék egyik lába kitört, a szék összeomlott, és egy csavar koppanva esett a földre. Mindannyian elképedve bámulták.

- Különös, tényleg igen különös - mondta a detektív. - Miből tudta, hogy összedől a szék?

- Nem tudom. Talán valami zajt hallhattam, vagy az egyensúlyom kezdett megváltozni.

- Holnap kivizsgáljuk. Maga vagy börtönbe kerül, vagy a cirkuszba - mondta a detektív, és a zsebéből egy cigarettás dobozt vett elő..

2.

A sokoldalú vizsgálatok kiderítették, hogy Robinson minden szempontból normális ugyan, de a váratlan események iránt szokatlan éberség és tudattalan kombinációs készség jellemzi. A láthatatlan labdák és felülről lepottyanó tárgyak többségét sikerült időben észlelnie, viszont a reakcióképessége korántsem volt tökéletes. Sok tanakodás után valaki a fejesek közül felvetette, hogy esetleg a titkosszolgálatoknak kellene ajánlani.

A CIA központjában is tesztelték, végül egy amerikai diplomata mellé osztották be, második testőrnek.

Egy nyári éjszakán a diplomata egy afrikai ország miniszterelnökének rezidenciáján teázott. A két testőr vigyázott rá. Hirtelen Robinson átnyúlt az asztalon, és a diplomatát lerántotta a földre. A másik testőr is megmozdult, reflexszerűen meg akarta védeni a diplomatát Robinsontól.

A lövedék a szék háttámlájába fúródott. Nagy volt a felfordulás, a helyi biztonsági szolgálat emberei berohantak a dzsungelbe, és jobbra-balra lövöldöztek, de a merénylő kerekelt oldott.

Volt egy másik hasonló eset is, ezúttal egy algíri sikátorban rántotta el Robinson a védett személyt, és azt a merénylőt sem sikerült megtalálni.

Mindezek gondolkodóba ejtették Robinson főnökét, Greenfield ezredest. Egyre inkább meggyőződésévé vált, hogy Robinson egy ügyes szélhámos, aki jó előre kiterveli a merényleteket, hogy ezek révén hősnek tűnjék. Mindenesetre nem adott róla jó véleményt, és hősünk nemsokára alacsonyabb szolgálati beosztást kapott. Két hónap múlva a diplomata helikopter-szerencsétlenség áldozata lett.

Az idő lassan múlt, Robinson csak néha kapott valamilyen munkát. Végül megbízták azzal, hogy kísérjen el néhány tisztet egy másik bázisra, ellenséges területen keresztül. Robinson megismerkedett velük, felmáztak a dzsipre, és elindultak az úticél felé.

Lassan haladtak, az út alig volt járható. Mind sötétebb lett. Egyszer csak Robinson felélénkült. Körbenézett, és azt kiáltotta a többieknek: „Veszély! Leugorni!”

A tiszték nem nagyon értették a dolgot, lassan szedelőzködtek, de Robinson villámgyorsan átvette magát a dzsip oldalfalán. Már gurult lefelé, egy út menti árokba, amikor az autót eltalálta egy vállról indítható rakéta. A többiek ott pusztultak.

A dzsip lángolt, a benzintartály felrobbant, Robinson pedig ott kucorgott az árokban. „Ezt is megúsztam” - gondolta magában. De aztán megint kényelmetlen érzése lett. Lépéseket hallott. Egy fekete suhanc jelent meg a feje felett, kezében géppisztoly.

- Újságíró vagyok - mondta Robinson reszketve.

- Az nem számít - mondta a felkelő, és meghúzta a ravaszt.

Robinsont szülővárosában temették el, halála után megkapta a legmagasabb amerikai szolgálati érdemérmét.

Korábbi főnöke, Greenfield ezredes egyre csak csóválta a fejét.

- Egyszer a legnagyobb szélhámost is elkapják - mondta magában, és tovább rágta a rágógumit.

Időutazás

Fred Wilkinson húszévesen nősült. Menyasszonya, Linda Beckett elbűvölte a szépségével, valamint azzal a ténnyel, hogy könnyű volt meghódítani. Csak később derült ki, milyen rossz természete van, mennyire veszekedős. Fred élete pokollá vált.

Rossz házassága elől a munkájába menekült. Zseniális mérnök lévén alig múlt harminc, amikor sikerült megvalósítania nemzedékek álmát, az időgépet. Elhatározta, hogy visszarepül az időben, hogy elkerülhesse a rossz házasságot Lindával.

Beleült a masinába, beállította a koordinátákat, nagyot sóhajtott, és megnyomta a gombot. Minden tökéletesen működött. Sikerült visszajutnia húszéves önmagába.

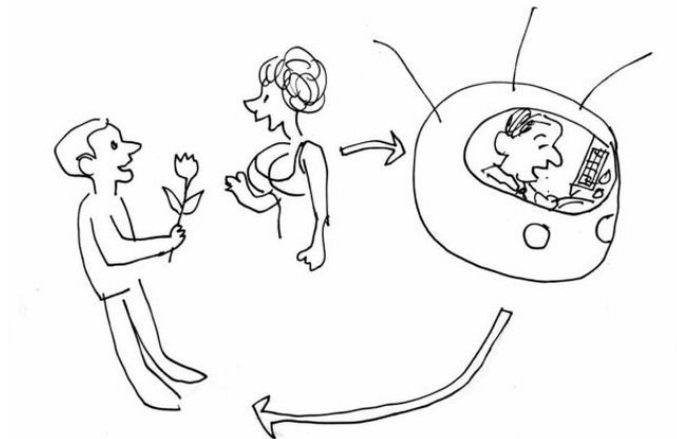
Sajnálatos módon azonban akkori énje mit sem tudott az időgépről, és arról sem volt tudomása, hogy mit hoz számára a jövő.

Amikor megismerkedett Linda Beckettel, elbűvölte a lány szépsége és az a tény, hogy könnyű volt meghódítani. Elvette feleségül, és csak azután derült ki, milyen házsártos természetű. Fred a rossz házasság elől a munkájába menekült. Zseniális mérnök lévén alig múlt harminc, amikor sikerült megalkotnia az időgépet. Elhatározta, hogy visszarepül az időben, húszéves önmagába.

Nemsokára megismerkedett Lindával, elbűvölte a lány szépsége és az a tény, hogy könnyű volt meghódítani, és csak később derült ki, hogy milyen házsártos.

Nem szaporítom tovább a szót. A történet újra és újra megismétlődött. Fred a számítógépesek terminológiájával szólva egy végtelen ciklusba került. Mindig feltalálta az időgépet, de

mindig ugyanazt az életet élte le, és ugyanazt a nőt vette feleségül, mert a 20 éves eszével nem tudta felmérni, hogy ez milyen hibás döntés.

Én sejtettem, mire készül, de mire megmondhattam volna neki, hogy vállalkozása reménytelen, már mindig úton volt.

Miszter Vízjel

Kéne egy sokakat érdeklő kisregényt írnom, hogy az adósságaimat ki tudjam fizetni. Áttekintettem a lehetőségeket, és úgy döntöttem, hogy egy sorozatgyilkost választok főhősnek, az most nagyon megy. Milyen legyen ez a sorozatgyilkos? Nem hagyhat maga után semmilyen azonosítható nyomot, hiszen a modern technikai lehetőségek mellett akkor elég gyorsan el lehetne kapni. Ezért hát kesztyűben dolgozik, és arra is gondosan ügyel, hogy még a szempilláját se hagyja ott, mert abból is DNS-mintát lehetne venni.

Valamivel azonban jeleznie kell, hogy ő volt az elkövető, nehogy már más számlájára írják a sok bűncselekményt. A Guinness-rekordok világában nagyon is számít, hogy ki hány gyilkosságot követett el. Ezért hát ez a veszedelmes bűnöző úgy hagyja el a tetthelyet, hogy a vízcsapot nyitva hagyja. Na nem nagyon, ne ázzon el a lakás, de azért jól láthatóan. A rendőrségen szellemeskedve Mr. Watermarknak, azaz Miszter Vízjelnek keresztelték el a pasast.

Philip Norton nyomozót állították rá az ügyre. (Néhány percig flörtöltem azzal a gondolattal, hogy Nortonnak teremtsék egy titkárnőt, aki reménytelenül szerelmes belé, de elvetettem az ötletet, mert csak komplikációkat okozott volna. És nagyon nem szeretem az olyan komplikációkat, amelyeket nők okoznak.)

Adva van tehát egy sorozatgyilkos és egy nyomozó. Igaz, hogy nyom nélkül nehezen lehet nyomozni, de mindenesetre ez a munkája. Norton nem volt olyan bravúros, mint Poirot vagy Sherlock Holmes, de azért elég jó a szakmájában. A kisregény tehát a kettejük játszmájáról fog szólni.

Az első gyilkosságot meglehetősen későn fedezték fel. A kisvárosban megjelent egy sármos fiatalember, Robert Joystick, mindenkivel udvarias és segítőkész volt, és a környékeliek annyira megkedvelték, hogy az egyik család még a házat is rábízta, locsolja meg a virágokat és etesse meg a tengerimalacot, amíg nyaralnak. Nem is volt ezzel semmi baj, amikor visszajöttek, a házat rendben találták, és hálások voltak érte a fiatalembernek. Évekkel később, amikor a házat eladták, az új tulajdonos felfedezte a soha sem használt padláson egy csecsemő csontvázát. A doboz, amelyben megtalálták, teljesen le volt plombálva. Az esetről írtak az újságok, sosem derült ki, hogy kié volt a gyerek, és a családnak nehezen sikerült cáfolni a vádat, hogy a csecsemőt esetleg ők ölték meg. Idővel elcsitult a láрма. Amikor Norton végigjárta a gyanús eseteket, az új tulajdonossal is beszélt. És megtudta, hogy a padláson egy száraz vízvezeték csapját nyitva találták. Ez elgondolkodtatta Nortont. Nem zárta ki az eshetőséget, hogy ez a gyilkosság is Miszter Vízjel számlájára írandó. (Joysticket persze hiába keresték, álnév volt, és a kisvárosból ismeretlen helyre távozott.)

A következő gyilkosságot az egyik közép-amerikai kisvárosban egy állítólagos biztosítási ügynök követte el. Áldozatát felhívta, randevút beszélt meg vele (ezt onnan tudjuk, hogy az asszony elújságolta a szomszédjának, kit vár). A kitérő rendőrök holtan találták az asszonyt, az értéktárgyai eltűntek. Mint később Norton megtudta, itt is csöpögött a csap.

Más városokban is történtek ilyen gyilkosságok, és a nyitva hagyott vízcsap ezeket is Miszter Vízjelhez fűzték.

(Emlékeztető magamnak: ezeket az eseteket is le kell írni, zaftos részletekkel!)

Megpróbálom elképzelni főhősömet. Otthon ül, valamilyen italt szűröcsöl, krimit néz a tévében, és egy vaskos dossziében ott vannak az eddigi rémtetteiről szóló újságcikkek kivágatai. És még

nincs elég. Igazából csak most kezd ráérezni a sorozatgyilkolás ízére.

A filmet reklám szakítja meg. A férfi hirtelen felpattan, az ismerős izgalom kapja el. Odakint sötét van, csepereg az eső, ilyenkor kevés ember csázkál az utcán. Esőkabátot vesz fel, és elhagyja a lakást. Buszra száll, és egy távoli kerületben kezdi el portyáját. Egy kocsmából imbolygó léptekkel jön ki egy magányos fiatal nő. A férfi odalép, és megszólítja.

- Bocsánat, kisasszony. Nem vagyok ismerős erre felé. Hasogat a fejem, nem tudja, hogy hol talállok most egy gyógyszertárat?

A nő bizonytalanul méregeti a férfit, de végül elhatározza, hogy segít.

- Innen két utcányira van egy gyógyszertár, de nem tudom, hogy nyitva van-e.

- Megmutatná, merre van?

- Hogyne. Jöjjön, én is arra lakom.

A gyógyszertár már zárva volt, de addigra olyan bizalom támadt a nőben az ismeretlen iránt, hogy felhívta a lakására, és mivel volt otthon egy gyógyszeres doboza, megengedte, hogy ott vehessen be egy fájdalomcsillapítót.

Amikor Norton másnap szemügyre vette a lakást, rögtön kiszúrta a nyitva hagyott vízcsapot. A nőt megfojtották, de dulakodásnak, szexuális erőszaknak semmi nyoma. Ez a gyilkosság is felkerült Miszter Vízjel lajstromába.

Az irodában természetesen bejelölték az összes gyilkosság helyszínét, de igazából nem találtak semmilyen logikát. A sorozatgyilkos nem az áldozatainak helyszínével, nevével vagy a dátumokkal üzent, kizárólag a csöpögő vízcsapok kapcsolták össze az eseteket. Két ilyen gyilkosság eleve kérdéses volt, mert

kiderült, hogy ezekben a lakásokban a vízcsap már előtte is csöpögött. Miszter Vízjel szakmai büszkeségét sértették volna ezek a félreérthető jelek. Ilyen lakásokból ő gyorsan kihátrált volna.

Amerika másik végében meggyilkoltak egy gazdag özvegy-asszonyt. Sok pénzt vittek el, néhány ékszert is. És a rendőrök nyitva találták a csapot. Mivel a rendőrségi berkekben addigra már elterjedt, hogy Norton az ilyen esetekre specializálódott, valahogy eljutott hozzá is a hír. Elment, körülnézett, de ő sem jutott előbbre. Most itt tartok. Nemsokára folytatom. De olyan érzésem van, mintha nem lennék egyedül a lakásban. És valaki a fürdőszoba csapját babrálja. ...

Jesszusom!

Élnek-e értelmes lények a Marson kívül?

A Curiosity marsjáró és tudományos laboratórium 2012. október 4-én furcsa rádiójeleket fogott. A jelek annyira strukturáltak és minden mechanikus ismétlődéstől mentesek voltak, hogy csakis intelligens lényektől származhattak. Az értelmezési kísérletek azonban sikertelenek maradtak, ezért az egész dolgot be sem jelentették.

Ez így volt egészen addig, amíg teljesen véletlenül egy Bali-szigeti nyaraláson nem találkozott össze Jim Carpenter NASA-csillagász Jurij Belkin orosz delfinkutatóval.

Néhány pohár margarita után már szabadabban tudták kicserélni a gondolataikat a kormányzatuk által szigorúan titkosnak minősített kérdésekről. Amikor Carpenter a titokzatos jelekről kezdett beszélni, Belkin élénken bólogatott.

- Igen, mi is találtunk ilyen jeleket. Néhány dolgot sikerült is megfejtenünk. És tudod, mit, haver? A rejtélyes jelsorozat nagyon hasonlít a delfinek kommunikációjára.

- Húha! - kiáltott fel Carpenter. - Talán a Marsról származnak a delfinek?

- Ez nem valószínű. De tény, hogy van hasonlóság. Talán nem a szókincsben, hanem a nyelv jellegzetességét illetően.

A két tudós tovább dolgozott a jelsorozat megfejtésén, és rendszeresen értesítették egymást a felfedezéseikről, ötleteikről.

Igazán 2017 februárjában kezdett tisztulni a kép, értelmet kapni a szöveg. Kezdték megvilágosulni az összefüggések. A két tudós Rejkjavikban találkozott újra, egy konferencián, amelyen az interplanetáris kommunikáció volt a téma. Az első este bezár-

kóztak a szobájukba, és elővették a számítógépeiket. Maguk is megdöbbenek, amikor a megfejtett töredékeket megpróbálták összerakni.

Kiderült, hogy a jelsorozat egy tudományos tanulmány része. Az ismeretlen marsi szerző azt fejtegeti benne, hogy van-e értelmes élet más bolygókon.

Az értelmes életet úgy definiálják, hogy az közösségi, békés és örömcentrikus. A közösségi azt jelenti, hogy az egyedek nem külön léteznek, hanem egy nagy konglomerátum részeként, egymással szimbiózisban. A békesség azt jelenti, hogy egyik egyed sem akar semmit elvenni a másiktól, hanem együttműködésben valósítják meg a céljaikat, érdekeltek egymás sikerében. Az örömcentríkusságon pedig valami olyasmit értenek, hogy nem a bajokat, a rossz dolgokat emelik ki, hanem meg vannak elégedve azzal, amijük van, és az a céljuk, hogy mindenki boldog legyen.

A marsi kutatók ezen ismérvek alapján vizsgálták meg a Naprendszer bolygóit. A Merkúr túlságosan forró ahhoz, hogy rajta bármiféle élet létrejöjjön, a távoli bolygók pedig túlságosan hidegek. A Jupiter holdjain találtak kezdetleges életet. Igazán csak két bolygó jöhetett számításba a Marson kívüli értelmes életre: a Vénusz és a Föld. A Vénuszon találtak is valamiféle összefüggő szerves anyagot, de nem tudták közeli tanulmányozni. Ha van is élet, az a marsi mértékkel mérve aligha lehet intelligens.

A Föld élővilága okozta a legnagyobb vitákat. Kétségtelen, hogy az uralkodó állatfaj, az ember (amelyik „homo sapiens sapiens”-nek nevezi magát) képes a célszerű cselekedetre, de csak rövid távon. Úgy tűnik, hogy a fejlődés itt rossz irányba fordult. Közösség helyett individuumok, békés együttműködés helyett háborúskodás, öröm helyett frusztráció és önsajnáltatás.

De a legnagyobb baj nem is ez, hanem az a földi elképzelés, hogy a fejlődés más élőlények meghódítását, saját célra való felhasználását, esetenként kiirtását jelenti. Így irtották ki az indiánokat és tették rabszolgává az afrikaiakat. A jelek szerint a földlakók a Naprendszer más részeire is ki akarják terjeszteni a befolyásukat, ez pedig létében fenyegeti a Mars együttműködő, békés és boldog közösségét.

A marslakók észlelték az első mesterséges holdakat és űrszondákat, a Holdat és több bolygót is érintő beavatkozásokat. Amikor földi idő szerint 1962-ben a Mars irányába indult el egy űrszonda, azt még könnyen sikerült működésképtelenné tenni, még út közben. De nemsokára jött a többi. Ezek közül egy 1971-ben egy ideig már a Mars mesterséges holdja is lett, majd ugyanebben az évben egy másik űrjármű szállt le a bolygó felszínére. Ezt még megsemmisítették, de a marsi közösség ettől kezdve komolyan aggódott. Ez a makacs földi próbálkozás a marsi civilizáció legújabb kihívása.

Korábban is volt már egy vészhelyzet. Akkor a légkör és a víz kezdett elfogyni. De a problémát megoldotta a bolygó felszíne alá költözés. A geotermikus energia céltudatos felhasználása tette lehetővé a továbbélést. Kiapadhatatlan energiaforráshoz jutottak, és még időben sikerült helyreállítani az eredeti légkört.

A műszaki tudományok sokat fejlődtek, de korán belátták, hogy nem lenne értelme más bolygókra eljutniuk. Automatikus vezérlésű űreszközökkel igyekeztek felderíteni a kozmikus környezetüket, de a többi bolygó gyarmatosítása szóba sem került.

És egyszer csak szembetalálták magukat a földlakók expanzív szándékával. A földi rádióadások elemzése alapján kiderült, hogy meg akarják hódítani az egész Naprendszert. A szondák csak a tapogatódzást jelentik, a végső cél a többi bolygó leigázása, erőforrásaik megszerzése. Már a Hold és a Mars ásványi kincseinek kiaknázásáról beszéltek. Ez megkondította a vészharangot.

Az első reakció az volt, hogy még jobban be kell zárkózniuk. Hadd mászkáljanak csak a földlakók a felszínen, attól ők még élhetik a békés életüket odalent. De ez nem volt reális. Egyrészt semmi garancia nincs arra, hogy a földlakók nem akarnak mélyebbre menni, hiszen az ásványi kincsek kitermelése nélkül lehetetlen, másrészt így nem tudták volna megtartani azokat a kijáratokat, amelyeken át a maguk úrműveit indították. Voltak tudósok, akik felhívták a figyelmet azokra a nagy robbanásokra, amelyek már a földi idő szerint 1945-ben megkezdődtek, és amelyekből az idő múlásával egyre többet észleltek. Ezek olyan romboló eszközök voltak, amelyeknek a Mars felszínén való alkalmazása a kéreg alatti létüket is komolyan fenyegette.

Megsokszorozták az információgyűjtést. Olyan robotokat küldtek a Föld körzetébe, amelyek közelről tanulmányozhatták a fejleményeket. (A földlakók ezeket nevezték ufóknak. Szerencsére egyet sem sikerült kézre keríteniük.)

A megfigyelések alapján megállapítást nyert, hogy a Földön használt eltérő nyelvek megnehezítik a megértést. A tudományt teljesen alárendelik a háborúskodásnak. Makacsul el akarják venni egymás területeit, mintha nem mindannyiuké lenne a bolygó. És ahelyett, hogy a fejlődés elégedetté és boldogabbá tenné őket, egyre nő a feszültség, egész népek acsarkodnak egymás ellen.

Voltak, akik azt javasolták, hogy egy diszkrét beavatkozással egymásnak kellene ugrasztani őket, hiszen ehhez minden feltétel adva van, de a marsi civilizáció békés hagyományaival ezt nem lehet összeegyeztetni. Tőlük idegen a gyűlölködés.

A földszondák meglepő felfedezéssel is szolgáltak. Kiderült, hogy a Földön is vannak értelmes lények, az óceánokban. A delfinek közösséget alkotnak, békések, és boldogok is, tehát az intelligens élet mindhárom fontos jellemzője illik rájuk. A marsi kutatók feltételezik, hogy a delfinek megpróbálták felvenni a kapcsolatot az emberrel, de a jelek szerint ezek a törekvések

nem jártak sikerrel, a domináns faj tovább halad a katasztrofális végkifejlet felé, és ezen sem a delfinek, sem a marslakók nem tudnak változtatni.

Hogy végül milyen döntést hoztak a Marson, az nem volt világos, mert a jelsorozat itt megszakadt. Carpenter és Belkin nem tudták, mit tegyenek a szöveggel. Publikálják a vélelmezett megfejtést egy tudományos folyóiratban? Lépjenek kapcsolatba az ENSZ-szel? Esetleg forduljanak a legnagyobb hatalmú kormányokhoz?

A kedves olvasó mit tenne a helyükben?

Átfedés

Kelvin két hete vásárolta meg a kis hegyi kunyhót. Szerette a rusztikus környezetet. Most először jött ki a tanyára, hogy felmérje, mi mindent kell majd vásárolnia, hogy a saját ízlése szerint rendezze be.

Beállt az udvarra, kinyitotta a fészker ajtaját, betette a kocsit, majd odament a házhoz.

Simán fordult a kulcs a zárban, de a meglepetéstől alig tudott szóhoz jutni. A bezárt ajtó mögött volt valaki! Egy hajlott hátú, szakállas öregember, régies ruhában. Ott szöszmötölt a konyhában.

- Hát maga kicsoda? És hogy került ide? - kérdezte az öregtől.

Az úgy tett, mintha nem is vette volna észre. Kelvin leült az egyik székre, és nézte, ahogy az öreg kiballag az udvarra egy vödörrel a kezében.

- Hát ez mégis csak hallatlan - gondolta magában Kelvin, és az ablakon át nézte, ahogy az öreg odamegy a kúthoz, belemeri a vödröt, majd a teli vödörrel visszajön a házba.

De hát a kútban nincs is víz! Már vagy hatvan éve kiszáradt!

Az ismeretlen közeledett az ajtó felé. Kelvin gyorsan odalépett, és belülről bezárta az ajtót. De ezzel semmit sem ért el. Az öreg simán bejutott az udvarról, szó nélkül elment Kelvin mellett, és a vödröt letette a sarokba.

- Hé, öreg! - szólította meg Kelvin. - Miért ment a kútra? Nem látja, hogy be van vezetve a víz?

Az ismeretlen most sem válaszolt. Néhány ruhadarabot felvett magára, azok is rettenetesen régimódiak voltak, és újra kiment. Most egyenesen a fészter felé tartott.

- Nehogy már hozzányúljon a kocsimhoz! - mondta Kelvin félhangosan, és odament az ajtóhoz.

Eltelt néhány perc. Az öreg kijött a fészterből, és egy lovat vezetett a kantáránál fogva, majd egy szekeret kapcsolt a lóhoz, felült a bakra, és komótosan kihajtott az udvarról.

Kelvin csak ekkor tért magához. Odasietett a fészterhez, és benézett. Az autó ott állt, érintetlenül. Beszaladt a kocsi kulcsért, beszállt, kifarolt a fészterből, és kihajtott az útra.

- Az öreg nem juthatott messzire azzal a gebével - gondolta, és rátaposott a gázra. De az úton nyoma sem volt a szekérnek.

Kelvin visszatért. Ezúttal az udvaron hagyta az autót, és bement a házba. Nem találta a vödröt. Elővette a magával hozott kávéport, a csapból vizet engedett, és egy gyorsforralón megfőzte a kávéját. - Mi a fene van itt? - morfondírozott, miközben a kávéját kavargatta.

Aztán körbejárta a helyiségeket. Mindent rendben talált, minden ugyanúgy nézett ki, mint ahogy az ingatlanos mutatta a fotókon. Nem talált magyarázatot a rejtélyre. Megint bezárta a bejárati ajtót, aztán leült, és egy kicsit elbóbiskolt.

Arra ébredt, hogy megint nincs egyedül. Az öreg jött vissza. A szekér bekerült a fészterbe, és a ló is. Kelvin azonban észrevett valamit. A lovas kocsi keresztülment az autóján! Mintha ott sem lenne. De hát ott van, Kelvin látja.

Az öreg bejött a házba. A bezárt ajtó most sem jelentett neki akadályt. Akkor Kelvin elhatározta, hogy végrehajt egy kísérletet. Odament az idegenhez, és megpróbálta megérinteni. A keze üres levegőt markolt. Az az ember itt is volt, meg nem is.

Aztán Kelvin az öreg útjába állt. Most az ment rajta keresztül, miközben Kelvin semmit sem érzett.

Ebből Kelvin kikövetkeztette, hogy az öreg nem ugyanabban az időszékben létezik, mint ő.

- Talán az öreg volt ennek a háznak az egykori lakója. De mit keres itt, az én időmben? Valamiféle átfedés van közöttünk?

Minden kísérlete a kapcsolatfelvételre kudarcba fulladt. Az öreg nem vette észre. - De akkor hogy láthatom őt én? - tette fel magának a kérdést Kelvin. Erre pedig nem tudott válaszolni.

Végül feladta. Ült a széken, az asztal mellett, és egykedvűen szemlélte, ahogy az öreg tesz-vesz. Most például elővett egy petróleumlámpát, és meggyújtotta. De hát van villany! Kelvin odaugrott az ajtóhoz, és felkapcsolta a lámpát. Az öreg tovább is a petróleumlámpa fényénél rendezkedett. Lehet, hogy ő nem látta a villanyt. Vagy nem is tudja, mi az.

- Ez vagy boszorkányság vagy szellemjárás - gondolta Kelvin.
- Esetleg álmodom az egészet. Jobb is lesz, ha egy kicsit ledőlök odafent.

Felment az emeleti hálósobába, és úgy ruhástól ráfeküdt az ágyra. Egy picit szunyókált.

Arra ébredt, hogy már sötét van, és jön az öreg, magasra tartva a petróleumlámpáját. Szemmel láthatóan ő is le akart feküdni.

- Na, most mi lesz? - gondolta Kelvin, és nem mozdult.

És látta, hogy az öreg levetkőzik és lefekszik. Pontosan őrá. Semmit sem érzett a testéből, de kétségtelenül ott feküdt. Rajta. Vagy inkább benne. Ketten foglalták el ugyanazt a helyet.

Ezt már nem bírta idegekkel. Kikászálódott, és lesietett a lépcsőn.

Elővette a mobiltelefonját, és felhívta az ingatlanost.

- Mi van? - kérdezte az. - Megnézte a kunyhót? Milyennek találta?

- Lakottnak. Már lakik itt valaki!

- Csakugyan? - kérdezte az ingatlanos. - Ki az? Én csak magának adtam kulcsot.

- Aki itt lakik, annak nem kell kulcs. Szabadon jár-ke, és ráadásul átment az autómon egy lovas kocsival!

- Biztos, hogy mindezeket nem csak beképzeli?

- Biztos. Egy öregember. Petróleumlámpával világít, vizet merít a kiszáradt kútból, és ugyanabban az ágyban fekszik, amelyikre én dőltem le.

- Tudja, mit? Ezt most nekem egy kicsit nehéz felfognom. Jöjjön be holnap az irodámba, és mindent nyugodtan megbeszélünk.

- Inkább maga jöjjön ki! Nem érti? Olyan házat adott el nekem, amelyikben laknak. Ráadásul valami kísértet. Én világosan látom őt, de ő nem lát engem, és nem hallja, amit mondok.

- De hát ez lehetetlen.

- Persze. Lehetetlen, és mégis így van. Mondja, nem halt meg ebben a házban egy szakállas öregember? Akinek a szelleme visszajárna kísértetni?

- Nem tudok róla. De hívja ki nyugodtan a rendőrséget. Tudja a számukat? Várjon, lediktálom.

A rendőrök csak másnap délelőtt jöttek ki. De addigra az öreg már elment hazulról. A lovas szekérrel. Semmi nyomát sem találták. Felvették az adatait, de nem hitték el igazán a történetet.

- Maradjanak itt! - kérlelte őket Kelvin. - Délre biztosan visszajön.

- Sajnos, nem érünk rá - mondta a rangidős rendőr. - Tudja, mennyi dolgunk van? Az utóbbi hetekben megnőtt a bejelentések száma. Azt ajánlom, uram, hogy írja meg az esetet egy újságnak.

- Egy UFÓ-magazinnak - tette hozzá a másik. És elköszöntek.

Kelvin egy darabig magában tépelődött, aztán újra tárcsázott.

- Na, voltak kint a rendőrök? - kérdezte az ingatlanos. - Ők is látták a titokzatos öreget?

- Épp nem volt itthon. Mondja, vissza tudnánk csinálni ezt az ingatlanüzletet?

- Hát, elvileg igen. De meg kell fizetnie az ügyintézkést.

- Mit bánom én! Vagy adja el másnak! Nekem már nem kell.

Az ingatlanos elgondolkozott magában. - Érdekes, hogy már másodszor járok így ezzel a kunyhóval. Még a végén a nyakamon marad.

(Most nyilván azt várja tőlem az olvasó, hogy felfedjem, mi is történt valójában. De hát honnan tudnám én azt? A rejtélyes dolgok épp azért rejtélyesek, mert nincs rájuk magyarázat.)

Egy J nevű egyén

Szegényes öltözetű alak csöngetett be Budapesten a Kereszténydemokrata Néppárt ötödik kerületi irodájába.

- Mit akar? - kérdezte az éjszakai portás.

- Szállást keresek - mondta az idegen. - Nincs hol aludnom.

- Ez nem hajléktalanszálló - mondta a portás, és be akarta csukni az ajtót.

- De ugye önök keresztények? - kérdezte az idegen.

- Hagyja ezt a süket dumát.

- Nagyon fáradt vagyok. És nagyon messziről jöttem.

- Á, szóval migráns? Menjen vissza oda, ahonnan jött. Magyarország legyen magyar ország - mondta a portás. - Hol született?

- Nazaretben, Galileában. A mai Izrael északi részén.

- Na, akkor pláne. Menjen vissza Izraelbe. Már így is túl sok itt a zsidó.

- Én ki vagyok keresztelkedve.

- Az nem számít. A zsidó az zsidó.

- Maga farizeus?

- Ne sértegetsen! Menjen az Iványi Gáborékhoz, azok esetleg befogadják. De most hagyjon aludni!

Ezzel a portás becsapta az ajtót, az idegen pedig tanácstalanul nézett körül az éjszakában.

Addig-addig nézelődött, amíg egyszer csak szembe jött egy rendőrjárőr.

- Jó estét - mondta a magasabbik, a férfi. - Kérem az iratait.

- Miféle iratokat? - kérdezte az idegen.

- Személyi igazolvány? Lakcímkártya? Útlevél?

- Semmi ilyesmi nincs nálam.

- Akkor elő kell állítanunk.

- Nem baj. Állítsanak elő.

A másik rendőr, egy nő, figyelmeztette:

- Biztos, hogy semmilyen irat nincs magánál? Ez büntetéssel jár.

Az idegen megvonta a vállát.

- Sajnálom. Pénz sincs nálam. Hova visznek?

- A kerületi kapitányságra. Jöjjön velünk, ne tanúsítson ellenállást!

- Persze, persze. Menjünk!

A kapitányságon felpillantott szunyókálásából az ügyeletes. Nem nagyon örült, mert iratok híján ki kellett kérdeznie a behozott személyt.

- Neve?

- J.

- J micsoda?

- Csak úgy. J.

- Nem állhat a neve egyetlen betűből.

- De állhat. Nem hallott az egykori ENSZ-főtitkárról? Őt úgy hívták, hogy U. Teljes nevén U Thant.

- De magának nincs teljes neve.

- Nincs.

Az ügyeletes nem akarta húzni az időt, ezért beírta a J betűt, és tovább kérdezett.

- Anyja neve?

- Mária.

- Neki sincs teljes neve?

- Nincs.

- Fura egy család. Hát az apját hogy hívják?

- Atya.

- Na, ne szórakozzon!

- Jó. Akkor írja be a nevelőapámat. József. Ács.

- Ács József. Na végre egy normális név.

Az ügyeletes mindazonáltal úgy érezte, hogy hirtelen nagy fáradtság száll rá.

- Menjünk tovább. Lakik?

- Nem lakom.

- Ne idegesítsen. Úgy értettem: Hol lakik?

- Sehol. Vagy inkább mindenütt. Leginkább ott fenn.

- Nehogy már azt mondja, hogy úrhajós!

- Nem vagyok úrhajós. De helyes az irány.

- És mit keres itt?

- Látogatóba jöttem. Szét akarok nézni.

- A kollégáim szerint nincs pénze.

- Nincs. De tudom, hogy találok majd valakit, aki befogad a hajlékába. Maga méltó, hogy a hajlékába jöjjek?

- Én nem foglalkozom idegenforgalmi szállásértékesítéssel - jegyezte meg az ügyeletes. - De néhány éjszakát úgyis itt kell eltöltenie, amíg nem tisztázódik a személyazonossága.

Az idegent elvezették. Akkor megszólalt a telefon. Az ügyeletes felesége volt.

- Halló. Te vagy az? - kérdezte a férfi.

- Én. Miért vagy olyan ideges? Történt valami? - kérdezte az asszony.

- Nem vagyok ideges.

- De ideges vagy. Hallom a hangodon. Mi történt?

- Semmi. Illetve behoztak egy J nevű egyént, azt kellett kihallgatnom.

És a feleség kifaggatta. És utána felhívta a barátnőjét. És a barátnő is felhívott még néhány barátnőt. Egész éjszaka zúgtak, zizegtek a telefonvonalak.

A cellában már volt egy magas termetű, testes, sötétebb bőrű fiatalember.

- Téged miért hoztak be, tesó? - kérdezte az új jövevénytől.

- Nem tudom. Talán mert nincsenek irataim.

- Szóval csöves vagy. Kéregettel közterületen?

- Nem.

- Akkor miből élsz? Lopsz? Üzletelsz?

- Nem. De csak ma érkeztem ebbe az országba. Nem vagyok magyar.

- Külföldi vagy? Ahhoz képest egész jól tudsz magyarul.

- Jó a nyelvérzékem.

- Hogy hívnak?

- J a nevem.

- Király. Engem 2XL-nek hívnak a haverok. Az igazi nevemet senkinek se mondom meg.

Jobban szemügyre vette az idegent.

- Szóval. J és 2XL. Király. Csinálhatnánk együtt egy jó kis bulit.

- Én nem szoktam bulikat csinálni.

- Jó, jó, nem kell finnyáskodni. Még azt gondolom, hogy téгла vagy.

- Mi az, hogy téгла?

- Beépített ember. Spicli. Az ilyeneket néha agyonütik.

- Én nem bántok senkit. Ne tegyél másokkal olyat, amit nem akarsz, hogy veled cselekedjenek!

- Jól van. Nem kell mellre szívni. Mi voltál azelőtt?

- Hogyhogy azelőtt? Mi előtt?

- Hát azelőtt, hogy elzüllöttél.

- Én nem züllöttem el. Csak szegényen élek.

- Szóval értelmiségi vagy. Tanító?

- Ahogy vesszük. Tanítani szoktam az embereket.

- Na, azzal nem lehet sokat kaszálni. Mennyi zsozsód volt?

- Pénzem? Semmim sem volt.

- Akkor miből éltél?

- Semmiből. Befogadnak, megvendégelnek...

- Tehát szélhámos vagy. Az se rossz. Az emberek mindent benyelnek.

- Nem. Én nem csapok be senkit. Én szeretem a felebarátaimat.

- A felebarátaim tehetnek nekem egy szívességet.

Így társalogtak még egy ideig. Aztán kaptak valami enni-valót. A suhanc elégedetlenkedett, az ételt hozzávágta a zárka falához. Odajött egy őr, benézett, de nem szólt semmit.

- Aki ételt, italt adott, annak neve legyen áldott! - mondta az idegen, és jóízűen elfogyasztotta a lencsefőzeléket. A másik undorodva nézte.

Reggel J-t beszállították egy kórház elmeosztályára, ahol Skultéti főorvos megvizsgálta. Megállapította, hogy nagyzási skizofréniája van, de a társadalomra nem veszélyes. Mivel semmi törvényelleneset nem követett el, a rendőrségen is csak ujjlenyomatot vettek tőle.

- Figyeljen ide, jóember - mondta neki a körzetparancsnok. - Most elmehet. De ha továbbra sem lesznek papírai, holnap legalább annyit tegyen meg, hogy egy másik kerületben tölti az éjszakát.

- Legyen meg a kívánságod - mondta J.

A különös híre addigra Budapest szerte elterjedt, úgyhogy mikor délután kilépett az épületből, már várta egy hírlap külsős tudósítója. Neki sikerült annyit megtudnia, hogy J nagyon messziről érkezett, hogy segítsen az embereknek egymást szeretni.

- Amerikából jött, mint a mormon hittérítők?

- Nem. Semmi közöm a mormonokhoz. Ők tévedésben vannak.

- Esetleg Jehova tanúja?

- Nem. De közelről ismerem Jehovát. Neki nincs szüksége tanúkra.

- Valamilyen multinacionális cég szponzorálja?

- Engem senki sem szponzorál. Istentől kaptam a hatalmat. Általam is Ő cselekszik.

A másnapi lapszámban az interjú ezzel a címmel jelent meg: „SZEMÉLYESEN ISMERI JEHOVÁT. FÖLDÖNKÍVÜLI LÁTOGATÓ A BELVÁROSBAN!”

A kiszivárgott hírekre többen felfigyeltek. A portás betelefonált egy rádióműsorba, és elmondta, hogy az előző este a KDNP-székházba próbált bejutni egy izraeli illetőségű, zavaros kinézetű személy.

Az állami tévé megpróbált rendet tenni az ügyben. Orbán Viktor éppen Jerevánban volt, és nem lehetett elérni. Semjén Zsolt azt mondta, hogy „az ördög sohasem alszik”. Németh Szilárd szerint „Soros György nem nyugszik, amíg el nem tiporjuk”, Kósa Lajos pedig így reagált: „Ha minden hülyeségre reagálnék, tele lenne a tévéhíradó hülyeségekkel.”

A Vatikán budapesti ügyvivője is felfigyelt a mendemondára, és a rendőrség révén sikerült az idegen nyomára bukkanni. Elég az hozzá, hogy J másnap már az Alitalia Rómába tartó járatán ült. Még aznap este fogadta a pápa.

- Isten hozott. Igaz?

- Igaz.

- Hoztál valamilyen üzenetet is Tőle?

- Hoztam. Az Atya nagyon meg van elégedve a tetteiddel.

- Amit tudok, megteszek - mondta a pápa szerényen.

- Az Anyaszentegyház sokat romlott Péter óta, akire mint sziklára építettem azt. Sokan méltatlanul kerültek ebbe a székbe. Miattuk van, hogy évről évre kevesebben követnek engem. De te változást hoztál, te vagy a remény. Bizony mondom, nagy a mi bizalmunk tebenned.

Ferenc pápa térdre ereszkedett J előtt, és megcsókolta a lábát.

- Kelj fel, és járj! - mondta J, és nevetett.

- Ne adjak ki egy enciklikát a visszajöveteledről? - kérdezte a pápa.

- Ugyan. Nem kell belőle nagy ügyet csinálni. Már sokadszor járok itt. Hol ebben, hol abban a városban bukkanok fel. Most aggódunk a Budapest-beliek megbotránkoztató viselkedése miatt.

- És mikor lesz az utolsó ítélet? - kérdezte a pápa. - Illene felkészülnünk rá.

J megrovón nézett rá.

- Akkor lesz, amikor a legkevésbé számítottok rá. Érthetően megmondtam.

A pápa bólintott.

- Igaz, ez szerepel az Evangéliumban is.

- Egyébként meg csak készüljetek, készüljetek. Az nem árt. Mindent ugyanúgy csinálj, ahogy eddig.

- Köszönöm. De az az érzésem, hogy a Vatikánban és azon kívül is sokan szeretnének megszabadulni tőlem. Nem fognak ezek megölni?

- Erős legyen a hited. Az Atya jól ismer, és a továbbiak az Ő akarata szerint mennek végbe. Visszaveszi az irányítást.

Hallgattak. Aztán J széttárta a karjait.

- Hát, egyelőre ennyi.

- Már mész? - kérdezte a pápa. - Nem kérsz egy olasz kávé?
Ez a legjobb a világon!

J mosolygott, kísértált a Vatikán kapuján, és elvegyült a forgatagban.

Furcsa, de a palota padlóján még egy ideig látni lehetett az árnyékát.

Kávészünet

A nemzetközi idegsebészeti konferencián Nora White, a New York-i Columbia Egyetem neves professzora heves vitába keveredett Martin Steinerrel, a világhírű fokvárosi orvossal a *plexus chorioideus* tumorok terápiájának kérdésében. Összecaptak az érvek és ellenérvek, és úgy tűnt, hogy a professzor asszony kerül ki győztesen, az ő érvei tűntek meggyőzőbbnek.

Az izgalmak oldására remek alkalomnak kínálkozott a kávészünet.

A sorban egymás mellett állt a két kiváló tudós. Már évek óta szakmai levelezés folyt köztük, tisztelték egymást, elismerték a másik hozzáértését, magas szintű intelligenciáját.

- Meghívhatom egy kávéra? - kérdezte dr. Steiner.

- Köszönöm, elfogadom - mondta dr. White.

- Én három cukorral szeretem - mondta dr. Steiner. - Maga, gondolom, cukor nélkül...

A professzor asszony lélegzete elakadt.

- Vajon mit akar ezzel mondani? - gondolta. - Mire célozgat? Hogy diétáznom kellene? Talán kövér vagyok? Úristen!

- Valami baj van? Cukorral vagy cukor nélkül szeretné a kávéját?

- Nem, azt hiszem, most inkább nem iszom - felelte a professzor asszony, majd megfordult, és sietett a mosdóba, hogy kísírja magát. A férfi értetlenül bámult utána, majd kifizette a kávéját, és udvarolni kezdett a dundi tolmácsnőnek.

Kérdez a gyerek

Fiatal szülő koromban szabadúszóként sokszor dolgoztam otthon a legkülönbözőbb tanulmányokon, mikor mire kaptam pályázati pénzt. Mivel a feleségemnek volt rendes munkája, rám maradt a gyerek őrzése és gondozása. A fiam ötéves lehetett, amikor a következő jelenet játszódott. Egy üres orvosságos dobozt tologatott, mintha busz lenne. Aztán megszólalt:

- Apa, miért nem játszol velem?
- Látod, dolgozom.
- Apa, miért dolgozol?
- Mert pénzt akarok keresni.
- Apa, miért akarsz pénzt keresni?
- Mert a kapitalista társadalomban a pénz az általános csereérték.
- Apa, a kapitalista társadalomban miért a pénz az általános csereérték?
- Mert a korábbi termelési módokban nem működött elég hatékonyan az árucseré.
- Apa, a korábbi termelési módokban miért nem működött elég hatékonyan az árucseré?
- Mert az egyedi igények kielégítéséhez meg kellett találni azt az eladót, aki éppen a nekem tetsző árut kínálta.
- Apa, az egyedi igények kielégítéséhez miért kellett megtalálni azt az eladót, aki éppen a nekem tetsző árut kínálta?

- Mert nem volt olyan hely, ahol minden megtermelt áru az előállított munka költségének megfelelő értékén cserélt volna gazdát.

- Apa, miért nem volt olyan hely, ahol minden megtermelt áru az előállított munka költségének megfelelő értékén cserélt volna gazdát?

- Mert az emberi társadalom, az évezredek alatt csak fokozatosan strukturálódott a nemek, foglalkozások és társadalmi presztízs alapján.

- Apa, az emberi társadalom, az évezredek alatt miért csak fokozatosan strukturálódott a nemek, foglalkozások és társadalmi presztízs alapján?

- Mert mindig csak azt a problémát oldották meg, amelyik éppen akkor volt a legfontosabb, a többivel nem foglalkoztak, vagy egyszerűen nem is voltak tudatában.

- Apa, miért mindig csak azt a problémát oldották meg, amelyik éppen akkor volt a legfontosabb, és a többivel nem foglalkoztak, vagy egyszerűen nem is voltak tudatában?

És ezen elgondolkoztam. Tényleg. Miért is ilyen szelektív az emberi problémamegoldás? Ez után a kérdés után még egy évtizedes kemény munkámba került, amíg kidolgoztam a szelektív társadalmi problémakezelési stratégiákkal kapcsolatos elméletemet, amelynek révén ma már a Tudományos Akadémiának is a tagja vagyok. Ha belegondolok, mindezt a kisfiamnak köszönhetem, aki kíméletlenül mindenre rákérdezett. Mégis csak okos ez a gyerek. És szíve is van. A történész diplomája megszerzése után Angliába költözött, és jelenleg az ottani árufeltöltői fizetéséből egészíti ki az akadémikus szülei nyugdíját.

A mo nyelv

A kis Bence már egyéves korában felhívta magára a figyelmet. Ha beszéltek hozzá, mindent megértett, és ő is szépen formálta a szavakat, mégsem lehetett megérteni, amit mond.

- Itt a papa! - mondta neki az anyja, és rámutatott a férjére.

- Dudu - mondta a gyerek.

- Nem dudu, hanem papa - javította ki az asszony.

- Dudu - erősködött Bence.

Ez így ment minden szóval. Bence számára a mama „mia” volt, a nagyi „gyigyí”, és ha éhes volt, azt mondta: „mami”.

- Hami? - próbálkozott az anyja. De Bence makacsul csak a „mami” szót emlegette, és a szájával is mutatta, hogy enni kér.

- Mami ad neked hamit - kísérletezett az anyja.

- Mia dada mo mami - mondta a gyerek, de már nem nagyon remélte, hogy megértik.

A gyerekorvosnak az volt a véleménye, hogy Bencének talán a fülével van baj, ezért nem tudja tisztán hallani a szavakat. De a hallásvizsgálat nem mutatott ki semmilyen rendellenességet. Pszichológus és logopédus is megvizsgálta, de ők sem találtak semmi eltérést a normálistól.

Végül rádöbbentek, hogy Bence egy saját, személyes nyelvet fejlesztett ki. A szülőknek nem volt más választásuk, mint hogy megtanulják a gyerekük nyelvét. Csak abban reménykedhettek, hogy Bence, mivel nagyon okos, előbb-utóbb az anyanyelvét is megtanulja, ha másképp nem, akkor idegen nyelvként.

Ez azonban egyre váratott magára. Helyette Bence nyelve kezdett terjedni. A mamák és papák, akik a bölcsődébe mentek a gyerekeikért, már meg sem lepődtek, amikor az ő gyerekeik is azzal fogadták őket, hogy „mia”, illetve „dudu”.

Mivel a bölcsődei gondozónők rangon alulinak találták, hogy ők alkalmazkodjanak a kis porontyokhoz, ők ugyanúgy nem értették, mit akarnak a gyerekek, mint eleinte Bence szülei. De a bölcsisek szemmel láthatóan élvezték a dolgot, és remekül megértették egymást.

Az eset hamarosan felkeltette a nyelvészek érdeklődését is. Ellátogattak a bölcsődébe, és hangfelvételeket készítettek, hogy tanulmányozzák ezt az új nyelvi jelenséget.

Közben Bence óvódás lett. Néhány volt bölcsis társával valóságos klikket alkottak, és a beszélgetésüket senki nem értette meg. Idővel más óvodások is rászoktak erre, már csak azért is, hogy ne érezzék magukat kirekesztve.

Ekkor jelent meg az első tudományos publikáció a Bence által feltalált nyelvről. Mivel az egyes szám első személyű névmásnak a „mo” szó felelt meg, jobb híján mo nyelvnek nevezték el.

Sikerült feltárni a nyelv alapszókincsét és nyelvtanát is. Ez utóbbi rendkívül egyszerű volt, az alany, az állítmány, a tárgy és a határozószó egyenes szórendben követték egymást, a kérdést is csak a kérdő hangsúly jelezte. A múlt időnek a „tó”, a jövő időnek a „vili” szócska felelt meg. A birtokviszonyt is rendkívül egyszerűen fejezték ki: Mo dudu = az én apám.

A „jön” szó úgy hangzott, hogy „kome”. Ennek alapján egyesek hajlamosak voltak a mo nyelvet a germán nyelvcsaládhoz sorolni, mint a keletről bevándorolt zsidók által használt jiddist. Tehát „Mo dudu kome” = Jön az apám. Jövő időben: „Mo dudu vili kome.” = Jönni fog az apám.

Én csak szerény krónikás vagyok, nem nyelvész, ezért nem áll módomban leírni a mo nyelv struktúráját. Elég annyi, hogy az iskolában már egyre több gyereknél jelentkezett a mo-szindróma. Ez abból állt, hogy mindent megértettek magyarul, de válaszolni csak mo nyelven voltak hajlandók. Illetve ha semmiképp sem tudták elkerülni, akkor magyarul is a mo nyelv szintaxisát alkalmazták.

- Megcsináltad a leckét? - kérdezte a tanító.

- Én régen megcsinál lecke - válaszolt a diák.

A járvány egyre terjedt. Az oktatási kormányzatban (a minisztérium nevét nem érdemes megjegyezni, mert évenként változik) külön szervezeti egységet (alosztályt, osztályt, illetve főosztályt, mikor mi volt) hoztak létre, kifejezetten a mo-szindróma által érintett tanulók oktatási problémáinak tanulmányozására és kezelésére.

Mire Bence leérettségizett (természetesen egy speciális vizsgabizottság előtt), e tárgykörben már doktori fokozatot is kiadtak.

A probléma akkor kezdett kezelhetetlenné válni, amikor már a hazai lakosság 15 százalékát is meghaladta a mo nyelven beszélők száma, és ezek elkezdtek külön iskolát és közigazgatási szervezetet követelni maguknak. Lett mo újság, mo rádióállomás, sőt, az interneten mo tévécsatorna is.

Nemsokára elkerülhetetlenné vált, hogy a mo nyelvet Magyarország második hivatalos nyelvéné nyilvánítsák. Hamarosan az ENSZ is felvette a tolmácsolási nyelvek közé.

Eljött az az idő is, amikor tudományos előadást tartottak ezen a nyelven. Ez volt a címe: „Jom lézer-gupacsode inim IBM-rakatasi”, azaz „A lézeres adattovábbítás perspektívája IBM-számítógépekben.”

Minden szépen haladt, a mo nyelv egyre gazdagodott. Egy nap azonban Bencét halálos autóbaleset érte. Huszonnyolc éves volt ekkor. Holttestét a Magyar Tudományos Akadémia oszlopcsarnokában ravatalozták fel, a búcsúztatók között ott volt az MTA főigazgatója, a nyelvtudományi intézet igazgatója, a minisztérium illetékes osztályvezetője, a nemzetiségi ombudsman, és számos külföldi tudományos szervezet is képviseltette magát. A főigazgató úgy említette őt, mint aki Széchenyi István óta a legnagyobb hatást gyakorolta a magyar kultúra fejlődésére.

Amikor elkezdték feltárni az irattárát, találtak egy saját kezűleg írt, kifogástalan magyarságú feljegyzést is:

„Azt hiszem, ez a tréfa túl messzire ment.”

A Gellért-hegyi szatír

Egy meleg tavaszi napon történt. Felbaktattam a Gellért-hegyre, egy jó könyvvel a táskámban. Találtam is egy padot, a domb oldalán, de már ültek rajta. Egy ballonkabátos úr ült ott, és egykedvűen nézett maga elé.

- Elnézést, szabad még egy hely ön mellett? - kérdeztem.

Válasz helyett csak intett a kezével, és tovább merengett.

Leültem, elővettem a könyvemet, és elkezdtem olvasni. Egy idő után felém fordult, és megszólalt:

- Látom, szereti a könyveket.

- Igen - mondtam. - A könyv a magányosok legjobb barátja.

- Ezek szerint magányos - szólt. - Én is magányos vagyok. Sok a magányos ember. És a boldogtalan - tette hozzá.

- Igen. A magány boldogtalanságot szül.

Egy ideig hallgattunk, majd megint ő kezdte:

- Maga elérte az életben, amit akart?

- Hát, először nem. De aztán kevesebbet akartam, és azt elértem.

- Jól mondja. A boldogság nagyban függ az ambícionktól.

- És maga? Maga elérte, amit akart? - kérdeztem vissza.

- El - mondta. - Nekem is sikerült megfékezni az ambíciomat.

Ekkor a domb kanyarulatában felbukkant két középkorú hölgy. Nem nagyon szóltak egymáshoz, ami ritkaság a nőknél. A padtársam érdeklődését is felkeltették.

- Bocsánat - mondta, felpattant, odasietett hozzájuk, és nagy, teátrális mozdulattal széttárta előttük a ballonkabátját.

A nők megdöbbenek, majd egy önkéntelen kiáltást hallatva, sietve elmenekültek.

A férfi megfordult, és visszasétált a padhoz. Makulátlanul fel volt öltözve, jól szabott öltöny, vasalt ing, nyakkendő, még egy kis mellény is volt rajta, már csak az óralánc hiányzott. Visszagombolta a ballonkabátot, és leült.

Pár másodpercig nem jutottam szóhoz. Aztán megkérdeztem tőle:

- Ezt miért csinálta?

Elgondolkozva felelt:

- Tudja, sok ember érzi úgy, hogy eseménytelen az élete. Hogy csak úgy telnek a napok, és semmi érdekes nem történik vele. Ez a két nő majd otthon elmeséli, hogy mit műveltem, és akiknek elmesélik, azok is elmesélik másoknak. Napokig lesz miről beszélniük. Valamilyen módon belekerültem az életükbe.

- Van benne valami. De attól nem fél, hogy följelentik?

- Milyen alapon? Hogy megmutattam nekik a ruhámat? A rendőrök kinevetnék őket.

- Ez igaz. De magának ebben mi a jó? - tamáskodtam tovább.

- Már mondtam. Belekerültem az életükbe. Nekem ennyi az ambícióm. De hát a maga életébe is belekerültem. Vagy nem?

- Az biztos - mondtam. - Annyira belekerült, hogy egy novellában meg is írom a történetet.

Elmosolyodott.

- Ne felejtse el egy tiszteletpéldányt adni belőle.

- Megígérem. De hova küldjem, ha megjelenik?

- Itt a Gellért-hegyen mindig megtalál. Nem biztos, hogy épp ezen a padon. Néha órákig nem jön senki. Néha órákig nincs kapás - mondta, és hunyorított a szemével.

Még pár mondatot váltottunk, de utána tovább olvastam a könyvem, ő pedig hallgatott. Aztán felálltam, sok szerencsét kívántam neki, és lejöttem a hegyről.

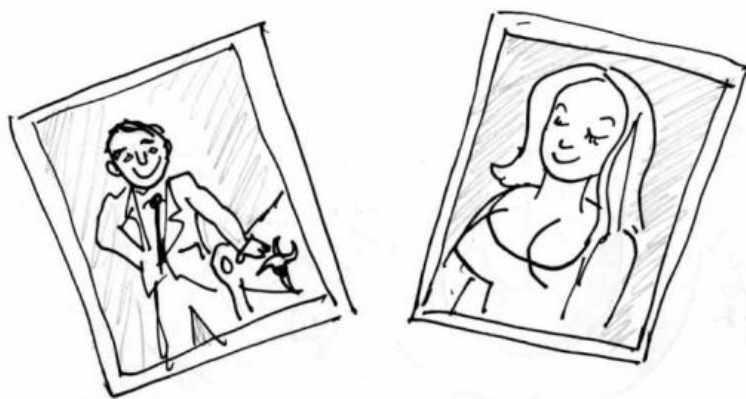
Közben arra gondoltam, hogy ez is egy élet. És lehetséges, hogy ő több ember mindennapjaiba belekerül ezzel az egy trükkkel, mint én, az összes versemmel és novellámmal. És ki dönti el, hogy melyikünk a hasznosabb?

Két fotó szerelme

Egymásba szeretett két fotó a társskereső portálon. Összeillettek, az Isten is egymásnak teremtette őket. A hölgy üde és csinos, a bőre hamvas, szőke haja érzékenyen hull alá fedetlen vállára, a szemei kacéran csillognak, ruhája kivágása sejtetni engedi telt kebleit.

Az úr jóképű, élénk tekintetű, sötét szemöldökű, barna haja oldalra fésülve. Magabiztosan mosolyog bele a kamerába. Egy külföldi rendszámú gépkocsihoz támaszkodik.

Egy darabig csak némán bámulták egymást, aztán a férfi szépeket mondott, és illetlen célzásokat tett, amire a nő elpirult, a teste vibrálni kezdett. Látható volt, hogy tüstént egymás karjaiba vetnék magukat, ha ez a számítógépes adatbázis keretei között lehetséges lenne.

Eközben egy kávéház asztalánál a festett hajú, puha mellű asszony lihegett a túlsúlytól, arcán a púder csomókba állt össze, a pocakos gavallér pedig a gyöngyöző, kopasz fejét törölgette a szalvétával. Kavargatták a kávéjukat, és nem tudták, mit mondjanak. Rájuk zúdult az idő, maga alá temette őket, és már nem volt energiájuk hozzá, hogy kimásszanak alóla.

Véletlen találkozás

Egy kopott ruhájú férfi odalépett egy elegáns nőhöz az utcán.

- Bocsánat, hölgyem, hogy megszólítom, de nem ismerem én kegyedet valahonnan?

- Ugyan, hagyja ezt a szöveget! Sietek.

- Jaj, nem akarom feltartani, de határozottan ismerős az arca. Biztos vagyok benne, hogy valahonnan ismerem. De honnan?

A nő megállt, és szembefordult a férfival.

- Talán onnan, hogy két hétig együtt éltünk, Olivér, a maga Arany János utca 27b, 4. emelet 18. alatti lakásában.

- Ja, vagy úgy. Akkor onnan olyan ismerős. És hogy lett vége ennek?

- Úgy, hogy elköltöztem. Nem bírtam elviselni a horkolását.

- Á, értem. De nem veszekedtünk, ugye? Érdekes, hogy egyáltalán nem emlékszem. Hogy lett vége?

- Úgy, hogy az egyik nap hajnalban kisurrantam. Maga akkor is horkolt.

- Hm. Azt hiszem, ez után cserélhettem le a zárat. És ... most mi lesz? Nem találkozhatnánk néha? Üljön be velem egy presszóba, meséljen még a közös életünkről!

- Fölösleges, úgyis elfelejti. És különben sem érek rá. Percek múlva itt lesz a férjem. Megyünk a gyerekeknek ajándékot venni.

- Jó, jó, akkor csak azt mondja meg, hogy hogy hívják.

- Erre se emlékszik? Piroska vagyok. Maga mindig úgy hívott, hogy Vöröske. Ezt is nagyon utáltam.

- Végtelenül sajnálom. Nem is sejtettem, hogy bosszantom ezzel a kis kedvességgel. Mindenesetre nagyon jó, hogy így összefutottunk, erre a véletlen találkozásra életem végéig emlékezni fogok.

- Na persze ez attól függ, mikor hal meg. De ha nem tűnik el azonnal, rövid lesz az élete. A férjem nagyon féltékeny!

- Ó, ó, akkor én megyek is. Örülök, hogy találkoztunk.

- Viszontlátásra, Olivér.

- Viszontlátásra, Vöröske.

A férfi megfordult, és lassan elballagott. Ekkor megjelent a férj.

- Láttam, hogy valakivel beszélgettél. Ki volt az?

- Csak egy szerencsétlen.

- Mit akart tőled?

- Pénzt kért, de nem adtam. Látszott rajta, hogy már elitta az eszét.

- Milyen korú az a pasas?

- Alzheimer korú.

Casanova Lite

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szép és okos fiatal-ember, akit történetesen Ujházi Jakabnak hívtak. De nagyon szép és helyes fiú volt ám, akit igen megnéztek a lányok, már a gimnáziumban is. Meg a tanítóképzőben is, ahol a képesítését megszerelte. A főváros egyik jó hírű általános iskolájába került. Namármost tudni való, hogy a pedagógus pályán igen nagy többségben vannak a lányok. Nem csoda, hogy Jakabot minden kolléganője megkedvelte.

A kedvelés talán nem is pontos kifejezés. Megszerették, megkívánták, meg akarták szerezni maguknak. Ha nem is voltak bele mindnyájan szerelmesek, legalább el akarták happolni mások elől. Először azért, mert még szűz volt, utána pedig azért, mert feltételezték, hogy a sok hódításban kikupálódott, már nem kell neki sokat magyarázni.

Így hát Jakab sorra kapta a célzásokat, a sokat ígérő pillanásokat, időnként hozzáérték, váratlanul megfogták a kezét vagy a vállát. Jakab végtelenül udvarias fiatalember volt, senkit nem utasított el, mindenkinek szépeket mondott, és a szavai és a sok simogatás nyomán (a simogatásnak, ölelésnek nagymestere volt!) csak úgy parázslottak az asszonyszemek.

Az volt a bökkenő, hogy Jakab mindig csak addig jutott el, hogy beleszeressenek, de az ágyig sohasem. Ez nem volt véletlen. Ugyanis születésétől fogva aszexuális volt, azaz maga a nemi aktus nem is érdekelte. A nők érdekelték, mindenkinek szeretett örömet szerezni, de a hódításai a kölcsönös szerelmi vallomásokkal be is fejeződtek. Nem a testük kellett, hanem a szívük. És senkivel sem szakított. Mindig a hölgyek unták meg a terméketlen viszonyt. És akkor rögtön ott termett egy másik.

Jakabot kézről kézre adták, és ez annak is felkeltette a kíváncsiságát, akinek a fiatalember nem volt igazán a zsánere.

Jakabnak különleges képessége volt arra, hogy a csalódott hölgyek, a férjüket megunt szeretők ne tudjanak rá haragudni. Ha szexet nem is kaptak tőle, odafigyelést, kedves szavakat, apró ajándékokat igen, és ez volt, ami a leginkább hiányzott nekik.

Így teltek, múltak az évek. A tantestületben minden kolléganő igyekezett tetszeni Jakabnak, miatta szépítkeztek, miatta vásároltak új ruhát, és izgatottan figyelték a férfi reakcióját. Nem is volt semmi baj egészen addig, amíg meg nem üresedett az igazgatói állás. Minden kolléganő őt javasolta, nem szűntek meg dicsérni, annyira, hogy az a tankerületben is feltűnt. Arra gyanakodtak, hogy itt valami titkos suskus zajlik, biztosan pénzekről is szó van, szabálytalanságok lehetnek, amiket kéz kezet mos alapon akarnak eltussolni. És amikor néhány munkatársa érzékeltette, hogy némi jövőbeli fizetésemelésért mi mindent megtennének, Jakab is észbe kapott. Az ő igazgatói kinevezése felborította volna a nőkkel kialakult kényes egyensúlyt. Ezért ő maga kezdeményezte, hogy helyezték át egy vidéki iskolába.

Tornakápolnára került, amely tudvalevően Magyarország egyik legkisebb népességű települése, az iskolában tizenkét diák volt és egy Jakabnál húsz évvel idősebb, a nyugdíj mellett is tovább dolgozó öregasszony, aki minden tárgyat tanított. Rozikának hívták az asszonyt, de mivel igen rossz volt az egészségi állapota, a háta mögött Rozzant Rozinak csúfolták. A fiatalembert nagy örömmel fogadta, és Jakab természetesen őt is egyhamar levette a lábáról.

Még jóformán egy év sem telt el, és a két pedagógus összeházasodott. Papot egy 30 kilométerre lévő faluból kellett hívni, mert közelebb nem volt. A lakodalom helyett csak egy ebédet tartottak, a helyi kocsmában, a házaspár egész rokonsága elfért egy 6 személyes asztal körül.

Este aludtak együtt először életükben. Rozika rendkívül idegesen bevallotta a nagy titkát:

- Nagy szégyen ez manapság, de vénségemre még szűz vagyok.

- Semmi baj - mondta Jakab. - Én is szűz vagyok.

- Akkor most mit csinálunk? - kérdezte Rozika.

- Semmit. A nászéjszakát átugorjuk, és rögtön elkezdjük a közös életünket. Szex nélkül.

- De neked nem hiányzik, hogy asszonnyal háljál? - kérdezte aggódva Rozika.

- Nem. Sok nővel volt már dolgom, de mindig egy ilyen akartam feleségül venni.

- Szex nélkül is szeretsz?

- Persze. Meglásd, boldogan élünk majd, amíg meg nem halunk.

És így is lett. Azaz Ujházi Jakabné tavaly meghalt, de a fiatal özvegyember lelkiismeretesen ápolja az emlékét, nemrég kezdeményezte, hogy a kis falu egyik kis utcáját róla nevezzék el.

A világ leghosszabb előjátéka

Pistike és Katica már az óvodában megkedvelték egymást, elválaszthatatlanok voltak, ha tehették, együtt játszottak. A gyerekek révén a szülők is összebarátkoztak. Egy közös strandolás során Pistike komoly arccal kijelentette: „Ha nagy leszek, Katica lesz a feleségem.” Ezen a felnőttek mosolyogtak, de Katica odament a kisleányhoz, és megpuszilta az arcát, így fejezte ki, hogy beleegyez. Nemsokára Katica szülei más városba költöztek, és bár a gyerekek még hetekig sírtak egymás után, a kapcsolat megszakadt.

Tizenegy év telt el, amikor Pisti és Kati újra összeházaszkodtak, egy nyári táborban. Nagyon megörültek egymásnak, és gyakran sétáltak, úsztak együtt. Kamaszként már konkrétan elképzelésük volt arról, hogy milyen is lenne együtt. Pisti udvarolt, Kati el-elpirult, a kezük gyakran magától összekulcsolódott. Egy holdvilágos este (ezt az olvasónak mondom: egy holdvilágos este minden megtörténhet) összekapaszkodva barangoltak, már jóval takarodó után, csókolóztak, simogatták egymást, és nyilvánvaló volt, hogy a testük már készen áll a pajtási viszony magasabb szintre emelésére. De Kati hirtelen elbizonytalanodott, el-eltolta Pisti kezét. Szerencsére feltűnt a tábor egyik vezetője, és erélyesen visszaparancsolta a fiatalokat a sátraikba. Másnap kirándulásra indultak, külön a fiú- és külön a lánycsapat, utána pedig már a hazautazás következett. Ráadásul Pisti a túrán tüskébe lépett, orvoshoz kellett vinni, és a lány úgy ment el, hogy még a címeiket sem tudták kicserélni.

Tizenhét évvel később a két szerelmes Leningrádban futott össze, az Ermitázsban, egészen véletlenül. A gyors és szenvedélyes puszilkodáson kívül többre nem volt módjuk. Pista csoportja másnap hazautazott Magyarországra, Kata pedig a KGST egyik, a nyilvánosság elől elzárt osztályán dolgozott. A kapcsolattartásra

nem volt mód. Pista próbálkozott a lány felkutatásával, de a bürokrácia útvesztőiben elakadt.

Huszonnyolc évvel később Krakkóban találkoztak. Katika egy turistacsoporttal látogatott a városba. István még aktívan dolgozott, és most egy ugandai ENSZ-projekt keretében kereste fel a lengyelországi összekötőjét. Beültek egy kávéra, a férfi megfogta a nő kezét, sokáig csókolgatta, és szerelmes szavakat suttogott. Katika szemében fellobbant a régi tűz. Akkor már egy nyugalmazott minisztériumi államtitkár felesége volt, nem volt szabad, de azért eljátszott a gondolattal: mi lenne, ha a szállodában nem lenne szobatársa, és ketten felszaladhatnának a hátsó lépcsőn egy kis romantikázásra. De jött a szobatárs, és az ábrándozásnak vége szakadt.

Harminc hosszú év telt el. Pista bácsi egy szanatórium kertjében pihent, egy nyugágyon, a háta alatt felpolcolt párna. Egyetlen szenvedélye maradt: a rejtvényfejtés. Éppen azon törte a fejét, hogy hogy hívták az ókori egyiptomiak a halál istenét, amikor nem hitt a szemének. Régi szerelme tűnt fel az ösvényen. Kató nénit is ide utalták be (a szívével voltak problémák), most szétnézett az új helyen, felmérte a terepet. Amikor megpillantotta a férfit, neki is földbe gyökerezett a lába. Egymásba kulcsolódott a tekintetük.

- Ó, milyen meglepetés, ebben a kócerájban egy igazi úri-asszonyt látni! - mondta Pista bácsi. - Ugye nem ismer meg? Wiederstoff István, nyugalmazott villamosmérnök.

- Özveggy Koltay Alajosné - nyújtotta a kezét az asszony. - Szóval maga az, vén Don Juan?

- Don Juan? Én? Hát nem tudja, hogy magácska volt az egyetlen szerelmem?

- Na, ne szerénykedjen, öreg fiú, maga biztosan százával törte darabokra a szerencsétlen lányok szívét.

- Úgy van, ahogy mondom - bizonygatta a férfi. - Maga volt az egyetlen nő, akit szerettem, akit kívántam, akinek gyereket akartam csinálni. Hát nem hiszi el?

- Jól van, elhiszem. Tulajdonképpen én is szerelmes voltam magába. De tudja, hogy van ez. Mindig amikor férjhez akartam volna menni, maga nem volt sehol.

- Többször is férjhez ment? - kérdezte a férfi.

- Kétszer, barátom, kétszer. És mind a két uramat el kellett temetnem.

- Tehát most éppen szabad - jegyezte meg az öreg.

- Szabadnak szabad vagyok. De mit kezdhetnék már magával?

A férfi ezen elgondolkozott, majd panaszos hangon kifakadt:

- Soha nem feküdt le velem. Egyetlen egyszer sem!

- Tudja, ezen én is töprengtem már - mondta az asszony. - Tulajdonképpen miért is nem lettem a magáé?

- Hát, nem akarta elszietni - vigyorgott az öregember. - De tudja, mit, ha már itt van, igazítsa meg a derekam alatt ezt a párnát. Nagyon meggyűrődött.

A nő megigazította a párnát, de a kezét ott hagyta az ágy szélén. Plsta bácsi megcsókolta az öreg, májfoltos kezét. Akkor Kató néni összeszedte minden bátorságát, és a férfi kezét odahúzta a melléhez.

Ekkor jött a nővér, az injekcióval. Megtorpant. „Mi a csuda!” - mondta magában. „Már kilencven évesek, de még mindig ezen jár az eszük. Hogy nem szégyellik magukat!”

Taxi

- Ott! Látja azt a dundi nőt abban a bordó ruhában? - szólt izgatottan a férfi. - Aki a taxisor mellett elsétált, és most nézeget.

A taxisofőr abba az irányba nézett, és nemsokára meglátta. Sötétedett, a nedves járdán villogtak a neonreklámok visszfényei.

- Látom. Odamegyünk.

- És látja azt a férfit, a kalapban? Úgy áll, hogy a hölgy ne vegye észre.

- Az a szakállas? - kérdezte a taxis.

- Nem. Akinek olyan piros a képe - mondta a férfi.

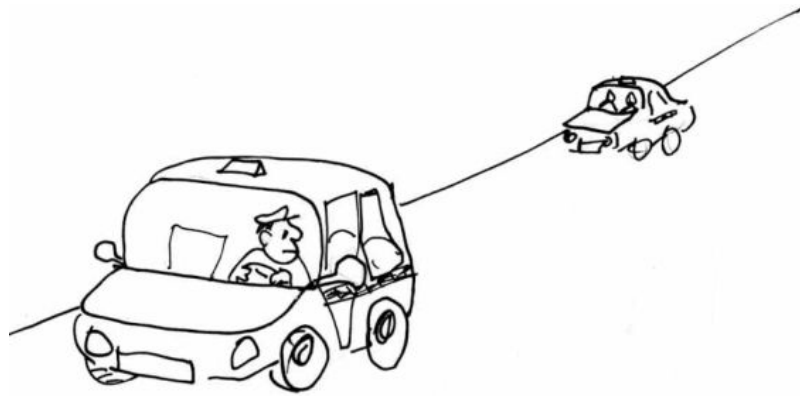
- Megvan. Most mi legyen?

- Hajtson oda a nőhöz. Látja, most felemelte a kezét. Taxira vár. Én most lecsúszom az ülésről, hogy a pasas ne vegyen észre. Maga vegye fel a nőt, és hajtson el. Ahogy megbeszéltük. Menjen át Budára. Aztán vissza Pestre. Ahova akar. De legalább harminc percig vezessen - mondta a férfi, majd hirtelen eltűnt a hátsó ülés előtt.

A taxis végrehajtotta a feladatot. A nő ideges volt, kissé gyanakodva nézett bele a kocsiba, de amikor közelebb értek, gyors mozdulattal beszállt, hátra. A férfi mohón megragadta, izgatottan suttozkodott, a taxis mindenféle zajokat hallott, de nem akart hátranézni. Inkább az előbbi pasast figyelte, aki szintén intett egy taxinak. Gázt adott, és lassan kihajtott a körútra.

A hátsó ülésről tovább hallatszottak a zajok. Vetkőzés, sugdolózás, szuszogás... A visszapillantót tükörben egy pillanatra felvillant a nő fehér combja, de a férfit nem lehetett látni.

Jó ideig csendesen voltak. Aztán a nő erősebben kezdett szuszogni, sóhajtozott, nyögött. A taxis elkapta a tekintetét. Hajtott, jobbra fordult, majd balra. A másik taxi követte őket, de szemlátomást nem nagyon akart közelebb jönni.

Eltelt húsz-huszonöt perc. Egyszer csak a nő összeszedte magát, és tárgyilagos hangon megszólalt: - Most már lassan hazafelé kanyarodhatunk.

- Egy taxi követ bennünket - jegyezte meg a sofőr.
 - Értem. Akkor tegyen még egy kitérőt - mondta a nő.
 - Nem baj, ha sokat kell gyalogolnod? - kérdezte a férfi a nő lábainál.
 - Nem baj, szívem - válaszolt a nő.
 - Most hol vagyunk? - kérdezte a férfi.
 - A kioszknál - mondta a nő.
 - Hajtson be az Árpa utcába - mondta a férfi a taxisnak. - A hölgy kiszáll, én maradok. És én fizetek.
 - Ahogy parancsolják - mondta a taxis.
- Még két gyors fordulat, és már ott volt.
- Ugorj! - mondta a férfi. - És nagyon köszönöm!
 - Oké. Aranyos voltál. És vigyázz magadra, édes!

A kocsi megállt, a nő kiszállt, és a taxi tovább indult. A sofőr látta, ahogy a másik taxi is arra fordul, lelassít, szinte lépésben követi a nőt. Aztán újabb kanyar következett, és akkor már eltűntek a sofőr szemei elől.

- Menjen még egy kicsit - mondta a férfi.. - Ki kell fújnom magam.

Már megint fenn ült a hátsó ülésen, és a ruháját rendezgette. Vett egy mély lélegzetet, majd, mintegy magyarázatként, beszélni kezdett.

- Nem is tudja, milyen remek asszony ez. Ezért a kis örömeért, itt a taxiban, képes volt elutazni Győrbe, ott mászkált egész nap, a marha férjjel a nyomában, aki minden pillanatát figyeli, akit nem lehet lerázni.

- Az a pasas a férje? - kérdezte a taxis.

- Igen. Rosszul bánt vele, de irtó féltékeny. És kitartó.

A taxis hümmögött.

- El tudja ezt képzelni? Egy nap Győrben. És a férj ott lohol utána, nem lehet lerázni. Én, persze, nem vagyok ott, én itt szervezem a randit. És megjön a vonat. A férj akkor is a nyomában. A nő beszáll egy taxiba, a férj követi. Mindig a nyakán. Mindig a nyakunkon. De, szerencsére, ez nem jut az eszébe. Hogy éppen a taxiban. Azt hitte, üres a taxi, és ő továbbra is éberén figyel.

- Ez jó - mondta a taxis.

- Tudja, barátom, nekünk ez az egyetlen esélyünk. Győr helyett, persze, lehetne Veszprém, vagy Tatabánya. De túl kicsi hely nem lehet, mert ott nehezen lehetne eljátszani ezt a bujkálást meg követést.

- Nem irigylem magát - mondta a taxis, de rögtön meg is bánta. Ki akart maradni a bajból. A férfi azonban nem orrolt meg.

- Pedig nyugodtan irigyelhet. Ez a félóra megéri. Nekem meg. Hogy neki megéri-e, hát az más kérdés. Ő egy angyal. Ő feláldozza magát. Már ötször járt Győrben, és nem fárad bele. És mindig örül nekem. Örül ennek a félórának, a fárasztó, és voltaképpen teljesen értelmetlen nap végén.

A beszélgetés elakadt. A férfi mondott egy közeli címet, kiszállt, és fizetett. - Akkor megpróbálom máskor is magát hívni - mondta a férfi, miközben odaadta a jelentős mértékű borravalót. - Tudja, ez bizalmi munka.

A taxis tovább indult, de egy mellékutcánál megállt. A feleségére gondolt, és a szerelemre, amely lobog, de egyszer véget ér.

Kaland a villamoson

A villamoson észrevettem egy szép arcú nőt. Úgy látszik, ő is észrevett. Mosoly villant át az arcán. Közelebb lépek. Megint egy mosoly. Egy könyvet olvas. Megnézem a borítóját.

- Ó, ezt a könyvet én is ismerem - mondom halkan, hogy más ne vegye észre közeledési kísérletemet. - Egyik kedvencem. Azt a fejezetet elolvasta már, amiben a professzor megkéri a lány kezét?

- Még nem járok ott - szól a nő, szintén csendesen.

Ezáltal elkezdődik közöttünk valami titkos dialógus.

- Akkor nem lövöm le a poént - mondtam. - De az eleje is szép. Micsoda tájleírás...!

- Igen - válaszolt -, szinte úgy érzi az ember, hogy ott van az óceán partján, és csak fúj, fúj a szél...

Így beszélgetünk tovább. Aztán együtt szállunk le, és sétálunk, élvezve, hogy milyen jól megértjük egymást.

Megérkezünk a házukhoz. A hölgy behív egy teára. Feltesz egy szép lemezt. Felkérem táncolni.

Összesimulunk. Csókot lehelek a nyakszirtjére. A tánc közben lehuppanunk a kanapéra. Egymásra nézünk, én kérdően, ő igenlően.

** Az irodalom nem arról szól, ami ténylegesen megtörtént, hanem arról, aminek meg kellett volna történnie.*

Egymásnak teremtvé

A férfi nem volt különösebben jóképű, de valami megfogta benne a nőt. Tűz volt a szemében, a szenvedély bélyege az arcán.

Ahogy összenéztek, mindketten érezték, hogy van valami keresnivalójuk egymásnál.

Zötykölődve ment a busz.

A férfi közelebb manőverezett, s bár ekkor nem nézett arra, ezt a nő megérezte. Ilyen a női ösztön.

A férfi sokáig töprengett, hogyan szólíthatná meg. Végül összeszedte a bátorságát, és azt mondta:

- Milyen szép időnk van.

A nő nem felelt.

- Ilyenkor legszívesebben a Margit-szigeten sétálnék - folytatta a férfi. - Imádom a virágokat. Kegyed is szereti a virágokat?

A nő ekkor fordult feléje. Nem szólt, csak elmosolyodott.

- Tudja, valaha vidéken éltem - beszélt tovább a férfi -, az udvar tele volt virágokkal. Az édesanyám, Isten nyugosztalja, nagyon szerette a virágokat. Egy ideig még kertész is akartam lenni, de aztán más hivatást találtam.

- Mi a foglalkozása? - kapcsolódott be a beszélgetésbe végre a nő.

- Egy amerikai cégnek folytatok piackutatást. Szépen fizetnek. Csak, tudja, mit ér a sok pénz, ha egyedül él az ember...

- Nincs család?

- Volt. Elváltunk. Az asszony vitt mindent. Gyereket, lakást, autót, víkendtelket. Évekbe telt, amíg valahogy rendbe jöttem.

- Most már megint mindene megvan?

- Hát, autó, ház, nyaraló, még egy jacht is. De asszony, gyerek nincs.

- A gyerekével nem szokott összejönni?

- Á, ellenem neveli. És semmit sem tehetek. Pedig imádom. Próbálkoztam a gyerekes anyákkal is, de eddig nem jött össze. Bizalmatlanok.

A nő bólintott. - Nehéz. Mindenki mindenkit átver.

Hallgattak. Aztán a nő szólalt meg: - Na, én itt leszálok.

- Leszálok én is - mondta a férfi.

Egymás mellett mentek.

- A könyvek érdeklik? - kérdezte a nő.

- Nagy könyvtáram van - válaszolt a férfi. - Adytól Zoláig minden.

- Én nagyon szeretek olvasni - mondta a nő. - Legutóbb Wole Soyinkától olvastam A fékevesztettség évadát.

- Jó? - kérdezte a férfi.

- Tudja, *szokatlan hangvételi regény, a cselekménye nehezen követhető, alakjai elmosódottak, mégis erőteljessé teszi a lírai stílusa. Meg folklór- és mitológiai vonatkozásai is vannak.*

- Aha. És hogy áll a zenével?

- Imádom. Különösen Mozartot.

A férfi elismerően bólintott.

- Megértem. *Mozart egyike volt a legnagyobbaknak. Megragadó közvetlenségű zenei nyelve, dallamainak hajlékonysága, gazdag invenciója, hangzási szépségei, mely a naivitástól a démoniig, a kedélyességtől a bensőségesig terjed...!*

- Én szeretek múzeumba is járni - mondta a nő. - Tudja, a németalföldiek, Holbein, Dürer, Van Eyck, Rubens...

- Meg a spanyolok - mondta a férfi -, Velazquez, Goya...

- Vagy a röneszánsz, Giotto, Signorelli, Caravaggio...

- Azt hiszem, nekünk nagyon hasonló az ízlésünk - szólt a férfi. - És ha ennyire szereti a szép festményeket, bizonyára a virágokat is szereti.

- Szeretem - mondta a nő. - Most már mehetünk a Margit-szigetre.

Elindultak, tovább beszélgetve a művészeti és esztétikai kérdésekről, időnként áttévedve a filozófia területére is.

A magnóliáknál a férfi megfogta a nő kezét. A nő engedte. Hagyta, hogy elszongítsák a szép szavak, a tüzes szándékok.

Egész délután a Szigeten kóboroltak. Épp a kis tónál - és a posztmodern narratíva tarthatatlanságánál - jártak, amikor a férfi átkarolta a nő derekát.

Aztán elkezdtek közös terveket szövögetni.

Milyen szép is lenne, ha egész életünket ettől kezdve együtt tölthetnénk, sok gyerekünk lenne, és múzeumba meg hangversenyekre járna az egész család - mondta a férfi. - Úgy érzem, bennünket az Isten is egymásnak teremtet.

A nő erre csak annyit mondott, hogy „óh” - és fejét a férfi vállára hajtotta.

Amikor már harmadszor jártak körbe, a férfi egy alkalmas padot talált. Leültek, és átölelték egymást.

- Megígéred, hogy soha nem hagysz el? - kérdezte a nő.

- Hogy kérdezhetsz ilyet, édes? - mondta a férfi. - Most, hogy megtaláltam, életem nagy szerelmét!

- Nagyon szeress - mondta a nő, és hozzásimult a férfihoz. - Szeretném végre megtudni, milyen, amikor nagyon szeretik az embert.

A férfi a nyakát csókolgatta, aztán a száját, majd bontogatni kezdte a nyári ruhát. A nő némi tiltakozás után engedett.

Ott szuszogtak a padon, egyre jobban felajzva.

Aztán a férfi felkapta a nőt, és lefektette a pad mögé, a fűbe.

A szuszogás lihegésbe ment át, a lihegés kéjes nyöszörgésbe. Majd nagy csönd lett.

Egy idő után feltápáskodtak. Rendbe szedték a ruhájukat, eltávolítva a fűszálakat.

- Jót dugtunk - mondta a férfi.

- Jót - mondta a nő. - És most hova megy?

- Haza, az albérletbe. A feleségem már biztos aggódik. Reggel azt mondta, töltött káposztát főz. Az a kedvencem. És kegyed?

- Én is haza, az emberemhez. Imád engem, de már három hónapja nem nyúlt hozzám.

- Hogyhogy? - csodálkozott a férfi. - Három hónapja?!

- Igen. Azóta, hogy Algériából AIDS-esen jöttem haza.

- Mi...? - suttogta a férfi. Lesújtottan lerogyott a padra. A nő fogta a kezításkáját, és elindult a villamosmegálló felé.

Püntyike

Véletlenül futottak össze. Béla ügyeket intézett, Eszter pedig az orvostól jött. Kérdezték egymást, és beszámoltak életük alakulásáról.

Aztán Béla megkérdezte:

- Hát Püntyike hogy van?

- Hogy lenne. Unja magát - mondta Eszter.

- Egy ilyen nagy lánynak már magában is el kell tudni lenni - vélte Béla.

- Persze. Elvan ő egyedül is. De azért néha nagyon hiányzik neki a társaság - mondta Eszter.

- Szeretném már látni - mondta Béla. - Gondolod, hogy megzavarnám?

- Á, dehogy. Az ismerősei közül téged kedvel a legjobban. És mikor is láttad utoljára?

- Van annak már egy hónapja is - mondta Béla. - Nekem is gyakran eszembe jut.

- Hát látogasd meg!

- Azt mondd?

- Örülne neked. Már régóta nem volt látogatója. Nemrég átesett egy fertőzésen.

- Csak nem? - hűledezett Béla.

- Ne félj, nem kapod el. Már teljesen rendbe jött.

A férfi tanácstalanul álldogált.

- Na, mi lesz? Meglátogatod Püntyikét? - kérdezte Eszter, egy pici türelmetlenséggel a hangjában.

- Lássuk csak - mondta Béla. - Ma délután még be akartam ugrani a postára, valami értesítés jött. De az várhat.

- Neked kell eldönteni, mi a fontosabb - mondta Eszter.

- Püntyike - mondta Béla.

A szemük összevillant. Aztán már keveset beszéltek. Kézen fogva mentek, gyors léptekkel.

A liftben Béla magához húzta Esztert.

- Ne itt - mondta Eszter. De a férfi kezét fenn hagyta a mellén.

A lakásban elkezdtek egymást vetkőztetni.

Rázuhanak az ágyra, mohón tapogatva, simogatva egymást. A bugyi is a szőnyegen kötött ki.

Béla oda tette a kezét, majd nemsokára behatolt.

És Püntyike örült.

Húvös reggel

K. Jakab reggel nem hallgatta meg az időjárás-előrejelzést. Mivel előző nap meleg volt, és a kockás rövidujjú inget is alig négy napja kezdte hordani, meg sietett is, nem teketóriázott, hanem gyorsan bekapta a reggelit, és rohant le a lépcsőn. Odakinn megcsapta a dermesztő hideg. Megbánta már, hogy nem öltözött melegebben, de késésben volt, ezért nem ment vissza, hanem megszorozta a lépéseit, hogy ne fázzon.

D. Bálint is elfelejtette meghallgatni az időjárás-előrejelzést. Kávéfőzés közben kicsit elhúzta a konyhafüggönyt, és kinézett. Láta, hogy odalent egy rövidujjú inges alak halad, megnyugodott, hogy nem változott az időjárás, megitta a kávé, csomagolt, és már porzott is lefelé a lépcsőn. Odakint megcsapta a dermesztő hideg, megbánta, hogy ilyen könnyen öltözött, de már nem akart visszamenni, csak káromkodott egyet, és sietett a buszhoz.

F. László is elszalasztotta az időjárás-előrejelzést, ő is késésben volt, de mint szenvedélyes dohányos, elszívott még egy cigarettát az erkélyen. - Kurva hideg van - állapította meg magában, és felvette a télikabátját, úgy indult el hazulról.

B. Gergely sem hallgatta meg az időjárás-előrejelzést, de amikor kinézett az ablakon, meglátta F. Lászlót, amint a buszmegálló felé siet. Úgy látszik, lehűlt az idő, télikabátot vesznek az emberek - mondta magában, és ő is elővette a téli dzsekit.

És akkor helyreállt a rend. Ettől kezdve mindenki az időjárásnak megfelelően, melegen öltözve indult el otthonról.

Így mentett meg F. László a meghűléstől egy egész lakótelepet. És az is nyilvánvalóvá vált, hogy a dohányzás nem mindig árt az egészségnek.

Csöng a telefon

Csöng a telefon.

- Kolonits Bélánével beszélek?

- Nem.

- Kolonits úr?

- Nézze, én egy besurranó tolvaj vagyok, és nincs sok időm. Ha lediktálja, leírok nekik egy üzenetet, de siessen!

Lecsapja. Megbánom, amit mondtam. Még képes, és rám küldi az URH-t.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló, ajánlhatok egy...?

- Jaj, maga az? Megismerem a hangját. Azt mondta, hogy elveszített egy biciklipumpát a Keletinél. Képzelve, megvan. Valaki leadta.

- Biciklipumpát?

- Vagy egy kalitkát, papagájjal. Vagy egy orosz agárt, kalitka nélkül. Mit érdekl ez magát? Az a fontos, hogy megvan.

Ez is lecsapja.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló, Kolonits úr?

- Igen. Örülök, hogy jelentkezett. Kérem, a szuka teljesen szobatiszta.

- Miféle szuka?

- Hát a labrador. Ami a hirdetésben szerepelt. Kicsit sokat eszik, de higgye el, ez nagyon ragaszkodó.

- Én a Garancia Biztosítótól...

- Ehhez kérem nem kell semmiféle biztosító, emellett teljes biztonságban érezheti magát.

- De értse meg...

- Ja, a legjobbat nem is mondtam. Adunk ajándékba egy gyerekágyat is. Abba éppen belefér.

Lecsapja.

* * *

Csöng a telefon.

- Szép napot kívánok. Szeretném felhívni a figyelmét egy akciós szex-vitaminra.

- Tudja, mit? Cseréljünk! Én szőrösödés elleni tapaszt árulok.

- Minek nekem a szőrösödés elleni tapaszt?

- Minek nekem a szex-vitamin?

Leteszi.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló, elrabolhatom egy percét?

- A világ a végső pusztulás felé rohan.

- Én csak arról szeretném tájékoztatni, hogy...

- Bizony, barátom, közelednek a végső napok. Az Apokalipszis négy lovása nemsokára átgázol rajtunk, és...

- Érdekes, amit mond, de...

- Térjen meg! Amíg nem késő. Olvasgassa az Őrtorony című tudományos folyóiratot!

- Maga jehovista, vagy mi?

- Nem voltam az, de meggyőztek. Fél óra alatt. Maga is be fogja látni, csak hallgasson végig. Jézus még megmentheti magát.

- Ide figyeljen,...

- Hagyja végigmondani. Jézus még megmentheti, de csak akkor, ha azonnal csatlakozik a követőihez. Mi vagyunk a remény. Várjon, ne tegye le!

Leteszi.

* * *

Csöng a telefon. Érzéki női hang.

- Jó reggelt! Hallott már a SuperSlim tablettáról?

- Milyen szép selymes hangja van.

- A SuperSlim tablettát egy rendkívül hatékony készítmény, amelyet Nobel-díjasok fejlesztettek ki.

- Elképzelem az alakját. Enyhén molett, ugye?

- A termékünket a világ minden részén bejegyezték.

- Maga mindenesetre ne szedje! Imádom a molett hölgyeket.

- A SuperSlim tablettából eddig már 12 millió doboz kelt el.

- Ezt személyesen kell megbeszelnünk. Várjon, hadd írjam fel a telefonszámát. Tartsa a vonalat!

Mire visszajövök a papírral, letette.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló! Halló?

- Boncterem. Ki halt már meg megint?! Ha nem бүдös, hozzák holnap!

Egy pici csönd, aztán megszakad a vonal.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló!

- Korzsunov. Eta tü, Kóosztya?

A vonal végén suttogás: - Ez nem jó szám, bassza meg.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló! Egy előnyös üdülési jogot ajánlunk.

- Mi van? Nem hallom.

- ÜDÜLÉSI JOGOT AJÁNLUNK!

- Nem tud hangosabban beszélni? Egy szót sem értek.

- Ü - D Ü - L É S !!!

- A fene egye meg, elromlott a telefonom. Ki kell hívni a szerelőt.

Megszakad a vonal.

* * *

Csöng a telefon.

- Az elmeegógyintézetet hívta - mondom. - Ha új beteg, nyomja meg az egyes gombot. Ha már nyilvántartott pszichopata, nyomja meg a kettes gombot, és utána gépelje be a huszonnégy jegyű azonosítóját. Ha nincs betegségtudata, akkor nyomja meg a kettőskereszt gombot, és várja meg a rohamkocsit.

- Jaj, mellétárcsáztam. Bolondok háza! Meg kell bolondulni.

Leteszi.

* * *

Csöng a telefon.

- Halló?

- Halló. Központ. Maga az?

- Hogyhogy?

- Semmi, semmi, örülök, hogy hívott. Beszéljünk! (Félre:)

- Fiúk, mérjétek be!

- Mit mondott?

- Nem érdekes. Csak beszéljen! Nemsokára személyesen is megismerkedünk.

- Ezt egyáltalán nem értem.

- Nem baj. Csak beszéljen, beszéljen, ne tegye le!

Leteszi.

* * *

Csöng a telefon.

- Kolonits úrral beszélek?

- Nem tudom.

- Hogyhogy? Maga kicsoda?

- Nem tudom.

- Most viccel?

- Nem tudom.

Lecsapja. Hogy miért így reagáltam? Nem tudom.

* * *

Csöng a telefon.

- Özvegy Kolonits Bélánét keresem.

- Kolonits. Ha az özvegyemmel akar beszélni, este 8 után hívja. Addig én... visszamegyek.

- Jaj, ne haragudjon, Kolonits úr, nálam özvegy szerepelt. Ezt nem értem.

- Azt hiszi, én értem? De a világon sok minden van, fiatal barátom, amit nem értünk. A halálon innen és a halálon túl.

A telefon másik végén hosszú csönd. Most én teszem le.

Én vagyok a Világ

Egy nap arra ébredtem, hogy én vagyok a Világ. Első gondolatom az volt, hogy nyilván megbolondultam, és egy pszichiátriai klinika n kezelnek ezzel a téveszmével, de nem. Magamba néztem, és láttam a pislákoló csillagokat, csápoltak a különböző galaxisok spirálkarjai, és ezt az egészet belülről érzékeltem, én voltam a spirálkar, és benne a csillagok is, külön-külön. Időnként megrándultam, ilyenkor felrobbant bennem egy szupernóva, de persze az is én voltam, és láttam, ahogy fénysebességgel sugárzódok szét, egyszerre milliárdszor milliárd darabban. És én voltam az az égítést is, amelyikbe belefúródtam, engem szurkáltak a kozmikus záporok.

Sok időbe telt, amíg rájöttem, hogy tetszés szerint tudom változtatni a nézőpontomat, tehát rajtam múlik, honnan szemlélem ezt az egészet, azaz önmagamat.

Azt mondtam, hogy ez az átalakulásom egy bizonyos napon történt, de persze az időnek már nincs jelentősége. Minden attól függ, hogy milyen távolságból szemlélek valamit. Ha távolabbról, akkor a szemlélt tárgy - mondjuk, a Föld - egy korábbi állapotát látom, ha közelebbről, akkor a jelenét. De egy bizonyos értelemben a jövőjébe is belelátok. Látom például azt az aszteroidát, amelyik majd 765 év múlva telibe fogja találni a Földet. Nem tudok változtatni a pályáján. A Világ vagyok, de nem az Isten.

Jut eszembe... Istennek eddig semmilyen nyomát nem érzékeltem. Emberi tudatom maradványai szerint léteznie kell, de Világként az a benyomásom, hogy teljesen magamtól működöm. Azazhogy nem is annyira működöm, mint inkább csak vagyok. Ok nélkül és cél nélkül. Ha Isten teremtett, akkor bizony magamra hagyott.

Hol is tartottam? Ja, a Föld. Aránylag gyorsan sikerült megtalálnom. Tényleg olyan, ahogy az űrhajósok látták. Csak kisebb. Egy jelentéktelen porszem a világmindenségben. Talán nem is érdekelne, ha nem lenne rajta élet, és ha barátaim, rokonaim nem élnének ott.

Ahogy közeledtem, először a régmúlt eseményeinek látványa jutott el hozzám. Valami nagy végbélkúp-félét építenek. Aha, azok a piramisok. Aztán úgy bugyborékol minden, mint a kása, itt is, ott is füstfelhő tört az égnek. Az lehetett az első világháború. Aztán megint égő városok és erdők. Egy nagy villanás: Hiroshima. Magyarországra fókuszáltam. Tanúja voltam saját megszületésemnek. Nehéz szülés volt, de megérte.

Sokkal közelebbről láttam, ahogy kisdobosként az amerikai imperialisták koreai beavatkozása ellen tüntetnek. Ez az 1951-es esztendő lehet. Aztán megpillantottam Budapestet, ahol megint robbanások és lövöldözések fényei villantak. 1956. (Érdekes, láttam a bevonuló tankokat, de nem láttam, hogy a kormány a helyén lenne.)

Megint elrugaszkodom. Ott vagyok, ahova gondolom magamat. Furcsa félelem fog el. Érzem, ahogy tágulok, ahogy hűlök, és lassan a darabjaimra hullok szét. Az emberi élet korlátai közül kiszabadulva sem lehet részem az öröklétben. Nemcsak minden újszülöttel megszületek, de naponta sok millió haldoklóval együtt meg is halok. Nem könnyű ezt elviselnie valakinek, akinek ilyen érzékeny a lelke.

Eszembe jut, amit ember koromban olvastam a pulzáló világegyetemről: a Nagy Ősrobbanás után az Univerzum tágul, de egy idő után a távcsövekkel nem látható fekete anyag vonzására ez a tágulás megáll, és a folyamat a visszájára fordul, az anyag összeroskad magába, hogy majd az elviselhetetlen tömörség nyomán újra felrobbanjon. De úgy érzem, hogy a tágulás egyre folytatódik, sőt, gyorsul, úgyhogy nem vagyok már annyira biztos ebben. Fekete lyukként beszippantom a csillagokat, de ki is

öklendezem az anyagukat, és ezen a folyamaton nem tudok változtatni.

Megint a Földre koncentrálok. Érzem, ahogy nőnek a hegyek, távolodnak a földrészek, pusztulnak a növények és állatok. Gazellaként attól rettegek, hogy elkap az oroszlán, oroszlánként attól, hogy lelőnek, faként érzem, ahogy kívágnak, de favágóként már amiatt szitkozódok, hogy ennyi pénzből nem lehet megélni. Politikusként cseleket szövök, állampolgárként tüntetek, lovas rendőrként magamat kardlapozom, és én maradok ott a kövezen véresen.

Én vagyok a város, rajtam száguldanak az autók, érzem a kibírhatatlan bűzt, és én vagyok az eső, amely végül lecsapja a széndioxidot. Ahogy Budapestet szemlélem, látom az egyes épületeket, én vagyok a lift, és én vagyok az, aki beszáll.

Téged is látlok, nyájas olvasó, ahogy ráncolod a homlokodat, és nem nagyon akaródzik tovább olvasni ezt a sok sületlenséget. Te is én vagyok, tudom, mit érzel. A te bőrdbe bújva abba-hagyom az olvasást, és iszom egy kávét. Rendben. De a történet akkor is folytatódik, ha nincs olvasója. Én létezem tovább - amíg csak világ a világ.

Visszatekintve

Visszatekintve mindig elmosolyodom, ha eszembe jut, mennyire féltették őseink a Földanyát. Azt mondták, hogy majd nem éli túl a mértéktelen környezetrombolást. A Földanya köszöni szépen, jól van, túlélte az embert. Az ember nem élte túl. Pontosabban, jelentős mértékben át kellett alakulnia, hogy maradjon belőle valami.

Kezdődött a betegségekkel. A romló levegőminőség miatt mind többen haltak meg légúti megbetegedésekben és a különféle rákfajtákban. Akik megmaradtak, azoknak a szervezete toleránsabb lett a széndioxiddal, a kozmikus sugárzással, valamint az ólommal és egyéb nehézfémekkel szemben.

A jéghegyek elolvadása miatt óriási földterületek kerültek víz alá. Megkezdődött a Nagy Népvándorlás. Pontosabban a menekültáradat miatt keletkező fegyveres konfliktusok korszaka. A határokat lezárták, és azt, aki el akart jutni az ígért egyre zsugorodó földjére, kíméletlenül lemészárolták.

A rossz helyen fekvő államok is kifejlesztették saját nukleáris fegyvereiket, de ezeket értelemszerűen nem vethették be a fejlett területek ellen, hiszen akkor nem tudtak volna mit elfoglalni. Ezért egymás ellen folytattak gyilkos háborút, amibe időnként a fejlett országok is beszálltak. Körülbelül százhatvan nukleáris szerkezet robbant fel, és ezek a fejlett régiókban is tovább rontották az életlehetőségeket.

Az irdatlan pusztítás következtében az emberiség összlétszáma jóval egy milliárd alá csökkent. De nem ez volt a meglepő, hanem a biológiai átalakulás. A háborúk óta eltelt harminc-valahány nemzedék alatt egy új faj jött létre. A ma élő ember szabású élőlények (akikhez magam is tartozom) alacsonyak, a ki-

fejlett egyedek sem haladják meg a 80 centit. A testükhöz képest nagy a fejük, a végtagjaik elcsökevényesedtek, a szemük pedig fokozatosan alkalmazkodott a sötéthez. Mert azt mondanom sem kell, hogy a légköri és sugárszennyezést csak a barlangok mélyén lehetett túlélni.

Mivel az atomháborúk nem az én vidékemen zajlottak, itt megmaradtak az épületek, a gépek és a szerszámok. Csak a kezelésük vált sokkal nehezebbé, a mi méretcsökkenésünk miatt. De átméretezés révén ezt a problémát sikerült megoldani. A könyvtárainkban megőrződött a felhalmozódott tudás túlnyomó része, így az akkori emberek kultúrája sem merült feledésbe. Joggal tekinthetjük magunkat a korábbi emberek utódjainak.

A szennyezettség miatt a földművelés és állattenyésztés persze lehetetlenné vált, viszont váratlan táplálékforrás jelent meg: az ízeltlábúak. A pókok, csótányok, cserebogarak óriásira nőttek, és elszaporodtak. Vadászni sem kell rájuk, ugyanis ők vadásznak ránk. Tömegesen jelennek meg a barlangjaink bejáratánál, ezért csak annyit kell tennünk, hogy az erre a célra kialakított fegyvereinkkel megpörköljük őket. Jön a bogár, a csápjai érzékelik, hogy a barlangban ennivaló van, de ahogy átlép egy bizonyos vonalat, a lángszóró már meg is sütötte. Ha sokan égnek meg egyszerre, akkor akár hetekre, hónapokra is ellátnak bennünket fehérjével.

A megmaradt könyveket összegyűjtöttük. Én azért tudok annyit a múltból, mert én vagyok a könyvtáros. Nem könnyű munka ez. A polcok nagyon magasan vannak, a könyvek túlságosan nehezek. De egy elhagyott óvodában talált konstrukciós játékkészlet segítségével kezelni tudom az anyagot.

Az időm nagy részét itt töltöm. Munka után sietek haza a feleségemhez. Azaz ötünk feleségéhez. Sokan terméketlenek, így a szülni tudó asszonyok körül nagy családok alakultak ki. A szerelmi életünk kiegyensúlyozott, mindenki sorra kerül. Ilyen körülmények között a nőközösség az egyetlen megoldás. Tulaj-

donképpen most valósult meg a kommunizmus. Bár Marx és Engels nem így képzelték el.

Ezt a kis feljegyzést a jövő történészeinek szánom. Becsomagolva a könyvtár padlójára helyezem. Mert hátha nem érik fel az asztalt.

Exodus

1. Valami közeledik

Ezt a naplót az Exodus nevű úrhajón kezdem el írni. Azon a napon, amikor nekivágtunk bizonytalan küldetésünknek, hogy megmentsek a földi ember genetikai örökségét az elkerülhetetlen kataklizma utáni időkre. Ez az új időszámításunk első napja.

De a napot mint időmértéket a jövőben aligha használhatjuk, hiszen már sosem jön fel és nyugszik le a nap, minden óra ugyanolyan. Belül a villanyfény, kívül pedig a koromsötét űr, amelyet csak a távoli csillagok fénye tarkít. Valójában jóval több csillagot látunk, mint ahogy a Föld légkörén keresztül megszoktuk. Szinte vakítja szemünket a sötét háttér előtt sziporkázó csillaglepel. De ez a sziporkázás sem igazán jó szó rá, hiszen a földi légkör híján a csillagok fénye sem változik, csak ég és szúr, szinte szúrja az ember szemét.

Egyelőre megtartjuk a huszonnégy órás napirendet, de a Földön kívül ennek már lényegében semmi értelme. Előbb-utóbb valamiféle új időbeosztás fog a helyébe lépni. Szerintem például ésszerűbb lenne a 6 órás napok használata: 3 óra fenn, és 3 óra alvás.

A történet persze nem most kezdődött, hanem három évvel ezelőtt, azon a napon, amikor világosság vált, hogy egy távoli égitest a Föld felé tart, és minden valószínűség szerint össze is fog ütközni vele. Én fedeztem fel azt az égitestet. De nem rólam nevezték el, hanem kezdetben egy számmal jelölték, utána az terjedt el, hogy „az Objektum”, végül pedig egyszerűen csak „Végzet” lett a neve. És erre jó okunk volt. Ez az égi látogató nem csak ijesztgetett bennünket, mint annyi társa azelőtt, hanem

azért jött, hogy közvetlenül és véglegesen megsemmisítse a földi életet. És lehet, hogy magát a Földet is.

A pasadénai obszervatóriumban dolgoztam akkoriban. Amikor egy este két felvételt egymásra raktam, észrevettem, hogy az egyik csillag egy picivel fényesebb lett, mint amilyen legutóbb volt. Egy ideig megtartottam magamnak a felfedezésemet, mert nem akartam pánikot kelteni, és a változás is olyan kicsi volt, hogy belefért a műszerek pontatlanságába. De ahogy teltek a napok, az eltérés mind észrevehetőbbé vált. Semmi kétség, valami volt odakint, ami mind közelebb került hozzánk.

Amikor megmutattam a főnökömnek, Ralph először kedélyeskedett, viccelődött, de néhány nap múlva már őt is feldúlta az az eshetőség, hogy valami készülődik a kozmoszban, ami ránk nézve végzetes lehet, és nem tudjuk megakadályozni.

Magában az a tény, hogy közeledik felénk egy üstökös vagy kisbolygó, még nem számított kivédhetetlen katasztrófának, hiszen évtizedekkel ezelőtt sikerült már megközelíteni néhány ilyen kis égitestet, le is szálltak rájuk a robotjaink, és az, hogy megváltoztassuk ezek pályáját, már csak a robbanóanyag mennyiségének kérdése volt.

Kivéve, hogy ezúttal egy óriási égitest közeledett. A számításaink azt mutatták, hogy nagyjából Hold méretű. A sebessége is nagyon nagy volt. Egy ilyen égitestet megközelíteni is nehéz, nemhogy leszállni a felszínére. És vajon mekkora robbanótöltet kellene a Hold eltérítéséhez?

Le voltunk sújtva. Dr. Kingstone, az obszervatórium igazgatója nem késlekedhetett már tovább, szólania kellett a kormányzat képviselőinek. (Közben arra is gondoltunk, hogy ezt az anomáliát nyilván az orosz és kínai tudósok is észlelték, de mindenki hallgat, mert nem tudják, mit tegyenek.)

Dr. Kingstone beszélt egy vezető kormányzati tisztviselővel, de az nem vette komolyan a dolgot, talán azért, mert éppen a

szabadságára készült. El voltunk keseredve. Aztán egy tudományos konferencián úgy adódott, hogy együtt teázhattam Mihail Durcevvvel, aki az orosz csillagászat legnevesebb szakértőjének számított (többek között ő fedezte fel a Durcev-halmazt, amelyik a Kuiper-öv néhány kisbolygóját foglalta magában, és amelynek tagjai meglehetősen egyformán viselkedtek).

Nem akartam ajtóstól rontani a házba, ezért csak célzásokat tettem.

- Mostanában nagyon felbolydult a csillagászati szakma, az embernek az az érzése, hogy valami nagyszerű felfedezés áll a küszöbön - mondtam.

- Felbolydult, igen. De a felfedezések igencsak lehangolóak is lehetnek.

- Találtak valami figyelemreméltót? - tapogatóztam tovább.

- Lehetnek égitestek, amelyek vagy a fényességüket, vagy a helyüket képesek drámai módon változtatni - mondtam, és az arcomat figyelte.

- Nocsak - mondtam, - találtak ilyen égitesteket?

Nem válaszolt, csak tűnődve kavargatta a teáját.

- Netán a Líra csillagképben? - kérdeztem, jól tudva, hogy csak ugyanarról az égitestről lehet szó.

- A mérések még semmit sem bizonyítanak - mondtam, látszólag közömbösen.

- De egyre fogy az idő - mondtam.

- Az bizony egyre fogy.

- A mi számításaink szerint még két, legfeljebb három évünk van.

- Mi is ugyanerre a következtetésre jutottunk - mondtam Durcev.

- És mit szándékoznak tenni? Értetik a kormányukat? Vagy az ENSZ-ben kellene felvetni a kérdést?

- Nagyon óvatosnak kell lennünk - mondta az orosz tudós, és hirtelen nagy fáradtság látszott az arcán.

Hát, így történt, hogy létrehoztunk egy amerikai-orosz ad hoc bizottságot, hivatalosan „a kisbolygók pályaváltoztatásából adódó speciális problémák tanulmányozására”. De egymás között csak úgy hívtuk, hogy „Végítélet Bizottság”.

2. A siralomház

Először csak a tudományos körökben terjedt el a hír, de aztán már nem lehetett elkerülni, hogy kiszivároгjon a különböző népszerű sajtótermékekhez és tévéállomásokhoz, nem is beszélve az Internetről, amelyen pro és kontra csoportok alakultak, és élénken vitatták a témát. Mi is ez? Az emberiség legnagyobb kihívása, vagy tényleg a Végítélet, amelyet meg is érdemeltünk? A pánik csak a középkori világvége-jóslatok hatásához volt mérhető. Azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy most tudományos alapossággal kiszámítható volt a globális katasztrófa.

A tudósok közt akadt, aki a hithez menekült: elkezdtek kételkedni a saját tévedhetetlenségükben. Hogy talán az egzakt számítások mégsem annyira egzaktak. Olyanok is akadtak közülük, akik a Bibliát vagy a maya jóslatokat kezdték tanulmányozni, abban a hiszemben, hogy mindez egy felsőbb lény akarata szerint történik.

A kormányoknak nagy gondot okozott ez a helyzet, de néhány hónapos meddő vita után egyetértettek abban, hogy ha az emberiség nem is kerülheti el a pusztulást, egyes egyedeket meg lehet menteni. Dr. Ranganathan, az ENSZ tudományos tervező bizottságának elnöke a világszervezet közgyűlésén úgy jellemezte a helyzetet, hogy ahogy minden embernek meg kell halnia, de a gyerekei és unokái révén hozzájárul a génjei öröklé-

valóságához, ez az emberiségből vett minta is az emberiség folytatása lesz, nekünk pedig ugyanúgy bele kell nyugodnunk a földi emberiség halandóságába, mint ahogy az egyén halálába is belenyugszunk. A katasztrófa elpusztíthatja a teljes élővilágot, de azt maga az emberiség túlélheti.

Ehhez építeni kellett egy megfelelő nagyságú űrhajót, és ki kellett választani az emberiség sokszínűségét tükröző mintát.

Miután holtpontra jutottak a külpolitikai csatározások arról, hogy melyik nemzetből hány embert szükséges bevenni a megmentendő mintába, egy tudományos központot hoztak létre, amely meghatározta az arányokat, de ehhez nem a nemzeti hovatartozást, hanem a genetikai sajátosságokat vette alapul. A teljesen egyforma DNS-kategóriájú emberek közül számítógép sorsolta ki a szerencséseket.

Nekem azért volt szerencsém, mert anyai ágon eszkimó, apai ágon pedig üzbég és afrikai vér is csordogál az ereimben, és a DNS-emet alkalmasnak találták arra, hogy az emberiség kevert génállományát segítsem megtartani. (Először arra gondoltam, hogy a felfedezésem jutalmául választanak majd ki, de azért inkább átkoztak, úgyhogy kerültem még a rá való hivatkozást is.)

Az anyagi alapokat aránylag gyorsan sikerült létrehozni. Nem volt már jövő, amire takarékoskodni kellett volna, minden nyersanyagot és minden energiaforrást felhasználhattunk.

Egy évvel ezelőtt sikerült megalkotni egy „bébi-űrállomást”, amely minden tekintetben utánozta a végső modellt, de kisebb méretben. Föld körüli pályán szerelték össze, mint később az igazít, de emberek helyett kutya utaztak rajta. A tévé közvetítést is adott róluk. A központ körüli forgatás révén sikerült létrehozni a mesterséges gravitációt. Érdekes volt látni, ahogy a kutyusok alkalmazkodtak hozzá, és már ugrálni is megtanultak a különleges körülmények között. Ennek a kísérletnek az eredményei alapján tervezték meg a valódi űrállomást.

Ekkor azonban drámai felfedezést tettek egy kínai obszervatórium tudósai. Kiderült, hogy a felénk száguldó égitest sebessége nőtt, feltehetően a Nap hatott rá gyorsítólag. A pályája is módosult egy picit, de a Földdel való összeütközése továbbra is elkerülhetetlen volt. Fogytán volt az idő, gyorsítani kellett a végső úrijármű építését.

Azt az úrállomást, amelyen most utazunk, a tervezettnél négy héttel előbb kellett összeszerelni, és ennek során már nem volt idő, hogy minden alrendszert kipróbáljanak. Ez volt a legnagyobb gépezet, amelyet az emberi kéz valaha alkotott. Egy gigantikus H betűre emlékeztetett. A H betű összekötő eleme több száz méter hosszú volt, tucatnyi leszállóegységgel, amelyek mintegy mentőcsónakként szolgáltak egy esetleges vészhelyzetben. Sokan úrkoporsóknak hívták őket, hiszen utasai az anyaűrhajó nélkül nem sokáig maradhatnak életben.

Az élelmiszert az úrállomáson termelték és cirkulálták, ugyanez történt az oxigénnel is. Korlátozott volt azonban a gyógyszer (kísérletet tettek a fedélzeti gyógyszergyártásra, de ez még nem hozott sikert).

Az úrállomás építői automatikusan bekerültek a megmenetendők közé, részben jutalomból, részben azért, hogy érdekeltté tegyék őket a megbízható kivitelezésben.

A Föld eközben egy siralomházra emlékeztetett. Mindenki, aki kimaradt a mintából, tudta, hogy rövidesen meg fog halni, legfeljebb az volt a kérdés, hogy a gigantikus összeütközésben pusztul-e el, vagy néhány nappal később, amikor megszűnnek az élet feltételei a Földön.

Voltak olyan vallási szekták, amelyek tagjai abban bíztak, hogy ha túléljük az utolsó ítéletet, egy új világban fognak tovább élni. Ezek a Föld különböző pontjain bunkereket ástak, és hónapokra elegendő élelmiszert halmoztak fel.

Ugyanígy föld alá és hegyi barlangokba bújtak a kormányok operatív parancsnokságai is, hiszen az ő felelősségük volt a földi élet utolsó napjainak, netán hónapjainak a levezénylése.

A nagy egyházak a maguk módján reagáltak. Magyarázták az eljövendő eseményeket, vigaszt nyújtottak, és felvázolták az élet utáni élet perspektíváját. Ha nem is tudtak igazán segíteni, ezzel legalább valami emberi dimenziót vittek bele a megváltoztathatatlan eseményekbe.

Bennünket két hete vittek fel az Exodusra, hogy megismerkedjünk a berendezésekkel és kipróbáljuk őket. Ma indultunk útnak, és nem tudok nem könnyes szemmel tekinteni az alattunk látható égitestre, amelyet nemsokára nagy kozmikus összeütközés ér, és nagy az esély rá, hogy elpusztul.

Sokszor jutnak eszembe Ciolkovszkij szavai: „a Föld az emberiség bölcsője, de nem élhetünk mindig a bölcsőben”. Persze. Nem mindegy azonban, hogy a gyerek maga mászik ki a bölcsőből, hogy felfedezze a külvilágot, vagy még éretlen csecsemőként kiborítják: „tessék, most már élj meg a saját lábodon”. Mi éretlen csecsemők vagyunk, a kozmosz meghódításának még nem jött el az ideje.

Hazátlan, anyátlan árvákként indulunk el egy ismeretlen világ felé, miközben minden idegszálunkkal az anyai ölbe vágyunk.

Elfáradtam. Holnap folytatom. „Holnap?”

3. Búcsú a Földtől

A tegnapi nap eseményeihez tartozik még, hogy miután összeszedtük magunkat, növeltük a sebességünket, egyre jobban eltávolodtunk a Földtől, és a Holdat elkerülve kijebb jutottunk a Nap körüli pályán.

Ekkor azonban történt egy drámai fejlemény. Kiderült, hogy a közeledő idegen égitest ránk is hatással van, mintha vissza

akarna húzni bennünket, hogy ne menekülhessünk meg a Végzet elől. Némi zavar után magasabb fokozatra kapcsoltuk a hajtóműveket, és így sikerült kivonnunk magunkat a halálos vonzerő köréből. Ez volt az első izgalmas esemény utunkon, amit sikerült átvészelnünk. De mindenki tudta, hogy ez még csak az első volt azok közül, amelyek az ismeretlenben várnak ránk.

A hajtóműveink nukleáris üzemanyaggal működnek, még-hozzá úgy, hogy az atomreaktoron kívül van egy termonukleáris meghajtó elem is, de azt a Föld közelében nem tudtuk kipróbálni, ezért csak remélhetjük, hogy a mérnökök számításai helyesek voltak.

* * *

Megint eltelt 24 óra, ami a Földön egy napnak számítana, de itt már semmi relevanciája sincs.

Ma délelőtt a Hold már csak egy futball-labdának tűnt, és egyszerre láttuk a Földdel. A szívembe hideg költözik, amikor arra gondolok, hogy ez egyirányú út, és soha többé nem látjuk már a bolygónk kék légkörét, barnálló vagy zöld színű kontinenseit.

Időnként bekapcsoljuk a televíziót, és kábán nézzük a földi tv-műsorokat, híradókat. Látjuk a nyugtalanságot, a tüntetéseket, és azt, ahogy a kormányerők megpróbálják fenntartani a rendet.

Működik még az Internet, és időnként sikerül beszélgetni a barátainkkal. Irigyelnek bennünket, mert megússzuk a közvetlen katasztrófát, de nekünk is nagyon rossz. Egyszerre érzünk lelki-ismeretfurdalást és félelmet a ránk váró bizonytalan jövőtől.

A Végzet objektum a kiszámított pályán halad, és egyre közeledik a Földhöz. Iszonyú, hogy nem tehetünk semmit. Már csak néhány hét van hátra az ütközésig.

Az űrhajón még mindig súlytalanság van, de azt ígérik, holnap kipróbálják a mesterséges gravitációt.

* * *

Utolsó bejegyzésem óta 70 óra telt el. Ez körülbelül három földi napnak felel meg. Ezalatt csak annyi történt, hogy kísérletképpen bekapcsolták a mesterséges gravitációt. Fura érzés, még nem szoktuk meg, de sokkal jobb, mint a súlytalanság. A legérdekesebb az, hogy bár a tárgyak lefelé esnek, a fejünket könnyebbnek érezzük, mint a lábunkat. Nem akkora a központtól való távolság, hogy ez a különbség ne lenne feltűnő. Igazából a padlón fekve tudjuk élvezni, hogy normális súlyunk van. Aki áll, az időnként szédülni kezd. De ezt is biztosan meg fogjuk szokni. A kísérletet azonban hamarosan leállítják, és kiértékelik az eredményt.

* * *

Na, megint eltelt néhány földi nap. Közben átestünk néhány kiképzésen, egy pszichológus is foglalkozott velünk. Ennek köszönhetően elmúlt vagy enyhült néhány társunk letargiája. Nehéz belenyugodnunk a sorsunkba, abba, hogy tehetetlenül sodródunk a világűrben, mindenfajta cél és perspektíva nélkül, mint a hajótöröttek, remélve, hogy valaki majd ránk talál, és kiment bennünket, és végül hazakerülünk a szeretteinkhez. Csak most nincs senki, aki megmenthetne, és nincs hova visszatérni.

Már olyan messze kerültünk a Földtől, hogy csak egy pici pontnak látjuk, a Hold pedig szinte eltűnt. Mindenütt a fekete világűr borul ránk, és ez nagyon ijesztő élmény.

Közben nézzük a földi tévét, de ez olyan, mint amit a lelkek érezhetnek a mennyországban. Látjuk a földi embereket, de semmi hatással nem lehetünk rájuk. Még néhány nap, és bekövetkezik a katasztrófa.

Az emberek odalent (ha egyáltalán van értelme a lentnek és a föntnek) egyre idegesebbek. Bár már csak néhány napjuk maradt, nem törtek ki nagyobb zavargások, a kisebb eseteket a rendőrség is kezelni tudja. Pakisztán és India között pattant csak ki egy kisebbfajta háború, a Himalája egyes magaslatainak birtoklásáért. Ezt nem is értem. Nem mindegy már, hogy kié lesz az a néhány istenverte hegycsúcs, amikor minden elpusztul?

Ugyanilyen érthetetlen, hogy arab szomszédai rátámadtak Izraelre. Úgy látszik, csak ezzel tudják levezetni az elkeseredésüket. Jeruzsálem utcáin öldöklő küzdelem folyik, mintha számítana, hogy ki hal meg előbb és ki később. Szomorú és lehangoló látvány.

* * *

A bejegyzéseimet most folytatom. Már magam sem tudom, hány földi nap telt el, mióta elindultunk. Az idő múlását egy fedélzeti óra mutatja, de már elszoktunk a 24 órás viszonyítási alaptól, egyáltalán nem tudjuk követni. Ez egyfajta időtlenséget okoz bennünk. Vagyunk, és ez nagyon jó, de mind jobban elszakadunk a valóságtól.

A valóság pedig az, hogy rövidesen bekövetkezik az összeütközés. A Végzet tovább növelte a sebességét (mint csillagász, el sem tudom képzelni, hogyan lehetséges ez, de talán a számítássaink voltak rosszak), és már csak nagyon kevés idő van hátra.

* * *

Valamivel később folytatom. A társaim lenyűgözve ülnek a képernyő előtt, és bámulják, hogyan morzsolódik össze a Föld a rá törő, gonosz égitest hatására. Nekem nincs lelkiem ezt nézni. Legalábbis nem élőben. Majd megnézem később, felvételen, ha annyira akarom. De most nem tudom elképzelni, hogy akarjam látni a Föld agóniáját.

A tévéállomások nem működnek, nyilván már közönségük sincs, aki eddig kibírta, az a szerettei körében várja a halált, és aki hisz benne, az Istenhez imádkozik.

Csak néhány meteorológiai műhold folytatja az adást. Még élnek odalent, de ez már nem élet, hanem a földi élet utolsó vonaglása. Rosszul leszek, ha csak rágondolok.

Búcsúzom tőled, Anyaföld, felneveltél bennünket, és útra bocsátottál, már nem vagy velünk, csak az emléked melengeti a szívünket. Elárvultunk, a saját lábunkra kell állnunk, de a lábunk alatt nincs talaj.

4. Emlékek sűrűjében

A Föld meghalt, nincs többé. Azok, akik nézni tudták, látták, ahogy meghasad, a mélyből vulkánok törnek elő, az óceánokon szökőárok keletkeznek, és elborítják a szárazföldet. És mindenfelé repült a törmelék. Egyik-másik még az űrállomásunkat is utolérheti.

Nincs mit tennünk, hiába a foglalkozások, a terapeuták szorgoskodása. Az egyetlen dolog, amibe kapaszkodhatunk, a földi emlékeink felidézése. Ülünk magunkba merülve, és látjuk a vidékeket, a városokat, újraéljük a gyermekkori élményeinket. Látom anyámat, ahogy hintáztat, vagy óvodába visz, látom apát, ahogy hazajön a munkából, és komoly arccal megkérdezi: „Minden rendben, főnök?” Hát persze, hogy minden rendben. Ha addig esetleg nem is lett volna rendben, ettől minden rendbe jött.

Látom a lányokat, akiknek csaptam a szelet, látom Robertát, akit szívesen el is vettem volna feleségül, ha ezek a tragikus események közbe nem jönnek. Így még le sem feküdtünk egymással, csak jókat beszélgettünk a csillagokról és bolygókról. Ő állt a legközelebb hozzám, és komolyan gondoltam rá, hogy összekössem vele az életemet. Akkor azonban egyikünk sem

jutott volna bele a mintába. Nem akartak házaspárokat szétválasztani, viszont mindenkit a genetikai értéke alapján válogattak be, a család, a rokonszenv nem számított.

A férfi ismerőseim emlékét is felidézem. Hol van már dr. Kingstone és Durcev? Sokkal okosabban voltak, mint én, de túléltem őket. Hol van már dr. Ranganathan, hol van az ENSZ? Hol vannak a szuperhatalmak? Némelyik vezető talán kibírta még egy-két hónapig a barlangok mélyén, de hírt nem adott magáról. Az irodalmi és művészeti alkotások, a templomok, a kéziratok, a festmények már csak a digitális kópiákon léteznek, és ha egyszer valaha megállapodunk egy lakhatónak talált bolygón, akkor sem tudjuk majd reprodukálni őket. Olyanok, mint az utazások alatt készült fotók és videók, pusztán az emlékezést segítik, önmagukban semmi értékük sincs. De vajon tud-e majd igazán emlékezni rájuk az, aki eredetiben sosem látta őket? Mi is el tudtuk képzelni a dinoszauruszokat, bár csak a csontjaikat, a csontvázaikat láttuk, de vajon milyen volt a bőrük, a színük? Ilyen tekintetben csak a művészi megérzésekre tudunk támaszkodni, az pedig semmivel sem több, mint a homályban való tapogatózás.

Utazásaim emlékeit is újra átélem. Mexikó, Hawaii, a Fülöp-szigetek, India, Franciaország. Minden útról maradt bennem jó pár emlékmorzsa, emléktöredék. Ha behunyom a szememet, és minden készüléket, zajforrást kikapcsolok, akkor szabadon ugrálhatok az emlékképek között. Ez tulajdonképpen az egyetlen szabadságunk. Mert egyénként nincs hova menni, ha csak nem a tornaterembe.

Jut eszembe, mostanra (először úgy akartam írni, hogy „mára”, de hol van már a napok stabil rendszere!), szóval mostanra már egészen megszoktuk a mesterséges gravitációt. Valahogy alkalmazkodott hozzá az agyunk és az érrendszerünk. Már talán az lenne a furcsa, ha egyszer csak hipp-hopp a régi Földön találnánk magunkat. (Ó, mit nem adnék érte!)

A sok éves csillagászati kutatások után furcsa dolog benne lenni a csillagok sűrűjében. Mert mindenfelé csillag van, és nehéz dolog eligazodni közöttük. Igaz, a csillagok perspektívája nem változott, ugyanott van mindegyik, legfeljebb az a furcsa, hogy nincs égbolt, amelyik lassan körbefordulna, hanem minden csillag ugyanazon a helyen látszik. Mintha megállt volna a világ körforgása.

Az itt tartózkodásom óta sokat olvasok. A világirodalom minden jelentős alkotása velünk van, csak nem könyv alakban (úgy el sem férnének), hanem elektronikus formában. A szöveget egy képernyőre vetíthetjük ki, ha olvasni akarunk - de sok regénynek megvan a filmváltozata is, ide-oda kapcsolgathatunk a két médium között.

Olvastam Dosztojevszkijtől a Félkegyelműt, a Bűn és bűnhődést, Balzactól a Goriot apót, Dickenstől a Téli mesét, elolvastam az összes Shakespeare-darabot, sőt, az Ulyssesbe is belekezdtem, de az első ötven oldal után feladtam. Olvastam a Tom Sawyert és a Huckleberry Finnt, mindegyik Verne-regényt, és még sok mindent, amire a gyerekkorom olvasmányáiból emlékeztem.

Azt viszont már most érzem, hogy nem minden szereplővel tudok úgy azonosulni, mint annak idején. Valahogy túl messzire kerültem az igazi földi élettől. Tudom, hogy a földi emberek így vagy úgy reagáltak bizonyos helyzetekre és viszonyokra, de mintha fokozatosan megszűnne bennem az azonosságtudat, az az érzés, hogy az események velem is megtörténhettek volna. Félek, hogy az úrállomáson való hosszú tartózkodás semlegesíti, végső soron pedig ki is lúgozza belőlem az eredeti emberi valómat. Ahogy a testnek alkalmazkodnia kell a változó fizikai körülményekhez, a sötét éghez, a napfény hiányához, a bezártságához, úgy talán a lélek is alkalmazkodik, és a végén mindannyian elveszítjük eredeti emberi mivoltunkat. Olyanok leszünk, mint a könyvek és filmek: megmutatják, hogy milyen volt az eredeti, de maguk már csak másolatok. Szörnyű ebbe belegondolni.

Mi magunk tényleg sokat változunk, a viselkedésünkben is. A férfiak és a nők sem úgy viselkednek már egymással, mint régen. Emlékszem, milyen édes volt egy lányra gondolni az iskolában, milyen megtisztelőnek éreztem, hogy vihetem Dorothy táskáját, milyen félénkek voltak azok a gyermeki puszik, amiket egymásnak adtunk...

Van egy nő a közelemben. Paulának hívják. Azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy már több férfival lefeküdt. Nem mondom, hogy nem csinos, és igazából semmi kifogásolnivaló nincs rajta, csak nekem valamiért nem tetszik. Nemrég (tegnap? tegnapelőtt?) engem is megkörnyékezett.

- Akarsz szeretkezni velem? - kérdezte, és átkarolt. Mivel csak bambán néztem, hozzáfűzte: - Szeretkezni jó. Én imádom. És veled is szeretném kipróbálni. Van időnk, és nincs jobb dolgunk. Vagy neked van jobb dolgod?

- Nézd, Paula, te nagyon szép és kedves vagy, de én nem vagyok ráhangolva erre a dologra.

- Semmi baj, majd én ráhangollak - ajánlotta fel. - Annak is megvan a módja.

- Én ezt még senkivel sem csináltam.

- Ó, akkor szűz vagy? Remek. Engedd meg, hogy én vezesselek be a szex rejtelseibe. Mindent meg fogok mutatni, meg fogok magyarázni.

Biztosan elpirultam, és ezt biztatásnak vette. Kézen fogott, és bevitt a kabinjába. Levetkőztetett, és addig gyömöszölt, amíg alkalmassá nem váltam a közösülésre.

Utána elgondolkozva feküdtem mellette. Érdekes, fűszeres érzés volt, csak - hogy is mondjam csak - üres. Hiányzott belőle Dorothy gyerekes kedvessége, hiányzott belőle Roberta okossága, hiányzott belőle a szerelem.

Paula nem foglalkozott velem sokáig. Még több tucat férfi várt arra, hogy lefeküdjön velük. De velem továbbra is barátságos volt. Elvégre megkapta, amit akart. Tulajdonképpen én is szerettem volna ilyen egyszerűen nézni a világra: éhesnek lenni és jóllakni. De hogy lakhat jól az, aki nem a testi javakra vágyik, hanem valami másra, szebbre, magasabb rendűre, arra, ami emberré teszi az embert?

5. Múlik az élet

Múlik az idő, és mi öregszünk. Már régóta (hosszú évek óta) nem írtam a naplómba, de hát kinek is írtam? Harminchat éves voltam, amikor beszálltunk ebbe az úrállomásba, és talán már hetven is lennék a Földön. Hogy pontosan mennyi vagyok, azt elvileg egy számítógépes programmal tudnám kiszámíttatni, amelyik a fedélzeti óra idejét képes átalakítani földi évekké, hónapokká és napokká. Egyfajta számítógépes öröknaptárként működik. De engem nem érdekel, mert én csak azt érzem, hogy szaporodnak a ráncok az arcomon, és hogy megkopaszodtam. Ez az igazi időmérő, nem a ketyerék. És érzem, hogy nagyon megöregedtem.

A többiek is, akikkel együtt szálltunk fel. Már több tucat gyerek is született, és hála a genetikusok figyelmének, közülük eddig mindenki egészséges. Igaz, nehezen tudtuk rekonstruálni a földi születés körülményeit. Itt nincsenek baktériumok, amelyek törvényszerűen bekerülnek a csecsemők szervezetébe, és amelyek hozzászoktatják őket a fertőzések elviseléséhez. Néhány gyermekbetegséget sikerült szimulálni és rögtön meg is gyógyítani, hogy a gyerekek némi immunitásra tehessenek szert, de a gyakorlatban ez az egész rendszer nem működött. Abban reménykedtünk, mint a szénanáthások. Hogy ha nincs pollen, nem kapnak szénanáthát. De mi történik, ha egyszer egy olyan járvány tör ki az úrállomáson, amire nem vagyunk felkészülve?

A felszállásunk óta ötvenkét haláleset történt. Azaz annyian haltak volna meg, ha hagyjuk. De még élve kellett őket kidobni az űrbe (ott aztán pillanatok alatt meghaltak, ereik szétrobbantak a vákuumtól). Egy ilyen osztott térben nem engedhetjük meg, hogy akár egy percre is halottal utazzunk. Kegyetlen dolog, de ennek így kell lennie. Egyszer majd én is így végzem, tudom. Mert nincs más út.

* * *

Már megint éveket kihagytam a naplóvezetésben. Most is csak azért írok, mert kiderült: az űrállomás utasainak egy új kihívással is szembe kell nézniük. A társadalmi rendünket eleve demokratikusra tervezték, amelyben mindenki megfelelően védhette az egyéni érdekét, szabadon alakulhatnak érdekcsoportok, de megvédik a kisebbséget is. Ez sokáig kiválóan működött.

Sajnos egyszer csak az egyikünk, egy Frank Odu nevezetű, kreol bőrű férfi, a nők kedvence, sőt, bálványa, egyre népszerűbb kezdett lenni, mind többen adtak a véleményére. Első lett az egyenlők között. Egyelőre ez nem okoz semmi komolyabb zavart, senkinek semmi bántódása nem esett, de van egy olyan érzésem, hogy a demokratikus rendünk nem fog örökké tartani. Mintha máris kivételezések történnének - pozitív és negatív értelemben is. Mi lesz velünk, ha ez a népszerű ember, ez a tekintélyes ember egyszer csak egyeduralomra tör?

Sok értelme persze nem lenne, hiszen korlátozottak az erőforrásaink, és nem lehet őket kumulálni, de furcsa látni, hogy máris kezd elmozdulni az egyensúly. Odunak vannak barátai is, és ebbe a körbe csak kevesen jutnak be. Nem mintha engem nagyon érdekelne ez az újfajta társadalmi rétegződés, és mindig is tartottam magam annyira, mint bárki más, csak nem tartom nagyon egészségesnek ezeket a fejleményeket.

* * *

Sok idő telt el az utolsó bejegyzésem óta. Tizenhét újabb haláleset. De kilenc születés is. Nagyjából egyensúlyban vagyunk, bár a teherbe esett nők nem szülnek mindig egészséges utódot, többen is elvetéltek. Ez riadalomra adott okot, hiszen eleve egy ellenőrzött népesedési folyamatra készültünk fel, és inkább a túlnépesedéstől tartottunk, mint a lélekszám csökkenésétől. Úgy tűnik, a szervezetünk tiltakozik a bezártság ellen. És ezen nem segítenek a futógépek, a szoláriumok, a fedélzeti úszómedencék, sem a túlzásba vitt szexuális aktivitás.

Én nagyon megöregedtem, nehezen látok, és nincs étvágyam. Különben semmi bajom, legfeljebb csak az idegesít, hogy már minden könyvet végigolvastam, minden filmet megnéztem, sőt, amire nem számítottam korábban, már minden nővel lefeküdtem. Kezd minden unalmassá válni. Az ételek sem ízlenek.

Nem mindenki érez így, a fiatalokat legalább hajtja a szexuális vágy, de mi öregek csak panaszkodunk egymásnak. Hogy milyen is volt a Földön élni, a hegyeket mászni, a pataokban pecázni, vagy lovagolni, vonaton utazni, repülőgéppel repülni, ejtőernyővel ugrani, vízisíelni. Akik jártunk ugyanazokban a városokban, megpróbáltuk felidézni a látottakat, az utcákat, áruházakat, múzeumokat. Nem érezzük magunkat rosszul, de a szívünkben nem tudjuk kiűzni a honvágyat, a mi eredeti világunk, az eredeti (úgy éreztük: az igazi) életünk után.

A fiataloknak könnyebb dolguk volt, hiszen a földi életről csak tőlünk hallottak történeteket, és valószínűleg el sem tudták képzelni azokat. Olyan lehetett a számukra, mint amikor mi hallgattuk gyerekkorunkban a meséket az óriásokról, törpékről, sárkányokról és manókról. Mese, szöveg, ami mögött nincs valóság, nincs semmi.

* * *

Már alig látok, és nehezen mozgok. Még a kezemet is nehezen emelem. Semmi bajom nincs, de érzem, hogy fogy az erőm.

További ötven vagy hatvan eredeti Föld-lakó halt meg, miközben összesen huszonheten születtek, és közülük is ketten nem teljesen egészségesek. Sajnos, a pszichológusok és az orvosok közül is sokan meghaltak, és úgy tűnik, hogy az új orvosok nem sokat tudnak, és nem is motiváltak. Kelletlenül segítenek, és ha valami nem sikerül, csak megvonják a vállukat. A fedélzeti gyógyszertermelésben csak a legprimitívebb hatóanyagokat sikerült előállítani, az eredeti készlet elfogyott, a komolyabb betegeknek esélyük sincs a gyógyulásra.

* * *

Mi, öregek, már egyre kevesebben vagyunk. Nem tudom, hány éves lennék a Földön, de lehet, hogy már száz. Azt hiszem, nincs is értelme folytatnom ezt a naplót. Lényegében semmi sem történik. Ha csak az nem, hogy Odut megválasztottuk a legfelsőbb vezetőnknek, ő pedig kinevezett egy saját titkárságot. Biztosan így jobb lesz, segít lerendezni a vitákat, amelyek egyre gyakrabban robbantak ki közöttünk. Odunak, aki már állandóan valamiféle koronában jár-ke, feleségei is vannak, akik már elérhetetlenek a többi férfi számára, és van nyolc gyermeke is, akik szebben öltözködnek, mint a többi gyerek.

Nem tudom, hova vezet ez, de remélem, hogy azért az emberek közötti egyenlőség megmarad. Hogy a lényege megmarad.

(Ádám jegyzete)

Ádám vagyok, egy második generációs android. Nehéz ezt magyarázni, de megpróbálom.

Amikor a Szíriusz-lakók rábukkantak az Exodus nevű űrállomásra, már senki sem volt rajta életben. És a halottak is csak négyen voltak, a többiek valahogy eltűntek. Hogy hány száz vagy ezer szíriuszi éve hánykolódott a világűr óceánjában, nem tudjuk. Sikerült felnyitni a kabinokat, megvizsgálni minden tartályt és elemezni minden leletet. Akkor találták meg a gondosan elcso-

magolt és leplombált DNS-mintákat is. A saját fejlettségüknek köszönhetően aránylag gyorsan rájöttek, hogy ezeket hogyan lehet felhasználni. Elhatározták, hogy az érdekesség kedvéért életre keltenek egy embert. Ez voltam én.

A leírások és képek, filmek alapján rekonstruálni tudták az emberi fajt, a viselkedésüket. Engem nem táplált anya, de mindent megkaptam, amit egy csecsemőnek meg kellett kapnia, kivéve az anyai gondoskodást. Illetve azt is megpróbálták utánozni a gépi ringatással és bölcsődalokkal.

De látták, hogy egyedül nem vinném sokra, ezért életre keltettek egy második példányt is, egy lányt. Valamilyen régi könyv alapján engem Ádámnak neveztek el, a lányt pedig Évának. És mi nőttünk, okosodtunk és tanultunk. A könyvek és filmek segítségével megtanultunk olvasni és beszélni (bár aki most az egykori Földről ide látogatna, bizonyára megütközne az idegen akcentusunkon).

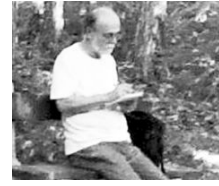
A Szíriusz-lakók türelmesen végignézték, ahogy felnövünk, felserdülünk, és az elé sem támasztottak akadályt, hogy gyerekeink legyenek. Hogy mi lesz velünk később, azt még nem tudom, és én annyira még nem vagyok benne a szíriuszi kultúrában, hogy ki tudnám találni, de mi élünk és jól vagyunk. Lehet, hogy némileg mások lettünk, mint azok az ősemberek voltak, amikor még megvolt a Föld, de azért életképesnek érezzük magunkat.

Éva állapotos. Mindent átolvastam és megnéztem arról, hogy hogy születik a baba, és azt hiszem, sikerülni fog. Rajtunk múlik, hogy továbbél-e az emberi faj. Illetve annak szíriuszi mutációja. Én bizakodom, és Éva is azt mondja, sikerülni fog.

TARTALOM

Köszönetnyilvánítás.....	3
Az író ebédje	4
A túlélő.....	6
Családtregény	7
Tolvajok	8
Romantikus történet.....	13
Időzavar.....	14
A véletlenek összjátéka.....	16
Sir Douglas nyomában	17
Az utolsó szó jogán.....	19
Az utolsó napon	22
Halála előtt.....	26
Lilike	29
Holnap vasárnap	33
Pikareszk.....	35
Közel a csillagokhoz.....	39
Isten hozott az Alvilágban	42
Novikov, avagy hogy mentettem meg Hirosimát.....	50
A félelemről.....	66
Müller.....	71
Egy hadifogoly kívánságai	75
Kihallgatás	81
Négyszemközt	83
Emberrablás	86
Életre-halálra.....	92
Téridő	103
Éberén.....	105
Időutazás	112
Misztér Vízjel.....	114
Élnek-e értelmes lények a Marson kívül?	118
Átfedés	123
Egy J nevű egyén	128
Kávészünet	137
Kérdez a gyerek.....	138
A mo nyelv	140
A Gellért-hegyi szatír	144
Két fotó szerelme	147
Véletlen találkozás.....	148
Casanova Lite	150
A világ leghosszabb előjátéka	153
Taxi	156
Kaland a villamoson	160
Egymásnak teremtve	161
Püntyike	166
Hűvös reggel	168
Csöng a telefon	169
Én vagyok a Világ	175
Visszatekintve	178
Exodus.....	181

Mándy Gábor
(1945 - ?)

Ön az elmeegógyintézetet hívta. Ha új beteg, nyomja meg az egyes gombot. Ha már nyilvántartott pszichopata, nyomja meg a kettes gombot, és utána gépelje be a huszonnégy jegyű azonosítóját. Ha nincs betegségtudata, akkor nyomja meg a kettőskereszt gombot, és várja meg a rohamkocsit. (Csöng a telefon)

*

Már mész? - kérdezte a pápa. - Nem kérsz egy olasz kávét? Ez a legjobb a világon! J mosolygott, kísétált a Vatikán kapuján, és elvegyült a forgatagban. Furcsa, de a palota padlóján még egy ideig látni lehetett az árnyékát. (Egy J nevű egyén)

*

Képzeljék bele magukat ennek a sorozatgyilkosnak a helyébe! Hogyan fog reagálni, ha megtudja, hogy engem ítélték el helyette? Úgy fogja érezni, hogy elloptam a gyilkosságait! Nagyon valószínű, hogy elkövet még legalább egy gyilkosságot, és a következő bűntény helyszínén minden valószínűség szerint meg fogják találni ugyanezt a fura jelet. Elvégre a sorozatgyilkosság is egy szakma, amiben nagy jelentősége van a védjegynek. (Az utolsó szó jogán)